CUMA
25
AĞUSTOS
1939

TANİN
İstiklâl Ankara Caddesi 102
TELGRAFLAN, İSTANBUL
TELEFON: 24310. 24318. 24319
BEŞİNCİ YIL — No. 1461
5 KURUŞ

TAN

GÜNLÜK SİYASİ HALK GAZETESİ

Yeni Müşteri Bulmak Sanatı

Dr. Gasson diyor ki:
"Her tacir bu kitapta gösterdiğim usulleri tatbik etmek suretile bir iki sene gibi kısa bir zaman içinde müşterilerinin adedini bir misli arttırabilir. Ben bu kitabımda size bu sanatı öğretiyorum."
Fiatı 50 kuruş.

Almanya, Lehistan, Fransa, Ingiltere Seferberlik Hazırlığı Yapıyorlar

İNGİLİZ BASVEKİLİ DEDİ Kİ:

"Bir Harp Tehlikesi İle Karşı Karşıyayız,,

Fevkalâde Salâhiyetler Kanunu Kabul Edildi Hemen Meriyete Kondu

Heyetler Dönüyorlar, Bir Kısım İhtiyatlar Çağırıldı, Roosevelt Bir Teşebbüste Bulundu

Londra, 24 (Hususî) — İngiliz Parlâmentosu bugün İngiliz milletinin birliğini ve azmini apaçık gösteren tezahürler arasında açılmış, Mister Chamberlain ile fırka liderlerinin nutukları- zakere ederek intaç etmiş ve lâyiha Kral tarafından tasdik edilerek bu geceden itibaren meriyet mevkiine konmuştur. Bu kanun ile İngiltere hükûmeti memleket selâmeti, emniyeti, ve müdafaası namına münasip gördüğü her tedbiri alabilecek ve memleketi parlâmentosuz idare edecektir. Parlâmento, bu tarihî vazifesini yaptıktan sonra 31 Ağustosta mutat mesaisine devam etmek üzere dağılmıştır.

Mister Chamberlain, Kamaranın açılışını müteakıp kürsüye gelerek demiştir ki:

"Parlâmento tatil devresine girerken hükûmetin bugün zaruret haline gelen bu derece şiddetli tedbirleri almak üzere parlâmentoyu toplamak mecburiyetinde kalacağını derpiş etmek biraz güç olurdu. 31 temmuzdan beri enternasyonal vaziyet mütema-

(Sonu Sa: 6, Sü: 1)

Muhakkak Harbe Doğru Gidiyoruz

Yazan: M. Zekeriya SERTEL

Sovyet - Alman ademi tecavüz misakının, evvelce telgrafların verdiği şekle tamamen muhalif olarak, 24 saat zarfında imza edilmiş olması, bütün Avrupa vaziyetine, ve bütün dünya siyasetine yeni bir istikamet vermiştir.

Bu misak, evvelce ajansların ve Moskovanın bildirdiği gibi, tecavüzü durdurmak için değil, mütecavizlerle demokrasiler arasında vuku bulacak bir harbe Sovyet Rusyanın girmemesini temin için aktedilmiş gibidir.

Anlaşılan şudur ki, Sovyet Rusya sulh cephesine girmek için ileri sürdüğü şartların demokrasiler tarafından kabul edilmiyeceğine kanaat getirince, kendi hudutlarını bizzat garanti etmek mecburiyetinde kalmış, ve İngilterenin vermek istemediği teminatı doğrudan doğruya mütecavizlerden almayı tercih etmiştir.

Chamberlain'in Sovyetleri sulh cephesine almak için açılan müzakereleri altı ay uzatmasına mukabil Sovyetlerle Almanlar 24 saat içinde anlaşmıya muvaffak olmuşlardır. Bu süratli anlaşma, İngiliz Başvekilinin gösterdiği betaete karşı verilmiş keskin bir cevaptır.

Hattâ denilebilir ki bu anlaşmanın en büyük âmili İngiliz Başvekili olmuştur. Chamberlain şahsen Sovyetlerle anlaşmıya taraftar olmadığı için müzakereleri uzatmış, Sovyetlerin süratle bir ittifak imza etmek için gösterdikleri temayüllerden istifade etmek istememiş, ve nihayet Rusyayı selâmetini başka taraflarda aramıya mecbur etmiştir.

Bugün artık mesul arıyacak vazi-

(Sonu Sa: 9. Sü: 3)

Vaziyetin Hulâsası

- *1 — Sovyet Birliği ile Almanya arasında ademi tecavüz paktı imzalanmış ve Fon Ribbentrop Berline dönerek vaziyeti Her Hitlere izah etmiştir. Almanyanın bu izahlara göre karar verceği anlaşılıyor.*
- *2 — Ademi tecavüz paktı, Sovyet Birliğinin İngiltere ve Fransa ile birlikte Almanyaya karşı teşriki mesai etmesine imkân bırakmadığı için Moskovada bulunan İngiliz ve Fransız askerî heyetleri dönüyorlar.*
- *3 — Almanya, Lehistanın bütün hududuna askerî kuvvetlerini yığmağa devam ediyor ve Lehistan da buna karşı askerî kuvvetlerini seferber etmekle ve muhtemel her harekete karşı tedbir almakla meşgul oluyor.*
- *4 — Almanya, Danzigdeki Naziler lideri Försteri hür şe[illegible] etmiş ve böylece hür şehir ile Berlin arasında irtibatı sağlamlamıştır. Lehistan Danzigin, kendi menfaatlerine dokunmıyan dahilî idaresile alâkadar olmadığı için bu tedbire karşı bir mukabelede bulunmamıştır.*
- *5 — İngilterede Parlâmento toplanmış, hükûmetin istediği geniş fevkalâde salâhiyetleri bir celsede vermiş, kanun meriyet mevkiine konmuştur. Parlâmento İngilterenin tam itimadını ve tam azmini gösteren bir vaziyet almıştır. Mister Chamberlain ile Lord Halifax vaziyeti izah ve tecavüze mutlaka mukabele edeceklerini tekit etmişler, vaziyetin harbe doğru gittiğini söylemişlerdir.*
- *6 — Fransada kısmî seferberlik yapılmış, müdafaa tedbirleri hızlandırılmıştır. İngiltere ile Fransa daimî istişare halindedir. Demokrasiler, boyun eğmemek için verdikleri kararı kuvvetlerile tatbik ediyorlar.*
- *7 — İtalya askerî tedbirlere ehemmiyet vermekte, sahillerini toplarla teçhiz ederek limanlarında tahtelbahir yuvaları yapmaktadır.*

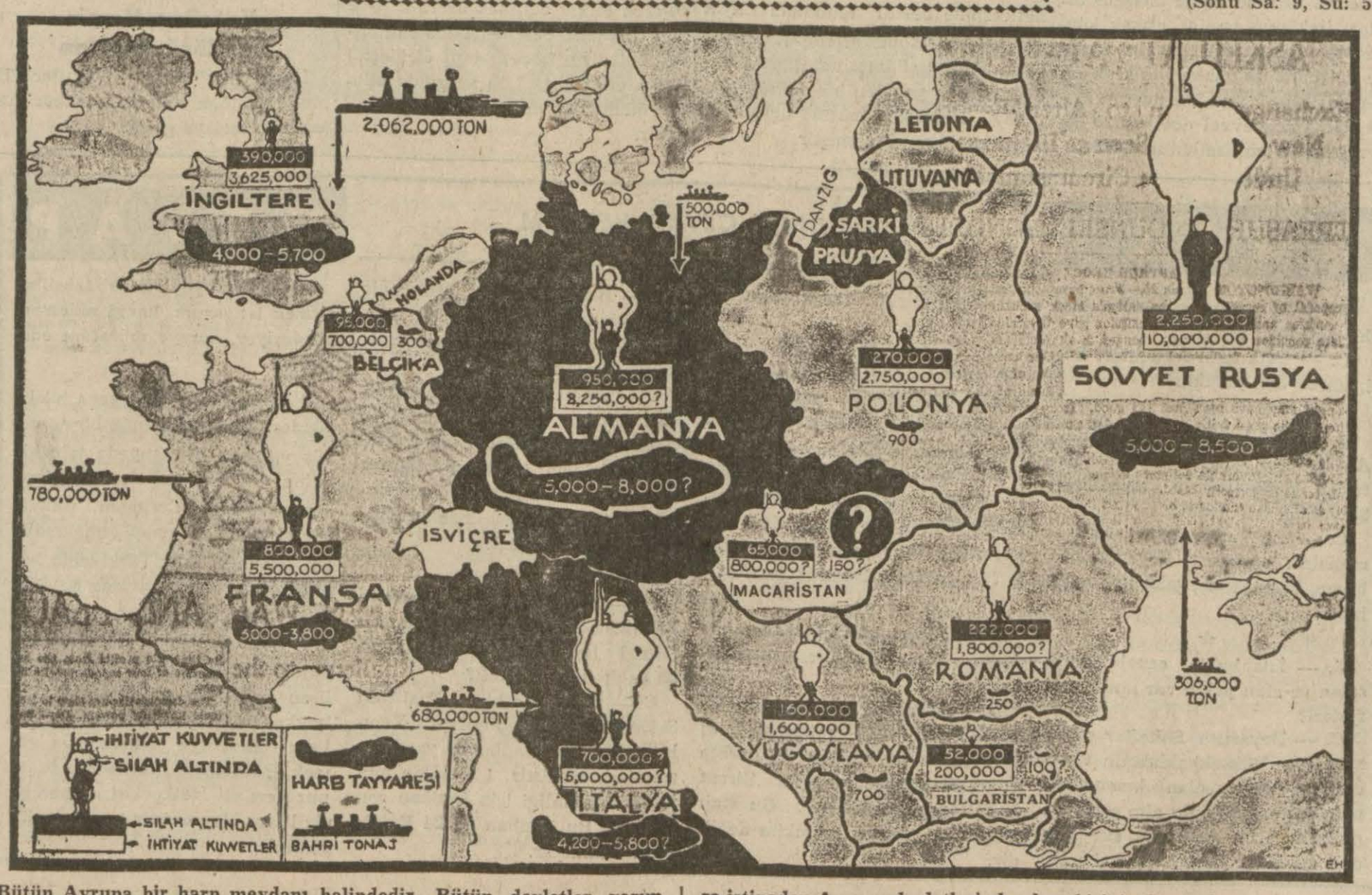

Bütün Avrupa bir harp meydanı halindedir. Bütün devletler yarım seferberlik ilân etmiş vaziyettedir. Yukardaki harita, en son rakamlara istinaden Avrupa devletlerinden her birinin kara, deniz ve hava kuvvetlerini göstermektedir.

ALMAN - RUS PAKTI İMZALANDI

Nazi Lideri, Danzige Devlet Reisi Oldu

Polonya Dün Gece 3 Sınıfı Birden Silâh Altına Davet Etti

Almanya, Hudutlara Mütemadiyen Asker Yığıyor, Hudutta Bazı Çarpışmalar Oldu

Berlin, 24 (Hususî) — Moskovadan dönen Fon Ribbentrop derhal Her Hitler tarafından kabul edilmiştir. Siyasî mahfillerde hâkim olankanaate güre bu mülâkat sırasında katî bir karar verilecek ve bu suretle buhran bir neticeye varacaktır. Neticenin mahiyeti, Fon Ribbentrop.'un vereceği rapora bağlıdır. Bu toplantıda Mareşal Göring ve Alman ordusu kumandanları hazır bulunmuşlardır. Konferans gece yarısından sonra da devam etmiştir. Alman kaynakları Almanya — Lehistan hududu üzerindeki Makoşas'da Lehli hudut muhafızlarının Alman topraklarına girip Almanlarla ateş teati ettiklerini, neticede iki taraftan birinin yaralandığını bildiriyorlar. Yine Alman kaynakları Lehli bir fırkanın Danzigi cenuptan ve garpten ihata ettiğini bildirerek Lehistanın Danzige karşı ansızın bir baskın yapmak fikrinde olduğunu anlatıyorlar. Ayni mahafil, Gdynia'daki bütün Lehlilerin askere alındıklarını ve bütün otomobillere vazıyet edildiğini bildiriyor.

(Sonu Sa: 9, Sü: 5)

Yeni Paktın 7 Maddelik Tam Metni

Moskova, 24 (Hususî) — Sovyetler Birliği ile Almanya arasında ademi tecavüz paktı dün imzalanmıştır. Paktın metni şudur:

Sovyetler Birliği ile Almanya arasında sulhün takviyesi arzusu ile hareket eden Sovyetler Birliği hükûmeti ve Almanya hükûmeti, Sovyetler Birliği ile Almanya arasında 1926 Nisanında mün'akit bitaraflık muahedesinin esas hükümlerine dayanarak, aşağıdaki hususatı kararlaştırmışlardır:

Madde 1 — İki âkıt taraf, gerek yalnız olarak gerek diğer devletlerle birlikte, biribirlerine karşı, her türlü cebirden, her türlü tecavüz hareketinden ve her türlü hücumdan tevakki etmeyi taahhüt eyler.

Madde 2 — İki âkıt taraftan biri, üçüncü bir devlet tarafından askerî bir harekete mevzu teşkil ederse, öteki âkit taraf, bu devlete hiç bir şekilde yardımda bulunmıyacaktır.

Madde 3 — İki âkıt taraf hükûmetleri, müşterek menfaatlerini alâkadar eden meseleler üzerinde kar-

(Sonu Sa: 9, Sü: 1)

En Son Dakika:

Londra, 24 (Hususi) — Bu gece Hitlerin başlıca mesaî arkadaşları ve askerî rüesa ile yaptıkları toplantı hakkında Berlinden verilen bir haber şu cümle ile bitiyor:

"Hâkim olan kanaat şudur ki, Almanyanın Polonya hakkındaki kararı verilmiş bulunuyor. Ve bu karar belki de tatbik edilmek üzeredir."

PENCEREMDEN

Tarih Tekerrür Ediyor, Fakat Değişe, Değişe!

Yazan : M. Turhan TAN

1768 de Türklerin Lehistan istiklâli için yaptıkları büyük harbin hikâyesini tarihten okuyorum. Müverrih, o hailenin başlayışını şöyle anlatıyor:

Lehistan Kralı Nalkıran (Frederik Ogüst) 1764 te öldü. Rus Çariçesi Katerin hemen harekete geçti, Stanislas —August— Pamiatowski'yi Polonya tahtına geçirdi. Bir kısım halk, komşu devletin bu müdahaleşini nahoş buldu, ayaklandı. Katerin de kendi adamını tahtta tutmak için Lehistana bir ordu yolladı, halbuki Karlofça muahedesiyle Lehistan işlerine Rusların müdahale etmeleri caiz değildi.

Lehliler işte o muahedeye istinat ederek Türklerden yardım istediler, üç beş yüz kişilik heyetler ve "büyük kırmızı frengî mühürlerle süslü arzuhaller yollayıp ricalarda bulundular. Bunun üzerine Üçüncü Mustafanın huzurunda bir toplantı yapıldı, Rusyanın Lehistana yeni nasbolunan Kralı istemiyenleri cezalandırmak için oraya asker sevketmesinin ve Lehistanı zaptetmiye, sonra da Türk topraklarına girmiye hazırlanmasının, Kırımdaki Yaltaya baskınlar yaparak bir çok köyleri yakmasının ve bir çok kimseyi öldürmesinin harp için kâfi sebepler olduğu kararlaştırıldı. Lâkin harp ilân edilmeden önce Sadrazamın Rusya sefiri Obreskof'u çağırarak şöyle bir ültimatom vermesi muvafık görüldü:

1 — Rusyanın (Leh) Cümhuruna Kral intihabı, mezhep gürültüleri vesileleriyle veya başka bir bahane ile sevkettiği askeri geri çekmesi,

2 — Lehlilerin memleketlerine ve işlerine karışmaması,

3 — Muahedeler hükümlerine riayet eylemesi,

4 — Danimarka, Prusya, İngiltere ve İsveç devletlerini —bu şartlara uygun hareket edeceğine dair— kefil göstermesi!

O sırada Hamza Paşa adlı kaçık bir adam Sadrazamdı. Bu karar üzerine Rus elçisini divana getirtti, ayağa kalkmıyarak ekşi bir çehre ile kabul etti:

— Dört yıl evvel, dedi, Lehistandaki Rus askerinin yedi bin nefere indirileceğini sen taahhüt etmedin miydi?.. Hâlâ otuz bin kişi imiş.

Elçi, istihza etti, şu cevabı verdi:

— Size yalan söylemişler. Lehistandaki Rus ordusunun mevcudu yirmi beş bin kişidir!

Hamza Paşa, akıl bakımından hasta bir zavallı olmakla beraber istihzanın farkında oldu, bağırmıya koyuldu:

— Hain, hânis! Şimdi yalancılığını da itiraf ediyorsun, kendinize ait olmıyan bir memlekette hemşerilerinin yaptıkları kepazelikten utanmıyor musun?. Tatar Hanlarının Yaltadaki sarayını sizin toplarınız yıkmadı mı?

Ve ültimatoma göre yazılıp hazırlanan taahhüt senedini uzattı.

— Bu kâğıda imza koy, Kralına da aklını başına almasını yaz. Yoksa haliniz haraptır.

Obreskof mühimsemedi, kâğıdı eliyle geri itti:

— İmzalıyamam, dedi, çünkü mezun değilim.

Bunun üzerine o, iki tercümanı ve yedi hizmetkârı ile Yedikule zindanına gönderildi, Rusyaya da harp açıldı ve uzun maceralardan sonra Lehistan devleti Rusya — Prusya — Avusturya arasında paylaşıldı, Kırım da bu maceralar uğrunda feda olundu.

Bu tarih tekerrür ediyor gibi. Fakat sahneler, artistler, figüranlar yerlerini değiştiriyorlar. 1768 de bitaraf kalanlar bugün ön safa geçiyorlar, Rusya da bambaşka bir rol oynuyor, çıban başını Almanyanın koparmasından korkuluyor, araya İtalyanın da sesi karışıyor.

Bakalım, bu karışık davanın sonu ne olacak?

DAHİLÎ HABERLER

Hava Tehlikesinden Korunma Kursları Açılmak Üzere

Tayyare hücumlarının ve pasif korunma denemelerinin bitmesi üzerine vilâyet seferberlik şubesi, havadan korunma komisyonunun hazırladığı talimatnameleri dünden itibaren tatbike başlamıştır. Havadan korunma komisyonu bugün de vali muavini Muzaffer Akalının riyasetinde toplanarak pasif korunmayı takip edecek esaslı tedbirlerin alınması için bazı kararlar verecektir. Bugünkü toplantıda, hava hücumlarına karşı ilk tedbir olmak üzere daireler, müesseseler ve fabrikalarca teşkil edilmesi istenilen ekiplerin hazırlanması ve bunları yetiştirecek kursların açılması etrafında da kararlar verilecektir.

Ticaret Vekili Dedi ki:

"Hâdisatı Takip Eden Hükûmetin, İhracatı Tanzim ve Takviye İçin Almıya Başladığı Tedbirlerin Bir An Evvel Fiiliyata İntikal Edeceği Şüphesizdir„

Ticaret Vekili Cezmi Erçin refakatinde dış ticaret dairesi reis vekili Cemal Ziya ve kalemi mahsus müdürü olduğu halde dün İzmirden şehrimize dönmüştür. Vekil Perapalasa giderek Başvekil ile görüşmüş ve oradan Floryaya gitmiştir. Reisicümhur tarafından kabul edilmiştir.

Ticaret Vekili, bugün ve yarın şehrimizde Ticaret dairelerinde tetkikat yapacak, tüccarlarımızla temaslarda bulunacaktır. Cezmi Erçinin yarın akşam Ankaraya dönmesi mukarrerdir. Muhtelif işler hakkında Vekil, şu beyanatta bulunmuştur:

"— İzmir seyahatinden müsait intıbalarla avdet ediyorum. İzmirde ihracat tacirleri ile yaptığım müteaddit temaslardan piyasanın iyi şerait altında açılacağını öğrendim. İhracatçılarımızla çok sıkı bir temas halinde bulunduk. Büyük meselelerimiz karşılıklı görüşüldü, alınacak tedbirler üzerinde ehemmiyetli kararlara vâsıl olduk.

Ezcümle ihracatçılar birliği tesisi için atılan adım, nihaî safhasına girdi. Bu meyanda müstahsil kütlemizin menfaatlerini korumak maksadile aldığımız tedbirler ehemmiyetlidir.

Kooperatifler birliği ile inhisarlar idaresini, ihracat tacirlerimizi fiyat koruma mevzuunda sıkı bir teşriki mesaî halinde faaliyette bulunmaları hususunda birleştirmiş bulunuyoruz. Fiyatların asgari hadleri tayin edilmiş ve bu hadlerin dununa düşmemeleri için lâzım gelen tedbirler de daha şimdiden alınmıştır.

Bu müsbet neticeden maada şu noktayı bilhassa tebarüz ettirmek isterim ki, İngiltere pazarlarında ihracatımızı kolaylaştıracak şekilde muhterem arkadaşım Hariciye Vekili Saraçoğlu ile alâkadar İngiliz makamları mutabık kalarak bize bildirdiği son karar ihracatçılarımız muhitinde fevkalâde memnuniyeti mucip olmuştur. Bu karar üzüm ve incir, fındık gibi üç büyük mahsulümüzün İngiliz fiyat şartlarına göre takas yoluyla geniş bir şekilde bu memleketin satışını temin edecek mahiyettedir. İhracatçılarımıza esasen hâkim olan nikbin hava son dakikada elde edilen bu netice ile büsbütün takviye edilmiştir. Ticaretin tatbikatı üzerinde bulunan bu tecrübeli arkadaşların kanaatlerine göre İzmiri alâkadar eden üzüm ve incir maddelerinin sürümü üzerinde artık endişeye mahal kalmamıştır.

Hâdisatı çok yakından takip eden hükûmetin ihracatımızı tanzim ve takviye için almıya başladığı bütün tedbirlerin bir an evvel filiyata intikalini temin edeceği şüphesizdir.„

Ekmek İmali İçin Bir Tek Un Tipi Kabul Edilecek

Dahiliye Vekili Faik Öztrak şehir ekmeklerinin ıslahı için belediyede tetkiklerde bulunurken furuncuları da nezdine çağırarak kendilerile görüşmüş ve onların da bu husustaki fikirlerini sormuştur. Vekil ayrıca alâkadar resmî makamların da noktai nazarlarını dinledikten sonra bir tek un tipile ekmek imalinin doğru olup olmadığını da sormuştur. Faik Öztrakın bu direktifi üzerine belediye tek tip unla ekmek imalini tetkik ettirmektedir. Bunun için ayrıca uncular ve değirmencilerle temas edilerek bu husus hakkında kendilerile görüşülecektir.

İzmirde Üzüm Piyasası Açıldı

Anverse 30 Ton Üzüm İhraç Edildi

İzmir, 24 (TAN) — Üzüm piyasası bugün açıldı. Bu münasebetle borsada merasim yapıldı. İlk piyasayı Salâhattin Şerif Rıza halefleri açtı ve ilk mahsulü Reşat Leblebici sattı. Akşama kadar yedi bin çuval üzüm satıldı. Fiyatlar muhtelif kalite itibarile 12,5 - 13,25 arasındadır.

Öğleden sonraki satışlarda bir kuruşluk tenezzül görüldü. Müstahsil, bu fiyatlardan memnundur. Bugün incir ihracına da başlandı. Bu münasebetle liman amelesi bayram yaptı, bütün vapurlar donandı, yüklenme esnasında düdükler çalındı, vapurda da ayrıca merasim yapılarak şampanyalar patlatıldı.

İlk inciri 30 ton olarak Yunan bandıralı Angora vapuru ve Holanda bandıralı Pikmalyon vapurları Anvers için yüklediler. Bugün borsada bin çuval incir satıldı. Piyasada stok yoktur. Yeni malın gelmesi beklenmektedir.

Kaymakamlara Birer Muavin Verilecek

Beyoğlu, Eminönü, ve Fatih gibi kalabalık kazalarda kaymakamlar, kaymakamlık işlerinin çokluğundan, belediye şube müdürleri sıfatile belediye işlerile uğraşmak için imkân bulamamaktadırlar. Belediye, kaymakamların belediye şubelerine ait işlerle de lüzumu kadar meşgul olmaları imkânını temin etmek için, belediye şube müdür muavini unvanile kalabalık kaymakamlıklarda birer muavinlik ihdası fikrindedir. Bunun için teşrinievvel devresinde şehir meclisine teklifte bulunulacaktır.

Galatasaray Karakolu Yıkılma Tehlikesinde

Beyoğlu kaymakamlığınca vapılan tetkikat neticesinde eski Galatasaray polis karakolunun arkasında iki binanın maili inhidam olduğu görülmüş, bir kazaya meydan kalmamak için bu iki binanın yıktırılmasına lüzum gösterilmiştir. Mevzuubahis iki bina eski Galatasaray karakoluna istinat etmekte olduklarından kaymakamlık bu binalar yıktırıldıktan sonra karakol binasının da tehlike arzedeceğini bildirmiş ve bu binanın nasıl muhafaza edileceğini sormuştur.

Şehir plânına göre, Galatasarayda karakol binasının yeri, gerekse Yeniçarşıya doğru devam eden binaların bir kısmile, Galatasaray lisesinin bahçesinden bir miktarı bu meydana tahsis edilecektir. Ayrıca karakolun karşı tarafına tesadüf eden köşedeki binalar da istimlâk edilerek yıktırılacak, yerleri meydana kalbedilecektir. Bunun için karakol binasının muhafaza edilmesine lüzum olmadığı neticesine varılmıştır. Fakat bina emlâki milliyedendir. Bu sebeple henüz bir karar verilememiştir.

Otobüsler Hakkında Yeni Karar

Yakın kaza kaymakamları, dün belediye reis muavini Lûtfi Aksoyun nezdinde toplanarak şehir otobüsleri hakkında vâki olan talep ve şikâyetleri tetkik etmişlerdir. Bu tetkikat neticesinde beledî tenbihata riayet etmiyen iki otobüsün ruhsatnamelerinin istirdat edilmesine, Rami - Sirkeci hattına yeniden bir otobüs, Kadıköy - İçerenköy hattına üç otobüs ilâvesine karar verilmiştir.

Feribot Tesisatı İki Milyon Liraya Yapılabilecek

Gelecek sene Sirkeci ile Haydarpaşa arasında işliyecek olan Fribot servisi için hazırlıklar süratle ilerlemektedir. Sirkecide ve Haydarpaşada yanaşma istasyonları önümüzdeki teşrinievvelde yapılmağa başlıyacaktır. Bu istasyonlar 2 milyon liraya mal olacaktır. Bütün tesisat tamamlandıktan sonra Avrupadan gelen yolcular vagonlarında seyahatlerine devam edebileceklerir.

Bira Buhranı Devam Ediyor

Bira fiyatlarında yapılan tenzilâttan sonra şehirde bira sarfiyatı fevkalâde artmıştır. Müskirat inhisar idaresi, mevcut stokun ihtiyaca kifayet edeceğini sanarak istihsalâtı arttırmadığından şehrin bir çok semtleri birasız kalmaktadır. Beyoğlunda ve sayfiyelerdeki bir çok müesseseler dün satacak bira bulamamışlardır. Bira satışlarında safi bira miktarını gösterecek şekilde kadehlerin işaretlendirilmesi hakkında Beyoğlu kaymakamlığı tarafından belediye riyasetine bir teklif yapılmıştır. Bu teklif belediye riyasetince muvafık görülerek tetkik edilmek üzere belediye daimî encümenine havale edilmiştir. Belediye, işaretli bira ölçülerini temin etmedikçe bira satışında hilenin önüne geçilemiyeceği kanaatindedir.

Bir Korucu İki Kişiyi Yaraldı

Dün Çatalcanın İstıranca köyünde bir jandarma ile bir köy bekçisinin muhtelif yerlerinden ağır yaralanmaları ile neticelenen bir vaka olmuştur.

Çatalca civarında bir çiftlikte korucu olan Ramazan isminde birisi İstranca köyüne gidip rakı içmiye başlamıştır.

Biraz sonra keidisini bilmiyecek derecede sarhoş olan Ramazan etrafı rahatsız etmiye başlayınca köy bekçisi Mehmet işe müdafaa etmiş, buna sinirlenen Ramazan bıçağını

Hâdiseyi haber alan jandarma neferı Mustafa vakaya vazıyet etmek istemişse de Ramazan bu defa da jandarmanın üzerine hücum etmiş, onu da muhtelif yerlerinden ağır yaraladıktan sonra kaçmıştır. Yaralılar, hastahaneye kaldırılmışlardır. Ramazan biraz sonra bıçağı ile beraber yakalanmış, Çatalca müddeiumumiliğine teslim olunmuştur.

Çöp Arabasının Altında Kaldı

Vatman Mehmedin idaresindeki Harbiye - Fatih tramvayı çöpçü Hüseyin tarafından idare olunan belediyeye ait çöp arabasına çarpmıştır. Bu sırada Hüseyin devrilen arabanın altında kalarak ağır yaralanmıştır. Yaralı Beyoğlu hastahanesine kaldırılmış, tahkikata başlanmıştır.

Vakıflar Umum Müdürü İzmirde

İzmir, 24 (TAN) — Vakıflar Umum müdürü Fahrettin Kiper Ankaradan buraya geldi.

Akhisarda Dolu Tahribat Yaptı

Bir Köyün Hayvanları Bu Sene Aç Kalacak

İzmir, 24 (TAN) — Akhisardan gelen bir habere göre, Kapaklı köyüne yağmurla karışık ceviz iriliğinde dolu düştü. Dolu 45 dakika kadar devam etmiştir. Harmanlardan kalan samanları, mahsulâtı, mezruatı tamamile mahvetmiştir.

Köy hayvanlarının bu kış aç kalması tehlikesi vardır. Dolu o kadar şiddetli yağmıştır ki, köy evlerinin sıvalarını yerlere indirmiş, camlarını parçalamıştır.

Bir heyetin mahallinde tesbit ettiğine rağmen zarar bin liradır.

Bostan, pamuk ve bağlardan hiç hayır kalmamıştır.

Manisadan alınan bir haberde de dolunun Çatalazmanı mıntakasındaki bağlarda tahribat yaptığı, yıldırımın bir mandayı öldürdüğü bildirilmektedir.

Kapaklı köyü halkı dolu âfeti karşısında müşkül vaziyete düşmülerdir. Vergilerin bu sene için tecilini ve âcil yardımlarda bulunulmasını istemektedirler.

Dolu ve yağmurların Tarsustaki tahribatı

Tarsus, 24 (TAN) — Dün buraya evvelâ şiddetli bir yağmur ve sonra dolu yağdı. Dolu Tarsus ve civarında büyük tahribat yaptı ve mezruat ve mahsulâtın yarısı kâmilen mahvoldu.

Tahribat bilhassa beş yüz hektarlık arazi üzerinde kendini göstermektedir. Yalnız Mersin köylerinden Değnek Sadiyedeki zarar bin liradır.

Tarsus civarında yarı yarıya açılmış olan pamukları şiddetli yağmurlardan korumak çok zor olmaktadır. Köylerden amele arayarak bunların süratle toplattırılmalarına çalışılmak tadır. Hükûmet zarar ve ziyanı tahkik etmektedir.

SUAL — SORUNUZ, CEVAP VERELİM — CEVAP

S. — Orta okul mezunları kısa hizmete tâbi midirler?

C. — Orta okul mezunları kısa hizmete tâbi değildirler.

★

S. — Déclaration, Coalition, Antagonism, Combinaison, Reforme kelimelerinin mânalarını öğrenmek istiyorum?

C. — Bu kelimelerin sırasiyle mânaları şunlardır: Beyanat, birleşme, husumetler, şekli hal ve ıslahat.

★

S. — İstanbulda ecnebi pulu satan ve alan pulcu var mıdır, adresleri?

C. — Beyazıtta Sahaflar çarşısında ve Yüksekkaldırımın tünel cihetine doğru olan kısmındaki pulcular ecnebi pulu alıp satarlar, pullarınızı bu pulculara arzetmeden evvel kataloglara bakarak, pul kıymetlerini tesbit etmeniz muvafık olur.

★

S — Ortaokul imtihanına gireceğim, kazandığım takdirde bu sene parasız liselere girebilir miyim, parasız liseler nerededir.

C — Bu sualin cevabı verilmiştir. 11 Ağustos tarihli gazetemizin dördüncü sayfasında da tafsilât vardır. Müvezziinizden o tarihli Tan gazetesini alarak bakınız.

★

S — Ziraat Mektebi mezunları Ankara Ziraat Fakültesine girebilirler mi?

C — Ankarada Gazi Orman Çifliğinde bir sene müddetle staj görmek ve bu stajdan iyi derece ile vesika almak şartiyle Ziraat Fakültesine girebilirler. Bu stajı yapmadan girmek mümkün değildir.

S — Bursa Orman Mühendis Mektebinden mezun olan bir talebe Ankara Yüksek Orman Fakültesine girebilir mi?..

C — Bursa Orman Mühendis Mektebinden mezun olanların yüksek Orman Fakültesine girebilmeleri için Yüksek Orman Mektebinin birinci sınıf derslerinden imtihan vermesi lâzımdır. Aksi takdirde giremezler

★

S — Haziranda Gazi Terbiye Enstitüsü Seksiyonları için yapılan tahrirî imtihanlarda kazananlar ne vakit ilân edilecek?

C — Gazi Terbiye Enstitüsü Seksiyonları lâğvedilmiştir. Yapılan tahrirî imtihanlar da yapılmamış farzedilmiştir. 1 Eylûlde muallim muavinliği için imtihan açılacaktır. Bu imtihan da 24 Eylûle tehir edilmiştir.

S — Almanyaya lisan tahsiline gitmek istiyorum, hangi müessese gönderiyor, nereye müracaat edeyim?.

C — Bu sene Almanyaya talebe gönderilmesi için henüz bir teşebbüs yoktur. Almanyada tahsilde bulunan Türk talebeleri de fena muamele gördüklerinden şikâyet ederek vatana avdet etmektedirler. İstanbulda da, Türkiyenin her hangi diğer bir şehrinde de istenilen lisanı öğrenmek mümkündür. Bunun için Halkevleri bile kurslar açmışlardır. Memlekette lisan öğrenmek ve öğretmek için bu kadar kolay imkânlar varken lisan öğrenmiye Almanyaya gitmek te lüzumsuz olur. Bulunduğunuz yerdeki Halkevi size istediğiniz lisanı öğrenmeniz için kolaylık gösterir.

TAKVİM ve HAVA

25 Ağustos 1939
C U M A

8 inci ay	Gün: 31	Hızır: 112
Arabî: 1358		Rumi: 1355
Recep: 10		Ağustos: 12
Güneş: 5.19	— Öğle:	12.15
İkindi: 16.02	— Akşam:	18.48
Yatsı: 20.38	— İmsâk:	3.26

Hava Vaziyeti

Yeşilköy meteoroloji istasyonundan alınan malûmtaa göre, hava yurdun Trakya, Ege bölgeleri ile Akdeniz kısımlarında açık, cenup bölgeleri ile Marmara havzasında bulutlu, doğu bölgesi ile orta Anadolu ve Karadeniz kıyılarında çok bulutlu ve yağışlı geçmiş, rüzgârlar cenup doğusunda ve orta Anadolunun cenup kısımlarında garptan, Trakya, Marmara havzası ile diğer bölgelerde şimalden orta kuvvette esmiştir.

Dün İstanbulda hava açık geçmiş, rüzgâr şimalden saniyede 4 - 6 metre hızla esmiştir. Saat 14 de hava tazyikı 10016,2 milibar idi. Sühunet en yüksek 27,6 ve en düşük 16.4 santigrat olarak kaydedilmiştir.

BUGÜN

Avrupa Tehlikeyle Yüzyüze!

Yazan: Ömer Rıza DOĞRUL

Bütün Avrupa yeni bir harp tehlikesiyle yüzyüze gelmiştir. Gün geçtikçe harbin önüne geçmek ihtimali azalıyor. Almanya, Lehistan, İngiltere ve Fransa askeri hazırlıklarını tamamlamakla meşguldür. Gerçi bu memleketlerin biri de henüz seferberlik ilân etmemiştir. Fakat seferberlik ilânı da maziye karışmış bir anane sayılabilir. Nitekim harp ilânı da bu köhne ananeler arasında yer almış bulunuyor.

Almanya, Danzig hür şehrine bir devlet şefi tayin ederek şehrin statüsünü kendi lehinde bozmuştur. Şehirde ve etrafındaki askeri hazırlıklar tamamlanmıştır.

Lehistan, beklediği tecavüze karşı gelmek için hazırlanıyor ve mukavemet azmiyle hareket edeceğini gösteriyor. Almanya da Lehistanı her taraftan kuvvetleriyle ihataya çalışıyor ve Alman gazeteleri, Almanyanın 1914 teki hududunu istediğini anlatıyor.

Bunun mânası, Danzig hür şehrini alarak Lehistanın iktısadî hayatını boğduktan başka Bomeranya ve Posen'i de geri almak, daha sonra 1921 de yapılan plebisit ile Lehistana verilen Silezyayı zaptetmek, hattâ eskiden Avusturyaya ait iken Lehistana geçen Galiçyayı istemek, Çekoslovakyanın taksimi sırasında Lehistana isabet eden Teşen'i almaktır. Bütün bunların mânası, evvelâ Lehistanın sanayiini, ticaretini ve bütün iktısadiyatını imha etmek, Lehistanı Almanyanın yarı boyunduruğuna sokmak, Lehistan topraklarının şöyle böyle üçte birini, ve nüfusunun bir o kadarını veya fazlasını Lehistandan ayırmaktır.

Almanyanın Lehistana karşı makmilletine Alman tecavüzüne karşı hayat ve istiklâlini korumak için dövüşmekten başka bir çare kalmıyor.

Bu yüzden Lehistan bütün kaynaklarını tecavüze karşı hazırlıyor ve kendisine çevrilecek darbeyi karşılamak için bekliyor. Bütün gösterişler, bu darbenin ve onu takip edecek mücadelenin gün meselesi olduğunu gösteriyor.

Lehistanın iki müttefiki olan İngiltere ile Fransa, tecavüze bütün kuvvetlerile mukavemete karar vermiş oldukları için, askeri tedbirlerini tamamlıyorlar.

İngiltere hükûmeti, fevkalâde müstesna anlarda yaptığı gibi Parlâmentodan fevkalâde salâhiyetler almıştır. İngiltere hükûmeti bu salâhiyetler sayesinde memleketin selâmet ve emniyeti namına lüzumlu göreceği herşeyi yapacak, yani Başvekil ile kabine memleketi idare edecektir. Bütün İngilterede, tecavüze karşı gelmek için tam bir birlik hüküm sürüyor. İngiltere sulhü korumak için herşeyi yaptığına inanarak, beklenen tecavüze karşı bütün kuvvetlerini hazırlamış ve en nihayet, Her Hitlere bu azmini ve kararını doğrudan doğruya bildirmiştir.

Almanya liderinin buna karşı, İngiltere tarafından Lehistana verilen teminatın Almanyayı hayatî hakları müdafaadan geri bırakmıyacağını söylediği resmen bildiriliyor.

Buna mukabil İngiltere bu hayati hakların müzakere yoluyla da temin olunacağını mülâhaza ediyorsa da mülâhazanın artık sırası geçtiği anlaşılıyor.

Hulâsa, harp humması Avrupayı istilâ etmiştir; ve Avrupa tehlike ile yüzyüzedir.

Son dakikada Avrupayı uçuruma yuvarlanmaktan alıkoyacak bir kudretli elin müdahalesi, yahut bir aklı selîm kalkınması beklenmiyor Yani Avrupa bile bile uçuruma yuvarlanmak üzeredir. Ve bu da istilâ ve tecavüz siyasetinin alemdarları tarafından göze alınıyor.

Bugünkü vaziyet bunu anlatmaktadır. Yarın ne olacağını kestirmek kimsenin elinde değildir.

SON HABERLER

Alman - Rus Anlaşmasının Dünyadaki Akisleri

Anlaşma, Japonyada Infial Uyandırdı. Japonya Hiddetini Sükûtla Izhar Ediyor

Roma, 24 (Hususî) — Mussolini, bugün hava, deniz ve kara kuvvetleri erkânı harp reislerile görüştükten sonra İtalyanın İspanya sefiri General Gambare'yi kabul etmiştir. İtalyada askeri faaliyet, Almanyada olduğu gibi göze çarpan bir mahiyet almamış bulunuyor.Fakat İtalyan sahillerine uzun menzilli toplar yerleştirildiği, İtalyan limanlarında tahtelbahir yuvaları vücude getirildiği haber veriliyor.

İtalyan gazeteleri Lehistan, İngiltere ve Fransanın Danzig meselesi gibi küçük bir mesele yüzünden harbe girmelerinin manasız olduğunu anlatıyor ve Almanyanın Lehistandan 1914 hududunu istediğinden bahsetmiyorlar.

Amerikada

Londra, 24 (Hususî) — Amerika sefiri, Amerika seyyahlarına ve mezuniyetlerini İngilterede geçirmekte olan Amerikalılara memleketlerine dönmeği tavsiye etmiştir. Amerikalılar memleketlerine dönmiye başlamışlardır.

Bugünkü Amerika gazeteleri Alman - Sovyet misakından bahsederek bu misakı müteakip bir harp patlıyacak olursa Amerikanın bu vasayılacağını ve bu yüzden mesuliyetin büyüyeceğini yazıyorlar.

Nevyork Herald Tribuna, Hitler rejiminin zamana uymaktan ibaret olan siyasetine işaret etmekte ve İngiltere ile Fransanın hâdiselere büyük bir sebat ve metanetle intizar etmeleri ve şimdiki siyasetlerine sadık kalmaları lâzım olduğunu yazmaktadır. Aksi takdirde dünya anarşi içinde boğulacaktır. Hitlerin karşısındakilerin teslim olmaları için başvurmuş olduğu her çarenin akisleri müzakere mevzuu olan meselenin hudutlarını aşmıştır.

Şu halde ne şekilde olursa olsun yeniden serfüru etmiye imkân yoktur.

Nevyork Times de diyor ki:

Mevcut kanunlara göre, Amerika Reisicümhuru, harp zamanında esaslı harp malzemesi mecmuunun yüzde doksanını İngiltere ve Fransaya verebilir. Çünkü harp malzemesine ambargo konulması Reisicümhurun emrine bağlıdır.

Hattâ kongre, fevkalâde içtimaa davet edilmesi takdirinde, Reisicümhura fevkalâde salâhiyet bahşetmekten imtina etse dahi Amerikanın teşkilâtı esasiye kanunu Reisicümhura büyük bir salâhiyet vermektedir ve onun siyasî işlerde ve malî meselelerdeki nüfuzu da büyüktür.

Bulgaristanda

Sofya, 24 (A.A.) — Hükûmet, bir takım iptidaî maddelerin bilhassa deri, dibagatta kullanılan maddelerin, mensucat ve hayvan yemlerinin ihracını menetmiştir.

Japonyada

Tokyo, 24 (A.A.) — Reuter ajansından:

Gazeteler, Sovyet Rusya ile Almanya arasındaki misakın imza edilmesini büyük bir infial ile tefsir etmektedirler.

Gazeteler, Almanyanın kendisinin "ideoloji,, sahasındaki müttefikine ihanet etmiş olduğunu yazmaktadırlar. Gazetelerin hiddet ve infiali Berlinin Japonya ile Sovyet Rusya arasında bir ademi tecavüz misakı aktedilmesi maksadile tavassutta bulunacağına dair olan rivayet üzerine büsbütün artmıştır.

Hochi Chimbun gazetesi yazıyor:

Japonya, büyük infialini, büyük hiddetini sükût etmek suretile izhar etmelidir.

Asahi Chimbun gazetesi, Almanyanın şimdi artık bir kâğıt parçasından başka bir şey olmıyan komintern aleyhindeki misakın mâna ve ruhunu açıkça ihlâl etmiş olduğunu yazmaktadır.

Miyako Chimbun, Japonyanın yakında dokuz devlet muahedesini feshedeceğini yazmaktadır.

İspanyada

Londra, 24 (A.A.) — Daily Sketch gazetesine göre, İspanya Hariciye nazırı Albay Beigbeder'in dün akşam Mareşal Petain'e Alman - Sovyet muahedesi sebebile İspanyanın bir ihtilâf zuhuru takdirinde bitaraf kalacağı hakkında teminat vermiş olduğu rivayet edilmektedir.

Felemenkte

La Haye, 24 (A.A.) — (Reuter) Hükûmet diğer bazı ihtiyat sınıflarını da çağırmıştır.

Romanyada

Bükreş, 24 (Hususî) — Bugün neşrolunan bir tebliğde Romanyanın bütünlüğüne ve istiklâline saygı gösterilmediği takdirde bütün kuvvetleriyle bütünlüğünü ve istiklâlini müdafaa edeceği anlaşılmaktadır.

Yunanistanda

Atina, 24 (A.A.) — Harbiye Nezaretinin bir tebliğine göre, 1936 ve 1937 sınıflarına mensup olan ve tebliğde şubeleri gösterilmiş bulunan sahra topçusu, ağır topçu, cebel topçusu, suvari ve telgraf ihtiyatları, fırka manevralarına iştirak etmek üzere silâh altına çağrılmıştır. Yabancı memleketlerde bulunanlar ile halen bahriyede, tayyare kıtalarında ve jandarmada hizmet görmekte olanlar bundan muaftır.

Mareşal Çakmak Diyor ki:

Ordumuz, Her Vakit KendisineGüvenilebilir Bir Büyük Kuvvettir

Büyük Geçit Resmi Bu Sabah Yapılıyor

Edirne, 24 (Hususî surette giden [illegible] Büyük Trakya manevralarının tenkidi, bu sabah (dün sabah) saat 9 da halkevinde evvelâ manevra kumandanı Orgeneral Fahrettin Altay tarafından yapıldı ve bir buçuk saat kadar sürdü. Bundan sonra Erkânı Harbiye Reisi Mareşal Çakmak tarafından manevraların tenkidine geçildi. Bu tenkit te iki saat devam etti.

Mareşal kendisine has görüş ve vukufla manevraları tenkidinde Türk ordusunun şimdiye kadar olduğu gibi bundan sonra da ve her zaman için güvenilir bir kuvvet ve kudret olduğunu tebarüz ettirerek milli varlığımızın aziz bekçisi kahraman ordumuza olan yüksek takdir ve güvenlerini bir kere daha izhar etmiştir.

Geçit resmi

Yarın (bugün) büyük geçit resmine saat sekizde tayyare meydanında başlanacaktır. Resmi geçitte bulunmak üzere ecnebi ataşemiliterler yarın sabah (bu sabah) saat beste buraya geleceklerdir. Geçit resmi saat bire kadar devam edecektir. Edirne şimdiye kadar görülmemiş derecede kalabalıktır. Civar kazalardan ve köylerden başka İstanbuldan gelen bir çok vatandaşlar otelleri doldurmuşlar, yer bulamıyanlar hususî evlerde misafir edilmişlerdir. Bir çok kimseler de geçit resmi sahasında yer bulamamak korkusile bu geceden (dün geceden) geçit yerine gitmişlerdir.

Mısır askeri heyeti Edirneye gitti

Resmi geçitte bulunmak üzere kardeş Mısır heyeti, dün akşam Sirkeciden 21,5 ta kalkan trenle Edirneye gitmiştir. Ecnebi ataşemiliterleri de aynı trende bulunmaktadır.

Kardeş Mısır askeri heyeti dün gruplar halinde şehirde gezintiler yapmışlar, bütün müzeleri gezmişlerdir.

HÂDİSELERİN İÇYÜZÜ

● İngiltere hükümeti ile Polonya arasında henüz imzalanmamış bulunan ittifak muahedesi, son hâdiseler üzerine, müstacelen imza edilecektir, Almanya ile Polonya arasında silâh patladığı gün derhal Fransız ve İngiliz kuvvetleri harekete geçeceklerdir. İngiliz Fransız kuvvetlerinin ilk hedefi İtalyadır. Cebelitarık boğazı ve Süveyş kanalı kapanacak, İtalyanın Afrika müstemlekeleri ile olan teması kesilecektir. Trablusta bulunan 100 bin kişilik İtalyan kuvvetleri, Tunus ve Mısırdan gönderilecek kuvvetlerle imha edilecektir.

★

● *İtalya harbin çok yaklaşmış olmasından dolayı endişe içindedir. İtalyan gazeteleri Alman - Rus anlaşmasını ilk gün arka sayfalarda küçük haberler halinde göstermiş, ancak dün birinci sayfalarına almışlardır. Anlaşılıyor ki İtalya hükûmeti de bir sürprizle karşılaşmış ve gazetelerine direktif vermeğe vakit bulamamıştır.*

★

● Berlinde büyük heyecan vardır. Dün Berlinden telefonla yaptığımız konuşmada halkın sokaklarda Danziğin ilhakını tes'it için nümayişler yaptığı öğrenilmiştir. Forster'in Danzig serbest şehri riyasetine getirilmesi, Berlinde halk arasında Danziğin ilhakı şeklinde şayi olmuştur. Dün gece Nazi gençler sokaklarda fener alayları yapmışlardır.

★

● *Mussolini son dakikaya kadar harbin önüne geçmek için elinden geleni yapmağa karar vermiştir. Bu işte Papanın tavassutunu temine çalışmaktadır. Resto Del Carlino gazetesi, İtalyanın sulhü idame taraftarı olduğunu yazmaktadır. Kral ve Veliaht bir macera harbine atılmaya katiyen taraftar olmadıklarını bildirmişlerdir.*

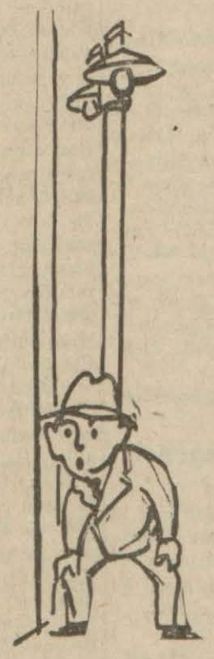

★

● Londra mahafili Danzig meselesinin sulhen halledileceğine ve harbin önü alınacağına dair olan kanaatini muhafaza etmektedir. Geçende Hitlerle görüşen Milletler cemiyetinin Danzig mümessili Buckhard Hitlerden ikinci bir mülâkat istemiştir. Kendisine Danzig meselesinin sulhen halli için bulduğu formülü bildirecektir. Burckhard'ın bu hareketinden Ingiliz hükûmeti de haberdardır.

★

● *İtalya hükûmeti, Romada bulunan Alman efkârı umumiye bürosu vasıtasiyle halk arasında bir anket yapmıştır. Bu anketin neticesi Mussoliniyi ürkütmüştür. Çünkü halkın, harbi bir felâket gibi karşıladığı ve harp istemediği anlaşılmıştır. Hattâ faşist mahfillerinde bile gizliden gizliye harp aleyhtarlığı yapılmaktadır. Zabitlr arasında gizli teşkilâtlar mevcut olduğu anlaşılmıştır. Harp başladığı gün İtalyan halkı arasında bir panik çıkmasından korkulmaktadır.*

FELEK

Nasrettin Hocadan Medet!

Yazan: B. FELEK

Allah gani gani rahmet etsin! Ne zaman bir beklenmedik hâdise, ne vakit bir acaip vaka karşısında kalırsak bunun felsefesini hocanın emsalsiz fıkralarından birinde bulur, azıcık ruhumuzu dinlendiririz.

Bugünlerde bizim matbuattaki ağır başlılığa bakmayın! Dünya efkârı ansızın doğan (Alman — Rus) ademi tecavüz misakı dolayısiyle hayretler içindedir. Bu hayranların arasında, belki başında da hürmetlû İngiliz Başvekili Mister Chamberlain de vardır. Böyle beklenmedik hâdiseler karşısında kalanların vaziyetini en iyi hulâsa eden hocanın şu fıkrasını bu münasebetle hep birlikte hatırlıyalım:

Nasrettin Hoca bir gün dağda odun keserken bir tavşan tutmuş. Hiç görmediği bu garip hayvanın ne olduğunu keşif için bir torbaya koyup memleketliye göstermek üzere evine getirmiş, karısına demiş ki:

— Yahu! Şu torba burada dursun! Sakın ağzını açma! İçinde acaip bir hayvan var. Memleketliye göstereceğim!

Ve evden çıkıp gitmiş. Karısı, Hocanın bir muzipliği telâkki ettiği bu sözünü tutmıyarak merak edip torbayı açmış ve tavşanı kaçırmış. Ve yerine o sıra hemen elinin altına düşen bir arpa kutusunu torbaya koyup ağzını yine sıkıca bağlamış.

Bir müddet sonra Hoca ile birlikte eve gelen memleketin âyan ve eşrafı bu acaip hayvanın, ne olduğunu görmek için şöyle çepçevre oturmuşlar. Hoca da tavşanı kaçırmıyayım diye kemali itina ile açtığı torbayı silkmiş ve tavşan yerine bir arpa kutusunun tangır tungur yuvarlandığını görünce:

— Arkadaşlar! Bunu gördünüz ya! İşte bunun on tanesi bir kile eder. Demiş.

Fıkranın eşhasını yerli yerine yerleştirelim:

Mister Chamberlain, Nasrettin Hoca rolünde; Rus siyasileri, Nasrettin Hocanın eşi; Avam Kamarası, memleketli rolünde

Tavşan — İngiliz - Rus paktı;

Kutu — Alman - Rus paktı.

Görenler Allah için söylesin! Uymadı mı?

Askerî Terfi Listesi Son Şeklini Aldı

Ankara, 24 (TAN) — Millî Müdafaa Vekâleti bu yıl kıdemlerini dolduran ve iyi sicil alan Millî Müdafaa mensuplarının terfi listelerini bugün (dün) tamamladı.

Liste bugünlerde yüksek tasdika arzolunacak ve Zafer Bayramından bir gün önce terfi gören subaylarla askerî memurlara tebliğ olunacaktır.

Ankara, 24 (TAN) — Her yıl olduğu gibi, bu sene de, 30 Ağustos Zafer Bayramı yurdun her tarafında büyük merasimle kutlulanacaktır.

İzmirde de Hava Denemesi Yapılıyor

İzmir, 24 (TAN) — Burada yakında pasif hava hücumu denemeleri yapılacaktır. Tecrübelere esas olacak hazırlıklara başlandı. Hava müdafaası tecrübeleri çok geniş ölçüde olacaktır.

Sırp - Hırvat Anlaşması

Bled, 24 (A.A.) — Naip Prens Pol, bugün öğleden sonra Hırvat lideri Maçeki kabul etmiştir.

Başvekil Svetkoviç ile Maçek arasında akdolunan anlaşmanın yarın neşri ve hükûmetin de istifası bekleniyor. Yeni kabineyi yine Svetkoviç teşkil edecektir.

Mahkemelerde

Para Yutma Davasına Dün de Devam Edildi

Fen Adamları Üç Kâğıt Liranın Yutulmadığını İddia Ediyorlar ve Buna İmkân Görmüyorlar

Beşiktaş arabacılar kâhyası Hüseyinden üç lira rüşvet aldığı ve yakalandığı esnada paraları yuttuğu iddia edilen Tophane meydan memuru polis Fuadın dün asliye ikinci ceza mahkemesinde duruşmasına devam edildi.

Adlî tıp işleri müdürlüğü 10 ağustos tarihinde verdiği raporda üç tek liranın bükülmesile hasıl olan bir cismin vasıtasız, yani şu ve saire içmeksizin yutulamıyacağını, yutulsa bile iki saat zarfında midede hazmedilmesine tıbbî imkân bulunmadığını ve beş kişinin Fuadın gırtlağını sıktıkları, çenesini tuttukları için yutma işinin büsbütün zorlaşacağını bildirmişti. Halbuki şahitler Fuadın paraları yuttuğunda ısrar ediyorlardı. Dün Cerrahpaşa hastahanesi bakteriyoloğu Fethi şahit olarak dinlendi. Diyordu ki:

— Asıl hâdise hakkında malûmatım yoktur. Bu hâdisede en mühim nokta, vakanın hudusile hastahanede midenin yıkanması arasındaki geçen zamandır. Herhangi bir ecnebi cisim mideye girdikten sonra uzun müddet midede kalır, bilâhare ince barsağa gider. Midenin bu hareketi, bünyeye göre de değişebilir. Yutma iddiasile hastahaneye getirilme arasında ancak iki saatlik bir zaman geçmiştir.

Benim kanaatime göre, kâğıt paralar yutulmuş olsaydı, midede olması lâzım gelirdi. Kâğıt sellülozik bir maddedir. Kolay kolay hazmolmaz. Hazmolduğu kabul edilse bile mevadı gaita arasında bulunduğu için tahlil neticesinde bulmak mümkündür.

Biz Foşer tüpü usulü ile Fuadın midesini yıkadık. Bu ameliye ile midede bulunan bütün mevat dışarıya çıkar. Bu usul fennin en son usulüdür.„

Müddeiumumî tıbbı adlî encümeninden şöyle bir sual sorulmasını istedi:

— 3 lira midede iki saat zarfında hazmedilir mi, edilmez mi? Foşer usulü ile mide yıkandıktan sonra evvelce yutulan üç liranın midede kalması ihtimali var mıdır? Bu takdirde bu kâğıt paraların mideden dışarı çıkarılması için başka bir fennî usul var mıdır, yok mudur?

Suçlunun avukatı söz aldı ve:

— Evvelce adlî tıp işleri müessesesinin verdiği raporda bu suallere cevap teşkil edecek fennî malûmat vardır. Tekrar sormıya lüzum yoktur, dedi.

Mahkeme müddeiumuminin isteğini reddetti. Duruşma bitmişti. Müddeiumumî iddiasını söylemek için dosyayı istedi. Muhakeme bunun için talik edildi.

Kasımpaşa Cinayeti Tahkikatı Bitirildi

Mayısın on dokuzuncu günü Kasımpaşada Kâzım isminde bir delikanlı öldürülmüştü. Müddeiumumilik dün tahkikatını bitirmiş ve dosyayı sorgu hâkimliğine vermiştir. Hâdise şöyle olmuştur:

Kâzım, komşularından İsmail Hakkı oğlu Cevdetin karısı Hayriye ile sevişiyor ve ara sıra buluşuyorlarmış. Cevdet bunun farkına varmış, sezdirmeden karısını takibe başlamış. Hâdise günü etrafına Yalovaya gideceğini işae etmiş ve ortadan kaybolmuştur. Gece saat 21 de Kâzımın damına çıkmış, yıkık bacasından yavaşça içeriye girmiş ve bir yere saklanmıştır. O sırada Kâzım da evde ve Hayriye ile beraber bulunuyormuş. Cevdet birdenbire gizlendiği yerden çıkınca, tabancasını çekmiş, Hayriyenin kardeşi Celâl ile Abdullah da Cevdete yardım etmişler, ve Kâzımı öldürmüşler.

Müddeiumumî Cevdeti doğrudan doğruya katil suçundan mesul tutmaktadır. Celâl ile oğlu Abdullahı yardımcı olarak kabul ediyor. Hayriye de suçludur. Yakında dava ağır ceza mahkemesine intikal edecektir.

Çikolata Çalan Dört Çocuk Yakalandı

En büyükleri on iki yaşında olan Paşa, Ali, Mehmet Ali ve Marko isminde dört çocuk evvelki gece Sirkecide bir tütüncünün kepengini açarak içerden 20 lira para ve bir çok ta çikolata aşırmışlardır. Polis dün, bu küçük mücrimleri tutmuş, müddeiumumiliğe vermiştir. Müddeiumumilik bunları farik ve mümeyyiz olup olmadıklarını tabibi adil Enver Karana tesbit ettirdikten sonra nöbetçi meşhut suçlar mahkemesine vermiştir. Muhakemelerine gizli devam edilmiştir.

Bir Çocuk Arkadaşını Öldürdü

İzmir, — Ödemişin Güveli köyünde, Kışla köyünden 15 yaşlarında Mehmet Yılmaz, Abdullah oğlu Musa Üneral ismindeki çocuğu bıçakla öldürmüştür. Katil çocuk tutulmuştur.

Müddeiumumiliğe Davet

İstanbul Müddeiumumiliğinden:

Fatih Sulhceza Mahkemesi zabıt kâtiplerinden Feyzi Yılmazın ilân tarihinden itibaren (5) gün içinde vazifesine devam etmediği takdirde; müstafa addolunacağı Adliye Encümenince tensip kılındığından, keyfiyetin gazetenizle ilânını dilerim.

Tapu Sahtekârlığı Yapan Kadın Bulundu

Madam Eftalyaya ait bir çok gayrı menkulleri [illegible] rek satan şebeke efradından Yusufaki isminde biri tevkif edilmişti. Müddeiumumilik kendisine Eftalya süsü vererek Beyoğlu dördüncü noterinde avukat Andre Primiye ve Yusufakiye Vekâletname veren kadını ve Sotiri isminde birini arıyordu. Dün zabıta, bu iki suçluyu da bulmıya muvaffak olmuştur.

Eftalya rolünü takınan Olumpia isminde bir kadındır. Dün bunun da müddeiumumilikte sorgusu yapılmıştır. O:

— Beni Sotiri kandırdı. Notere götürdü. Benim hiç bir şeyden haberim yok, diyordu. Sotiri de Yedikulede Balıklı Rum hastanesinde tedavi altındadır. O da polis vasıtasile müddeiumumiliğe çağırılmıştır.

Oğlumu Arıyorum

14 yaşında bulunan oğlum Artin, on iki gündenberi meydanda yoktur. Hayatı veya bulunduğu yer hakkında malûmatı olanlar Beyoğlu Kumbaracı Tercüman çıkmaz sokağı 8 numarada babası Sergise haber vermeleri insaniyet namına rica olunur.

BORSA

24 - 8 - 939

ÇEKLER

Londra	5.93
Nevyork	126.675
Paris	3.355
Milâno	6.6575
Cenevre	28.5725
Amsterdam	68.20
Berlin	50.7275
Brüksel	21.4475
Atina	1.0825
Sofya	1.56
Prag	4.2425
Madrid	14.035
Varsova	23.72
Budapeşte	23.455
Bükreş	0.905
Belgrad	2.8925
Yokohama	34.62
Stokholm	30.575
Moskova	23.9025

ESHAM VE TAHVİLÂT

Türk Borcu I, peşin	19.275
% 5 1938 İkramiyeli	19.—
" " " Hazine tahvili	67.50

SPOR:

TENİS Turnuvası

Beynelmilel Müsabakaya Bu Cumartesi Başlanıyor

Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğü Tenis Federasyonu tarafından ve her sene ayni tarihte tekrarlanmak üzere beynelmilel bir tenis turnuvası tertip edilmiştir.

Bu müsabakalara şimdilik Atina, Selânik, Ankara, İzmir ve İstanbul tenisçilerinin iştirakleri temin edilmiştir.

Romanya ve Yugoslavya sporcularının iştirakleri ümit edilmektedir. Yalnız Yugoslavya teniscilerinin Davis kupası finaline iştirakleri, bu sene için memleketimize gelmelerine ağlebi ihtimal imkân bırakmıyacaktır. Müsabakalara 26 ağustos cumartesi günü Dağcılık klübü kortlarında başlanacak, 30 da finaller oynanacaktır. Müsabakalara Atinadan Davis kupasına iştirak eden Nikolaidis, Mısır şampiyonasını kazanan Bayan Konstantinidis ve Yunanlıların istikbal için favori olarak gösterdikleri Selânik şampiyonu Alegrio da iştirak edecektir.

İzmirden hepimizin iyi tanıdığı R. Allioti, yanında ufak kardeşi F. Allioti olduğu halde turnuvaya giriyor. Genç Allioti İtalyada da bile maharetini isbat etmiş çok kıymetli bir namzettir.

Ankaradan Karakaş, ve Orhan, İstanbuldan da Suat, Hasan, Vedat Abut, Fehmi Telyan, İbrahim Cimcoz, Kriz ve Bambino gibi kıymetli elemanlar iştirak edeceklerdir.

Ajanlığın bu hususiaki tebliğini aynen aşağıya alıyoruz:

Beden Terbiyesi İstanbul Bölgesi Tenis Ajanlığından:

Beden Terbiyesi Genel Direktörlüğü Tenis başlamak ve 30-8-939 Zafer Bayramı günü bitmek üzere beynelmilel açık bir turnuva tertip etmiştir.

İştirak edecek misafir oyuncular:

Nikolaidis: (Atina) Yunan Davis kupası oyuncusu "Yunanistan şampiyonu".

Alhgerio: Selânik şampiyonu ve Yunanistanın ilerisi için en parlak oyuncusu.

Bayan Lenos: Eski Yunanistan şampiyonu - Yunan Federasyonu âzası ve İstanbula gelen Yunan ekipinin kaptanı.

Bayan Konstantinidis : Yunanistanın şimdiki en kuvvetli kadın oyuncusu. Mısırda birçok turnuvalar kazanmıştır.

R. Aliotti: İzmir şampiyonu. Evvelki sene İstanbul festival kupasını kazanmıştır.

F. Aliotti: Bu sene İtalyada Junior şampiyonasını kazanmıştır. Turnuva favorilerindendir.

M. Parkan: Ankara şampiyonu. Çok kuvvetli vuruşlara malik tecrübeli bir oyuncu.

Bayan Mehmet Parkan: İstanbulda ilk turnuvasını oynıyacak olan bu Bayanın ne derece elde edeceği merakla bekleniyor.

Orhan Fikri: Ankaranın genç ve kabiliyetli oyuncusu. Ankarada son yapılan turnuvayı kazandı.

A. Tandoğan: Ankaranın 3 numaralı oyuncusu. Ankara turnuvası finalisti.

İstanbuldan bu oyunculara karşı çıkacak tenisçiler çok çetin bir imtihan geçireceklerdir.

Teklere Telyan, Fehmi, Hasan, Vedat Abut, Jaffe, Bambino, Kris, Armiteyiç, Faruk gireceklerdir.

Bayan Muallâ G. şimdiye kadar İstanbulda yenilmedi. Her halde misafir oyuncuların karşısında çok kuvvetli bir varlık ve belki de turnuvanın galibi. Evvelki sene Selânik turnuvasında Bayan Lenosu iki sette yenmişti. Daha genç ve daha atletik olan Bayan Konstantinidise karşı finalde ne yapacağı merakla bekleniyor.

Mixte maçları çok kuvvetli olan iki kuvvetli Yunan ekipi, bir Ankara ve beş İstanbul takımı arasında bizce favori Bayan Lenos ve eşi ile Bayan Muallâ G. ve eşinin teşkil ettikleri takımlardan biridir.

Bu turnuva memleketimiz tenis âlemi için büyük bir harekettir.

Maçlar Dağcılık Klübü sahalarında oynanacaktır.

Galatasarayın Kongresi

Galatasaray Spor Klübünden:

26 Ağustos 1939 Cumartesi günü saat 15 de Beyoğlunda merkez lokalinde ekseriyete bakılmadan umumî heyetimiz fevkalâde olarak içtima edeceğinden, sayın âzanın behemehal teşrifleri rica olunur.

Güneş Çarpmasından Öldü

İzmir — Belediye reisi muavini Suadin kardeşi Fuad Yurdkoru, Bayraklı koyunde bir motorla deniz gezintisi yaparken, güneş çarpmasından ölmüştür.

Terfi Eden Muallimlerin Listesini Neşrediyoruz

İstanbul vilâyeti lise, muallim mektebi ve ortamektep muallimlerinin terfi listesi dün Vekâletten İstanbul Maarif Müdürlüğüne tebliğ edilmiştir. Listeyi yazıyoruz:

70 liraya terfi edenler

Haydarpaşa lisesi türkçe muallimi Şefik Elburaz, Üsküdar birinci ortamektep riyaziye muallimi Ekrem Ergin.

60 liraya terfi edenler

Vefa lisesi fransızca muallimi Muzaffereddin Esen, Çatalca ortamektebi tarih coğrafya muallimi Muzaffer Nâmi German, İstanbul erkek lisesi resim muallimi Nuri Çizel, Galatasaray lisesi türkçe muallimi Halit Fahri Ozansoy, Kabataş lisesi coğrafya muallimi Hamdi Nâzım Ertek, Kasımpaşa ortamektebi türkçe muallimi Remzi Baylara, İstanbul lisesi fizik muallimi Ahmet Refik Tumçak.

50 liraya terfi edenler

Cağaloğlu ortamektebi tabiiye muallimi Zeynel Abidin Özger, Karagümrük ortamektebi tabiiye muallimi İmameddin Kurç, Kumkapı ortamektebi riyaziye muallimi Kemal Zülfi Taneri, Galatasaray lisesi fransızca muallimi İzzet Hamit Ün, Galatasaray lisesi türkçe muallimi Faik Şevket Rumelili, Kabataş lisesi coğrafya muallimi Abdülbaki Fevzi Ulubar, Kabataş lisesi fizik muallimi Tacettin Örs, Nişantaşı kız ortamektebi resim muallimi Emine İhsan Sunar, İstanbul kız muallim mektebi dikiş muallimi Ayşe Sungur, Erenköy kız lisesi felsefe muallimi Zekeriya Kaybalalı, Erenköy kız lisesi ingilizce muallimi Emine Adile Kepenek.

40 liraya terfi edenler

Kadıköy birinci ortamektep tarih - coğrafya muallimi Sıdıka Süleyman Atasungun, Kadıköy birinci orta mektep musiki muallimi Mehmet Hulûsi Ökten, Beyoğlu ortamektebi tarih muallimi Fatma Zehra Celâsin, Beyoğlu ortamektebi türkçe muallimi Rıfkı Melûl, Cümhuriyet lisesi ingilizce muallimi Seniha Pasin, Beykoz ortamektebi tabiiye muallimi Fıtnat Keskin, İstanbul kız lisesi fransızca muallimi Celâl Öget, İstanbul kız ortamektebi türkçe muallimi Behice Köprülü, İstanbul kız ortamektebi dikiş muallimi Hüsniye Elgün, Gelenbevi ortamektebi beden terbiyesi muallimi Osman Necati Doru, Kadıköy ikinci ortamektepten Zehra Fevziye Ülke.

35 liraya terfi edenler

Üsküdar birinci ortamektep beden terbiyesi muallimi Memduh Ercan, Kumkapı ortamektebi resim muallimi Efraz Küntar, Kandilli kız lisesi dikiş muallimi Fatma Zehra Aktok, Kandilli kız lisesi piyano muallimi Mediha Süleyman Gezgin, Kanı Sami Boyer, Gelenbevi ortamektebi türkçe muallimi Necmettin Seren, Kadıköy ikinci ortamektep resim muallimi Hami Ayseven, İstanbul lisesi edebiyat muallimi Orhan Seyfi, Galatasaray lisesi beden terbiyesi muallimi İbrahim Hakkı Turgay, Kabataş lisesi beden terbiyesi muallimi Hayri Ragıp Yalım, İstanbul erkek muallim mektebi beden terbiyesi muallimi Ferhat Acarkan, İstanbul erkek muallim mektebi ruhiyat muallimi Münir Raşit Öymen. Haydarpaşa lisesi tabiiye muallimi Sabri Görsoy, Haydarpaşa lisesi tarih muallimi Vasfi Celâl Tankut, Nişantaşı kız ortamektebi tarih muallimi Mükerrem Ayel, İstanbul kız lisesi tarih coğrafya muallimi Server Bürge, Kadıköy birinci ortamektebi tarih coğrafya muallimi Muhittin Sandıkçıoğlu, Pertevniyal lisesi tarih muallimi Reşat Koçu, Pertevniyal lisesi fransızca muallimi Veli Rıza Kurd, Gazi Osman paşa riyaziye muallimi İshak İlyas Akyazı, Heybeliada ortamektebi ingilizce muallimi Aliye Şevket Bilen, İstanbul kız muallim mektebi ingilizce muallimi Vecihe Ziya Karamehmet, İstanbul kız muallim mektebi musiki muallimi Resmiye Tura, İstanbul kız muallim mektebi beden terbiyesi muallimi Saadet Saner, Erenköy kız lisesi kimya muallimi Perihan Öktem, Erenköy beden terbiyesi muallimi Hidayet Atakol, Erenköy kız lisesi edebiyat muallimi Hidayet Nimet Kurat.

30 liraya terfi edenler

Pertevniyal lisesi türkçe muallimi Ahmet Şirani, Taksim ortamektebi resim muallimi Hayriye Önen, Taksim ortamektebi tabiiye muallimi Müzeyyen Seven, Taksim ortamektebi tarih coğrafya muallimi Vedia Elgün, Göztepe ortamektebi türkçe muallimi Falk Öz, Beşiktaş ortamektebi fransızca muallimi Sabiha Purut, Gazi Osman paşa ortamektebi tarih coğrafya muallimi M. Hayrettin Tütün, Heybeliada ortamektebi türkçe muallimi Şefika Erim, İnönü lisesi beden terbiyesi muallimi Remziye Rona, Beyoğlu ortamektebi fransızca muallimi Cevdet Karadoğan, Beyoğlu ortamektebi türkçe muallimi Nevvare Akozan, İstanbul kız muallim mektebi tarih coğrafya muallimi Fahriye Arik, İstanbul kız muallim mektebi piyano muallimi Emine Meliha Erkut, Cümhuriyet lisesi Kimya muallimi Vasfiye Baysan, Cümhuriyet lisesi türkçe muallimi Halit Tanrıkutu, Cümhuriyet lisesi beden terbiyesi mualliği Şadiye Savaş, Vefa lisesi musiki muallimi Hulûsi Gürses, Erenköy kız lisesi fransızca muallimi Sadiye Sarhan, Erenköy kız lisesi dikiş muallimi Fatma Macide Öken, Çatalca kız lisesi coğrafya muallimi Zehra, Karagümrük ortamektebi musiki muallimi Tahir Sevenay, Karagümrük ortamektebi dikiş muallimi Saadet Selma, Eyüp ortamektebi dikiş muallimi Hatice Onursal, İstanbul kız ortamektebi beden terbiyesi muallimi Yaşar İsfendiyaroğlu, Kandilli kız lisesi beden terbyesi muallimi İffet Yılgör, Kandilli kız lisesi riyaziye muallimi Nihal Ülker, Süleymaniye ortamektebi fen bilgisi - biyoloji muallimi Ayşe Irmak, Fatih ortamektebi tarih coğrafya muallimi Nazire Birson, Kadıköy üçüncü ortamektep musiki muallimi Nezahat Adul, Kadıköy üçüncü ortamektep tarih coğrafya muallimi Melek Yarar, Kadıköy üçüncü ortamektep türkçe muallimi Hayriye Semiha Kömürcüoğlu, Kadıköy üçüncü ortamektep dikiş muallimi Bahriye Öge, Yenikapı ortamektebi resim muallimi Ekrem Akman, Davutpaşa ortamektebi beden terbiyesi muallimi Cevat Tinis, Davutpasa ortamektebi türkçe muallimi Hurive Hayırlı, Davutpaşa ortamektebi ingilizce muallimi Hacer Özışık, Davutpasa ortamektebi tarih - coğrafya muallimi Dürdane Alkaya, Bakırköy ortamektebi fen bilgisi - biyoloji muallimi Samiye Tüzünkan, Bakırköy birinci ortamektebi türkçe muallimi Rabia Altunç, Bakırköy ortamektebi riyaziye muallimi Afife Özdes, Üsküdar birinci ortamektep resim muallimi Saim Sait Türe, Üsküdar ikinci ortamektep tarih - coğrafya muallimi Nedime Erkman, İstanbul erkek lisesi beden terbiyesi muallimi Recep Vahyi, İstanbul erkek lisesi musiki muallimi Cemil Türkarman, İstanbul erkek lisesi türkçe muallimi Salim Rıza, Galatasaray lisesi ilk kısım türkçe muallimi Şeref Alpar, Galatasaray lisesi ilk kısım muallimi Mehmet Zeki Evrensel, Galatasaray lisesi türkçe muallimi Fehmi Koyuncu, Galatasaray lisesi musiki muallimi Seyfi Asal, Galatasaray lisesi musiki muallimi Sezai Asal, Galatasaray lisesi ilk kısım muallimi Faik Korkmaz, Kabataş lisesi musiki muallimi Mehmet Sadi Arseven, İstanbul erkek muallim mektebi resim - iş muallimi Şükrü Özaltan, Haydarpaşa coğrafya muallimi M. İlhan, Nişantaşı kız ortamektebi dikiş muallimi Saffet Çanga, Çapa ortamektebi fransızca muallimi Mevhibe Ertaylan, İstanbul kız lisesi dikiş muallimi Mebrure Onursal, İstanbul kız lisesi fizik muallimi Naime İlter, İstanbul kız lisesi tabiiye muallimi Fahriye Nigâr, İstanbul kız lisesi beden terbiyesi muallimi Mübeccel Ergün.

25 liraya terfi edenler

Çatalca ortamektebi resim muallimi Ahmet Niyazi, Galatasaray lisesi ilk kısım muallimi Selâmi Akalın, Galatasaray ilk kısım muallimi Muhsin Demironat, Galatasaray ilk kısım muallimi Ali Bürhan Derin, Çapa ortamektebi fransızca muallimi Murefsan Tardo, İstanbul kız lisesi musiki muallimi Lerzan Bengisu, Nişantaşı kız ortamektebi musiki muallimi Mutahhare Ar, Eyüp ortamektebi beden terbiyesi muallimi Sabih Özlü, Fatih ortamektebi resim muallimi Ahmet Doğuer, Tylson, Üsküdar ikinci ortamektep musiki muallimi Bedriye Arkan, Beyoğlu ortamektebi dikiş muallimi Saadet Kıraç, Pertevniyal lisesi resim muallimi Âli Halil Sezer, Beşiktaş ortamektebi dikiş muallimi Seniye Tekeli, Beşiktaş ortamektebi resim muallimi Rıza Deniz, Gazi Osman paşa ortamektebi musiki muallimi Süzan Kocatürk.

İngiliz Kredisile Gelecek Mallar Kleringsiz Girecek

Türkiye ile İngiltere arasında yapılan kredi ve teslihat anlaşmasından istifade edecek daire ve müesseseler şunlardır:

Millî Müdafaa Vekâleti, Sümerbank, Etibank, devlet demir yolları, devlet hava yolları, devlet deniz yolları, İstanbul sular idaresi.

Kredilerden istifade edilmesi için yeniden bir karar verilmiştir.

Bu karara göre, bu müesseselerin İngiltereden alacakları mallar memlekete kontenjan ve kliring kayıtlarından muaf olarak girecektir

Yeşilköy Nahiye Müdürlüğü

Şilenin Ağva nahiyesi müdürü Muhlis Tunasoy, Yeşilköy nahiye müdürlüğüne tayin edilmiş ve işe başlamıştır. Arif Öktem, Ağva nahiyesi müdürü olmuştur.

Bir İtalyan, Hudut Haricine Çıkarıldı

İzmir — Karşıyakada Fethiye sokağında oturan Jenya isminde İtalyan tebaalı bir kadın, kanuna aykırı hareketlerinden dolayı hudut haricine çıkarılmıştır.

RADYO

ANKARA RADYOSU

Türkiye Radyodifüzyon Postaları
Türkiye Radyosu Ankara Radyosu
Dalga Uzunluğu

	1639 m.	183 Kcs.	120 Kw.
T. A. Q.	19,74 m.	15195 Kcs.	20 Kw.
T. A. P.	31,70 m.	9456 Kcs.	20 Kw.

Cuma, 25. 8. 1939

12.30 Program. 12.35 Türk müziği — Pl. 13 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 13.15 — 14 Müzik (karışık program — Pl.)

19 Program. 19.05 Müzik (Dans müziği — Pl.) 19.30 Türk müziği: Fasıl heyeti 20.15 Konuşma. 20.30 Memleket saat ayarı, ajans ve meteoroloji haberleri. 20.50 Türk müziği: Okuyan: Muzaffer İlkar. Çalanlar: Vecihe Daryal, Fahire Fersan, Refik Fersan. 1 — Rast peşrevi 2 — Dede — Rast kârı Natık (Rast getirip fendile) 3 — Faik Bey — Rast şarkı (Jaleler saçsın) 4 — Arif Bey —Rast şarkı (Vuslatından gayri el çektim) 5 — Kanun taksimi 6 — Şükrü — Rast şarkı (Uyusam gögsüne koysam şu hummalı başı). 7 — Refik Fersan — Rast şarkı (Af eyle suçum ey güliter) 8 — Mahmut Celâlettin Paşa — Rast şarkı (Fitneler gizlenmiş) 9 — Rast saz semaisi. 21.30 Konuşma. 21.45 Neşeli plâklar — R. Müzik: Riyaseticümhur Bandosu—Şef: İhsan Künçer. 1 — C. Urbini Marş 2 — Felix Godin Eylûl Valsi 3 — Glinka Hayatım Çar için operasının uvertürü 4 — A. Czilbulka Kalb ve güller 5 — Chopin Chopiniana. 22.40 Müzik (opera aryaları) 23 Son ajans haberleri, ziraat, esham ve tahvilât, kambiyo - nukut borsası (fiyat) 23.20 Müzik (Cazband — Pl.) 23.55 — 24 Yarınki program.

BULMACA

Dünkü bulmacamızın halledilmiş şekli

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	B	İ	R	A	■	K	A	B	İ	L
2	A	L	E	N	İ	■	R	O	M	A
3	H	A	C	I	■	B	A	L	A	T
4	A	H	A	L	İ	■	B	U	D	A
5	■	E	■	I	S	K	A	■	E	■
6	E	■	İ	■	M	İ	■	A	■	O
7	L	A	M	İ	A	■	E	R	İ	■
8	M	İ	A	T	■	A	R	T	A	N
9	A	L	E	V	İ	■	M	İ	D	A
10	S	E	N	A	■	Y	E	N	E	N

BUGÜNKÜ BULMACA

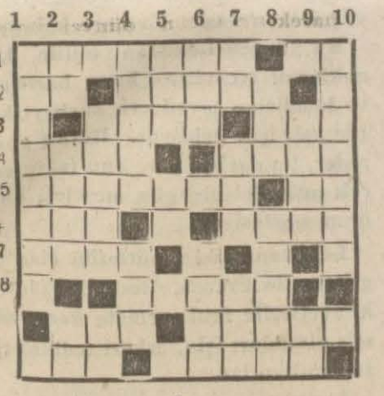

SOLDAN SAĞA:

1 — İhtilâf - Bir renk.
2 — Ekmek yapılır - Atılış.
3 — Kanaat etmemek - İçki ve dans yeri.
4 — Müessir - Musibet.
5 — Aile - Emmekten emir.
6 — Fevkalâde - Ek.
7 — Çünkü.
8 — Ön.
9 — İçilir - Dövmek.
10 — Duygu.

YUKARDAN AŞAĞI:

1 — Saklamak.
2 — Nam, şöhret - Para yılı - Bir nota.
3 — Has değil, zeamet değil - Fevk.
4 — Halk - Müteallik.
5 — İlâve - Bir nota.
6 — Fakat - Bir hayvan.
7 — Bir renk - Bayan değil - Yol.
8 — Kabile - Bir kız ismi.
9 — Bayram - Bir hayvan.
10 — Bir koyun cinsi.

(Masal Dünyası)

Ercümend Behzadın yeni şiirlerini bu kitapta okuyacaksınız.

Sovyet Rusyada: Türkiye İçin

Bu Akşamki Radyo Konseri

Yabancı memleketlerle kültür münasebetleri idamesi umum Sovyet VOKS Cemiyeti ile S. S. C. B. Radyo - Komitesi Türkiye için bir Radyo konseri tertip etmiştir. Bu konser bu akşam Türkiye saatile tam saat 21.15 de 1744 metrede Moskova, 1210 metrede Kiev, 1060 metrede Tbilisi, 349,2 metrede Simferopol ve 309,9 metrede Odessa istasyonları tarafından neşredilecektir.

Konserin programında Devlet Caz Orkestrası Knuşevitskiyin idaresi altında bazı şeylerin icra edilmesi.

25 Ağustos 939

TAN

ABONE BEDELİ

Türkiye			Ecnebi	
1400	Kr.	1 Sene	2800	Kr.
750	"	6 Ay	1500	"
400	"	3 Ay	800	"
150	"	1 Ay	300	"

Milletlerarası posta ittihadına dahil olmiyan memleketler için abone bedeli müddet sırasiyle 30, 16, 9, 3,5 liradır. Abone bedeli peşindir. Adres değiştirmek 25 kuruştur. Cevap için mektuplara 10 kuruşluk pul ilâvesi lâzımdır.

GÜNÜN MESELELERİ

Şaşkına Dönen Dört Avrupa

Yazan: Aka Gündüz

Moskova — Berlin anlaşması üzerine her türlü mütalâa yürütmek şahsî bir haktır. Fakat hiç biri doğmatik olmaktan kurtulamaz.

Bu dakikalardaki vaziyet o kadar karma karışıktır, o derece sürprizlerle doludur ki bir veya yüz bin bir, tahminli makale ile azıcık olsun tenvir edilmesi mümkün değildir.

Şu saniyede beşer tarihinin karşısında dört Avrupa var: Biri hareketli Avrupa; biri sarsak Avrupa, biri borsacı Avrupa, biri de diplomatların ve diktatörlerin pençelerine düşmüş masum Avrupa, yani çoluklu çocuklu masum halklar Avrupası.

Kendi kendini bu biçime düşüren Avrupa, düşünüp mütalâa ve muhakeme edecek kudretini kaybetmiştir. Sadece zihni örsle çekiç arasında kalmış bir kızgın demir parçasına benziyor ki her saniye bir takım soru kıvılcımları püskürüyor. Şuna da teşbih olunabilir: Sağnak halinde yağan bir soru yağmuru altında kalmıştır ki ne yeni, ne tamir görmüş hiç bir şemsiye, kendisini ıslanmaktan kurtaramıyor.

Bu sağnaklaşan soruların hemen akla geliverenlerini dizmek mütalâjektifi sayılabilir.

Dört Avrupanın ve insiyakî bir hareketle bütün dünyanın perişanlaşmış zihnine yağmakta olan bu soruların az bir kısmını şöylece kaydedelim:

1 — Bu pakt imzalanır imzalanmaz, Berlin, sondan bir önceki tecavüzlerine girişmiyecek mi?

2 — Bu girişmenin maddî, manevî cesaretini imzalaşmadan almış olmıyacak mı?

3 — Moskova harbe maddî bir sebep vermiş olmak vaziyetine düşmiyecek mi?

4 — Paktın yapılış hikmetinin iç yüzünde, kendi kendine doğmuş bir (harbi körüklemek) sırrı mündemiç olmıyacak mı?

5 — Emrivâki olan harbin mesuliyeti Berlinle Moskova arasında askıda kalmıyacak mı?

6 — Bu pakt olmasaydı, Berlin harbi göze alıp böyle emrivâkileştirebilecek miydi?

7 — Harbi yüzde yüz getirecek olan bu paktı önliyebilmek için Londra derhal bir silâhlı müdahaleye mecbur kalacak mı?

Yahut Berlin böyle bir harekete vesile vermeyi kaç gün sonraya bırakacak?

8 — Moskova; ergeç yenileceği mukadder olan Berlinle az çok yorgunluğa düşecek olan sulh cephesinin karşısında bir (kuvvetli kalmış tek hakem) vaziyetine mi geçmek istiyecek?

9 — Bu paktın içinde veya kenarında köşesinde Roma da var mı?

10 — Berlinin —bütün sadık nazistlerini bile şaşkınlığa düşüren— bu hareketi acaba Romadan ümidini kestiği için midir? Yahut: Romanın faydasız, hattâ zararlı bir bagaj olduğuna tam bir kanaat getirdiği için mi bu paktı yapıyor?

11 — Moskovada bir kaç zamandanberi dünyayı ve kendisini rahatsız eden Romayı büsbütün ekarte edip tek başına ve kendi yağı ile kavrulmasına bırakmak için mi bu işe girişti?

12 — Bu pakt sayesinde Moskova Tokyo ile daha serbest ve daha başbaşa kalabilecek mi?

13 — Bu pakt Paris — Moskova anlaşmasını —aksi iddialara rağ-

(Devamı 8 incide)

Harp havası bütün şiddetile Polonya hudutlarında ve Danzig üstünde esiyor. Beynelmilel gerginlik en hâd noktasına varmıştır. Umumî harbin başlangıcını Alman - Polonya ordularının açması ihtimal dahilindedir. Avrupa harîtasının en tehlikeli mıntakası olan Polonya hudutlarındaki hazırlığı ve Polonya ordusunun bugünkü vaziyetini yakından tetkik etmek üzere gönderilen mütehassıs bir muharririn Leh ordusuna ve harp kudretine ait makalesini naklediyoruz:

Polonya Ordusunun Kudreti Ve Kıymeti

Yazan:

Rene Zuber

Polonya ordusu!...

Son hâdiselerden evvel de merakımı ve tecessüsümü çeken bu kuvveti yakından görmek ve tetkik etmek arzumu şu buhranlı günlerde tatmin edebildim. Ve zihnimde yere eden aşağıya aldığım suallerin cevabını mahallinde yaptığım tetkiklerin mahsulü olan bu makalemle karilerime de vermiş olacağım.

— Polonya ordusu ne âyardadır?

— Ne haldedir, hazırlıkları ne derecededir?

— Askerleri, topları, tahşidatı ve harbe dayanmak imkânları ne kadardır?

Alımdan geçen bu sualleri birer birer toplıyarak müşahadelerimi sıralıyorum:

Bilmek istediğim şeyleri öğrenmek üzere müracaat ettiğim Polonyalılardan çoğu evvelâ beni itimatsızlıkla karşıladılar. Şüpheli nazarlarla baktılar. Çünkü Polonyalılar fevkalâde iftihar ettikleri, hakkile güvendikleri ordularının en ehemmiyetsiz sırlarını bile gizlemeği vatan vazifesi telâkki etmiş insanlardır. Temaslarım devam etlaşıldıkça bidayette itimatsızlık gösterip beni baştan savmıya çalışan insanlar bana ısındılar. İstediğim malûmatı toplıyabilmeme imkân verdiler.

Sağlam ordusundan bahsetmeden evvel, Polonyayı askerleri kadar müdafaa etmiye azmetmiş bulunan halisinden, yedisinden, yetmişine kadar hudutlarının muhafazası için çalışanları biraz anlatmalıyım.

Polonyalılar topraklarından ve istiklâllerinden zerresini feda etmemek imanı içinde hükûmetlerine her fedakârlığı yapıyorlar. Amele ve çiftçiler pazar tatillerinden vazgeçerek millî müdafaa için çalışıyorlar. Silâh fabrikalarında pazarları çalışan ameleler yevmiyelerini millî müdafaanın diğer bir şubesine teberrü etmektedirler. Çiftçiler, hattâ küçücük çocuklar da ayni şekilde hareket ediyorlar. Bu memlekette vatan müdafaası her şeyin fevkinde, âdeta tapınılan kudsî bir mefhumdur.

Bugünün harplerinde silâhların oynıyacağı rolü bildiğim için evvelâ Polonya ordusunun silâhlarını yetiştiren müesseselerden işime başladım. Tank ve hava silâhlarının ehemiyetini diğerlerinden fazla farzettiğimden bu cins silâhların yapıldığı (Ursus) tezgâhlarına gittim.

Fabrikanın her tarafında dağlar gibi yığılmış çelik plâkların neye hazırlandığını sordum. Hafif tanklar için hazırlandığını öğrendim. Polonya ordusunun küçük tankları burada yapılıyordu. Mühendislere bir tankı baştan başa yapacak parçalardan hiçbirinin hariçten getirtilmesine lüzum olmadan Polonyadan tedarik edilip edilmediğini de sordum. Aldığım cevaplar katî idi. Tankların en küçük çivisine kadar Polonyanın iyi organize edilmiş harp sanayiinin meydana getirdiği şeylerdi. Bütün mühendisler, mütehassıs ameleler halis Polonyalı idiler. Bu hususta Polonyalılar hiçbir millete boyun eğmiş vaziyette değillerdir.

Alelûmum harp sanayiinde çalışan Polonyalı amele işini bilen, Avrupalıların mütehassıs amele dedikleri evsafa malik, sükûtî, ciddî, ağır fakat sağlam çalışan işçilerdir. Yürüyüşleri ve tavırları askerler gibi t e m k i n l i d i r ve hepsinde vatan aşkı yaygarasız, vekarlı bir şekilde hissedilir.

Tanklardan sonra tayyare fabrikalarından P. Z. L. müesseselerini dolaştım. Varşova civarında olan o muazzam fabrikalarda ağır bombardıman tayyareleri yapılıyor.

Beni gezdiren mühendis mesleğinde fevkalâde ehil bir insandı. Orada da her şeyi Polonyadan temin olunan ağır bombardıman tayyarelerinden yalnız P. Z. L. müesseselerinin ayda 450 tane çıkardığını öğrendim ve bu miktarın icabında çok artabileceğine orada gördüklerimle kani oldum. Polonya hava kuvvetleri tayyare hususunda sıkıntı çekmiyecektir. Polonyalılar şimdilik yetiştirebildikleri pilot nisbetinde tayyare imal etmek üzere çalıştıklarından fabrikalar azamî hadlerini henüz vermiyorlar.

Polonyanın hava silâhlarını yapan fabrikaları bu gezdiğim müesseseden başlıyan ve memleketin hudutlarından uzak olan geniş bir mıntakaya taksim edilmiştir. Bu mıntaka Polonyanın kalbi mesabesinde bir vaziyettedir. Harp sanayii merkezleri C. O. P. harflerile ifade edilen ve Karpatlardan başlayıp, Varşova, Lublin, Biala'yı içine alan vâsi havzayı içine almıştır.

Polonyanın ağır ve esaslı harp sanayii bundan evvel Silezya civarında toplanmıştı. Erkânı harbiye,oraları muhtemel düşmanlara yakın ve tehlikeli gördüğünden muntazam bir plân dahilinde, yavaş yavaş memleketin içine çekmiş ve şimdiki mıntakada yerleştirmiştir.

Gezdiğim ve gördüğüm silâh ve mühimmat fabrikalarının her cihetçe mükemmeliyeti, beni Polonya harp ekonomisinin tam yerinde olduğu kanaatine eriştirmiştir.

Fir fabrikadan diğerine gitmek üzere katettiğim uzun yollarda kulakların zarını sarsan takırtılarla 22 lik seyyar bataryalara, muhtelif modelde zırhlı otomobillere, arabalı mitralyözlere mütemadi rastgeliyorduk. Hele büyük çaplıSkoda sistemindeki ağır motörlü bataryaların arka arkaya dizilmiş katarlarının heybeti gözü[illegible]

Polonyanın o dehşetli ağır motörlü topları Stalavalovada yapılıyor ve o korkunç namlulardan her sene Polonya ordusunun ihtiyacından fazlası çıkarıldığından icabında harice de satılabiliyor.

Silâh ve mühimmat fabrikalarından sonra ordunun canlı kısmını muhtelif taraflarda ve manevralarında tetkik ettim. Piyadesi, atlı sahra topçuluğu, tayyare dafii bataryaları, motörlü sahra topları ve bilhassa süvarisile Polonya ordusu Avrupanın hakikaten birinci sınıf kuvvetlerinden biridir.

Polonya kumanda heyeti, volları makineli harekâta müsait olmıyan vatanlarının müdafaası hususunda süvari kıtalarının oynıyacağı rolü iyi hesapladıklarından yekûnu tam 30 alaylık 30 bin süvariyi en yeni nazariyelere göre fevkalâde idmanlı bir halde yetiştirmiştir.

Piyade bakımından her tehlike önünde göz kırpmadan güvenilecek olan Polonya piyadesi harikulâde idmanlı ve dayanıklıdır. 1920 harbinde bu kadar talimli olmadığı halde Polonya piyadesinin yevmiye 80 kilometre yol katedebildiği sabit olmuştur. Teçhizat itibarile, pek zengin olan piyade taburlarının beherinde dörder mitralyözlü üç takım, hafif mitralyöz, on iki ağır mitralyöz ve dört mitralyözlü tayyare dafii takım vardır. Bunlardan maada taburlarda 75 lik tanklara karşı kullanılan bataryalar mevcuttur. Taburların malik olduğu hafif ve ağır mitralyözleri hesap edersek her alayın 120 makineli tüfeği olduğu meydana çıkar. Polonya piyadesi bundan evvel dakikada 300 mermi atan Maxim'leri kullanırdı. Şimdi bütün makineli tüfekler dakikada 600 mermi atan Brovniglerle değiştirilmiştir

Topçuluk itibarile çok ilerlemiş olan Polonya ordusunun sahra bataryaları Fransız sahra toplarının aynidir. Fakat kendileri yaparlar.

Lehlerin top çeker hayvanları da uzun bir harpte ordunun bütün ihtiyaçlarını karşılıyacak kadar çoktur. Tanklara karşı toplarını bazı hükûmetlerde olduğu gibi, küçük cüsseli hayvanlara, yahut katırlara çektirmiye lüzum görmezler.

Piyadeler ayni zamanda köylü arabaları gibi iki atla çekilen ve içlerinde ağır mitralyözler bulunan bir nevi silâhla mücehhezdir. Bu cins silâhları Ruslar ihtilâl döğüşlerinde ârızalı arazide kullanmışlar ve pek iyi neticeler almışlardır. Onlardan gören Polonyalılar kendileri için bu silâhları yapmışlardır.

Polonya ordusunun hazerî mevcudu 450 bindir. Harp vukuunda bu adede iyi talim görmüş hazır bir halde bekliyen 4 milyonluk ihtiyat ordusu iltihak edecektir. Bu suretle 4 milyon 450 binlik bir orduyu hudutlara yığacak olan Polonyanın pek sıkışık zamanda seferber edilecek 2 milyonluk ayrı bir kuvvete malik olduğu resmen sabittir.

Bu büyük kuvveti okuyanlar ihtimal Polonyanın 32 milyonluk nüfusunu hatırlıyarak adetlerde mübalâğa ettiğime hükmederler Fakat mübalâğa ettiğime hükmedenler istatistikleri ve nüfus sayımlarını tetkik etsinler. Polonya genç bir millet olduğundan otuz yaşını doldurmamışların nisbeti umumî nüfus içinde yüzde 62 yi bulmaktadır.

Hakikatleri olduğu gibi, apaçık yazdığım şu makale ile Polonyanın hemen hemen Almanya kadar asker çıkaracak takatte bulunduğunu bildirmiş oluyorum.

Vatan meselesinde dünyanın en fedakâr ordusu gibi döğüştüğüne kani olduğum Polonya milleti büyük kuvvetine rağmen komşularına tasallût etmek niyetinde değildir. Sulhün devamını ister. Lâkin canına kıyılacağını anladığı zaman da harpten hiç çekinmiyecektir.

Varşovadan, Polonya ordusu hakkında yukardaki malûmatlarla beraber, dokunulduğu zaman çekinmeden harbe atılacaklarına dair derin bir imanı da beraber getirdim.

Tehlikeye Karşı:

Hava Taarruzlarının Tesiri

Yazan: İlyas Tunçarslan

Son zamanlarda dünya matbuatı hava akınlarının memleketler ve halk üzerinde yapacakları tesiri ve hava silâhlarının, bir harbin neticelenmesi işindeki mevkileri hakkında hararetli neşriyatta bulunmaktadırlar.

Bu yazılar okuyucuları üzerinde oldukça ehemmiyetli heyecanlar uyandırmakta ve her memlekette her sınıf halk, gelecek bu akınlara karşı korunmak için tedbirler aramaktadır. Devletler; büyük masraflar göze alarak muazzam teşkilât yapmaktadırlar. Bazı mütehassıslar; hava ordularının gelecek bir harbi kara ve deniz ordularına ihtiyaç göstermeksizin yalnız başına muvaffakiyetle neticelendirebileceğine kanidirler.

Gelecek harplerde hava silâhlarının; katî neticenin alınması üzerindeki tesirleri hakkında bugünden kestirme bir hüküm vermek mümkün değildir. Bu cevabı bize gelecek harbin bizzat kendisi verecektir.

Yalnız havacılığın bugünkü serî tekâmülü, bütün devletlerin hava ordularını ve hava müdafaa teşekküllerini genişletmesi hususundaki yarışlarına bakarak bu silâhın, gelecek harplerde zaferin kazanılması üzerinde mühim bir âmil olacağını kestirebiliriz.

Hava taarruzlarının tesiri manevîdir. Millî duyguları yükselmemiş bir millet üzerinde bu tesir son derecyi bulabilir. Hattâ o milleti silâhını terketmiye de mecbur bırakabilir.

Fakat yurt müdafaasındaki feragat ve fedakârlık duyguları yükselmiş bir milleti, değil yalnız hava taarruzlarına, hattâ o milletin bilfiil arazisini işgal etmekle dahi sulhe icbar etmenin mümkün olamadığını tarihe istinaden söyliyebiliriz. Bunun en yakın ve en canlı misalini Türk İstiklâl Harbinde bulabiliriz.

İstikbal harplerinde muvaffakiyet şartları arasında en mühim esas; halkımızın korunma işlerinde son derece uyanık olması, ve bu maksatla vücude getirilen teşkilâtın otomatikman çalışmasıdır.

Şayanı şükrandır ki hükûmetimiz; memleketimizin vukuu melhuz bütün tehlikelere karşı müdafaa işini ihzar etmiştir.

Bugün hava kuvvetlerinin başdöndürücü inkişafı karşısında; cepheyi geriden ve halkı ordudan ayıracak bir hudut çizmek kabil değildir. Şimdiden buna göre hazırlanmalıyız.

Bir Kamyon Devrildi Beş Yaralı Var

Erzincan, (TAN) — Buradan Erzuruma gitmekte olan 23 numaralı ve Maraşlı şöfor Alinin idaresindeki kamyon, geceleyin Keban mevkiine geldiği sırada, yaptığı manevra neticesinde devrilmiştir. İçindeki on beş yolcudan ikisi ağır surette yaralanmıştır. Bunlardan biri, yüzbaşı rütbesinde baytardır. Üç yolcu da hafif surette yaralanmıştır.

Kamyon yolcuları, karşılarına bir otomobil çıktığını, gerek otomobil ve gerek kamyonları yolun sağını takip etmedikleri için çarpışmamak maksadile manevra yapan kamyonun devrildiğini söylemiştir.

Şoför tevkif edilmiştir.

Trabzonda Bir Fabrika Yandı

Trabzon (TAN) — Soğan pazarında, Ziya Sofuya ait şekerleme fabrikasının üst katından yangın çıkmıştır. Etrafta başka bina olmadığından yalnız burası yanmıştır. Mallar tamamen kurtarılmıştır. Binanın sigortasız olduğu anlaşılmıştır.

YURD YAVRULARINA:

Kış yaklaşıyor. Yoksul kardeşlerinizi kışın soğuktan, hasta olmaktan kurtarmak için eski elbise, ayakkabı, çamaşırlarınızı bu gibi yavrulara verilmek üzere Çocuk Esirgeme Kurumuna vermenizi Kurum saygı ile diler.

Anî Bir Harp Tehlikesi Karşısındayız

Fevkalâde Salâhiyetler Kanunu Dün Kabul Edildi ve Meriyete Girdi

(Başı 1 incide)

diyen fenalaşmıştır. Bugün ani bir harp tehlikesi karşısında bulunuyoruz.,,

Hep Ayni İddialar

Chamberlain, Danzig ile Polonya arasındaki müzakereleri ve Polonya gümrük memurlarının vaziyetini anlatmış ve şöyle demiştir:

"Bu cihanşümul ehemmiyeti haiz bir mesele değildi. Müzakereler ilerliyordu. Fakat Alman matbuatı birdenbire Polonya aleyhinde neşriyatta bulunmıya, Danzigin bir müzakere mevzuu olamıyacağını, bunun hakkında mutavassıt bir tarzı hal kabul edilmiyeceğini ve Danzigin kayıtsız ve şartsız olarak derhal Almanyaya ilhakı lâzım geldiğini yazmıya başladı. Alman gazeteleri daha da ileri gitti. Danzig meselesine koridor meselesini de bağladı ve Polonyada yaşıyan Almanların zulüm görmekte olduğunu iddia eyledi. Bu iddiaları hiç bir suretle tahkik edemeyiz. Fakat şunu hatırlatalım ki, davaları uğrunda Almanlar geçen sene Çekoslovakyadaki Südetler Almanları hakkında da ayni iddialarda bulunmuşlardı.,,

Chamberlain, bu Alman iddiaları karşısında Polonya devlet adamlarının, sözlerinde büyük bir sükûnet ve itidal gösterdiklerini kaydetmiştir.

Başvekil, Almanyanın harp hazırlıklarının tamamlandığını ehemmiyetle söylemiş ve demiştir ki:

"İşte bunun içindir ki hükûmet millî müdafaayı temin için icap eden tedbirleri almak üzere kendisine mezuniyet verilmesini parlâmentodan rica zamanının geldiğine kanidir.,,

Rus - Alman Paktı

Bundan sonra Alman — Rus ittifakına temas eden Chamberlain şu beyanatta bulunmuştur:

"Bu haberin hükûmet için kötü bir sürpriz teşkil ettiğini gizlemiye kalkışmıyacağım. İngiliz — Fransız — Rus konuşmalarının mütekabil olduğunu zannettiğimiz bir itimat esası üzerinde devam ettiği bir anda görünüşlere nazaran dış siyasetinin bizim anladığımız gayelerile telif edilmez bir maksatla Sovyet hükûmetinin Almanya ile gizlice bir misak müzakeresinde bulunduğunu öğrenmek çok şayanı teessürdür.,,

Maamafih Chamberlain bu mesele hakkında bugünlük katî bir hüküm vermek istememiştir.

Chamberlain, bu münasebetle Polonyaya verilen garantinin İngiliz — Fransız — Rus müzakerelerinin muvaffakıyetine hiç bir zaman bağlı bulunmamış olduğunu kaydederek, "bizim gerek Polonya, gerek diğer devletlere olan garantilerimiz aynen bakidir,, demiştir.

Zorbalıklara Karşı

Bundan sonra, Chamberlain İngiliz askerî hazırlıklarının bir tehdit teşkil ettiği hakkındaki iftiralara şiddetle itiraz etmiş ve demiştir ki:

"Bizim tedbirlerimiz tedafüîdir. Bunlar tehdit değildir. Hareketlerimiz Almanyanın meşru menfaatlerini katiyen tehdit etmiyor. Biz ancak kendilerini zorbalığa karşı müdafaa eden dostlarımıza yardım etmek istiyoruz.,,

Chamberlain müteakiben, Büyük Britanya elçisinin Hitlere yaptığı tebligatın maksadı her türlü anlaşmazlık tehlikesini bertaraf etmek üzere İngiliz hükûmetinin vaziyetini bir kere daha teyit etmek, Berlin ile Varşova arasında doğrudan doğruya müzakerelere imkân vermek için tahrikât mütarekesi akdini teklif eylemek ve bir silâhlı ihtilâf halinde İngilterenin bütün kuvvet ve kudreti ile müdafaa edeceğini ehemmiyetle kaydetmek olduğunu hatırlatmış ve sözlerine şöyle devam etmiştir:

"Almanya ile İngiltere arasında harp bir felâket olacaktır. Bunu aklıma koyaraktır ki, bizce Polonya ile Almanya arasında harpsiz halledilemiyecek hiçbir mesele bulunmadığını Hitlere bildirdim.

Hitlerin cevabı, şarkî Avrupanın bir Alman mıntakası olduğu ve bu mıntakada hareket serbestliğine sahip bulunması lâzım geldiği hakkındaki Alman tezinin bir nevi tekrarından başka bir şey değildir.

Bu tez, İngiliz vaziyetinin hatalı o[illegible] şarkî Avrupada, bizzat kendimiz için mevzi aramıyoruz."

Chamberlain, derin bir heyecan içinde sözlerine şöyle devam etmiştir:

"Eğer sulh yolunu bulmak hususundaki bütün gayretlerimiz akim kalır ve bütün beşeriyete ıztıraplar ve sefaletler yükletecek olan ve hiç kimsenin de ne vakit nihayet bulacağını kestiremiyeceği bir savaşa girişmeye mecbur olursak, yabancı bir memlekette uzak bir şehrin siyasî istikbali uğrunda değil, ortadan kalkması bütün dünya milletlerinin sulh ve emniyeti imkânlarının da ortadan kalkması demek olan prensiplerin muhafazası için çarpışacağız. Felâket henüz patlamamıştır. Akıl ve şuurun galebe çalabileceğini hâlâ ümit edebiliriz. Sulh veya harp bizim elimizde değildir. Mesuliyet kendilerine terettüp edenler, mukadderatını ellerinde tuttukları yüz milyonlarca insanı düşünecekleri ümidindeyim.

Bize gelince, arkamızda müttehit bir memleket var."

Chamberlainin sözleri bir alkış tufanile karşılanmıştır.

Hatiplerin Sözleri

Chamberlain'in nutkunu müteakip amele namına Greenwood söz alarak:

— Amele partisi tecavüze boyun eğmez ve tecavüze karşı mukavemet hususundaki azmi sarsılmaz. Hükûmete millî şerefiyle mütenasip her tedbiri almak için salâhiyet veriyoruz. Yalnız İngilterenin faciadan mesul olmamasını isteriz. İngilterenin yapamıyacağı bir şey varsa, o da mütecavizlerle beraber olmaktır. Hürriyetlerimizi ve diğer milletlerin hürriyetlerini tehdide uğrıyan hürriyetlerini müdafaaya hazırız, demiştir.

Daha sonra muhalif liberaller namına Sinkler süratle hareket lüzumunu müdafaa etmiş ve herhangi bir tehdit karşısında baş eğmemek lüzumu üzerinde ısrar ederek Fransa ile en sıkı beraberlik dairesinde hareketi tavsiye etmiştir.

Müstakil amele namına Maxton hükûmete tam hürriyet ve tam vekâlet verdiklerini ve yeni medeniyetin ancak bu sayede kurulabileceğini anlatmıştır.

Daha sonra hükûmete salâhiyet-

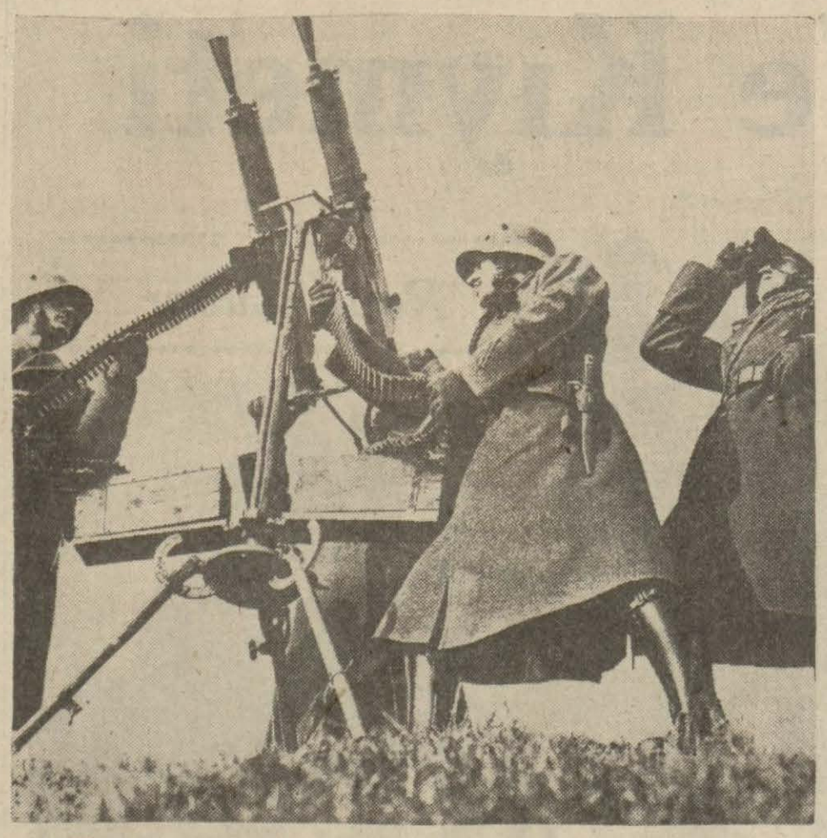

Bir kısım ihtiyat kuvvetleri daha silâh altına davet edilen Fransız ordusunun geçen Ağustostaki manevraları sırasında

Ingilterede silâh altına davet edilen ihtiyatlara teçhizatları tevzi ediliyor

Rooseveltin Sulh Mesajı

Vaşington, 24 (A.A.) — Reisicümhur Roosevelt İtalya kralına bir telgraf göndererek bugünkü buhrana bir hal tarzı bulmak üzere tekliflerde bulunmasını istemiştir. Roosevelt, [illegible] ğı beyanatta bu hareketile harbe mani olmak için son bir teşebbüste bulunduğunu söylemiştir. Roosevelt bu mesajında, İtalya hükûmeti bu teklifi kabul ettiği takdirde Amerikanın en hararetli sempatisini [illegible] nacağını ilâve etmektedir.

ler veren lâyiha üzerinde müzakereler cereyan etmiştir. Bu lâyiha mucibince hükûmet memleketin selâmeti ve müdafaası için lüzum göreceği her tedbiri alabilecektir. Hükûmet tarafından hazırlanacak lâyihalar Saltanat Şûrası tarafından tasdik edilecek ve hemen tatbik edilebilecektir.

Hükûmet bu kanun mucibince lüzum gördüğü her kanunu tadil edebilecek, hükûmet tedbirleri aleyhinde hareket edenleri tevkif ve muhakeme edecek, yalnız sivilleri askeri mahkemelere gönderemiyecektir.

Bundan başka hükûmet, yeni askerî mecburiyetler tahmiline salâhiyettar olmıyacaktır.

Kanun lâyihası bugün müzakere edilmiş, meclisten çıkarılmış ve 15 dakika sonra da Kral tarafından imza edilerek meriyete konmuştur. Meclis icabında derhal davet edilmek üzere 31 Ağustosa kadar tatil edilmiştir.

Lord Halifaks ta Chamberlain'in beyanatına mutabık beyanatını Lord lar Kamarasında söylemiş, fakat daha şiddetli bir lisan kullandığı göze çarpmıştır.

Askerî Tedbirler

Moskovada müzakerelerle meşgul olan İngiliz ve Fransız askerî heyetleri, 24 saat içinde memleketlerine dönmek üzere hareket edecektir. Fransız heyeti vizelerini dün almışlar, İngilizler de Finlândiya yoluyla avdete karar vermişlerdir.

İngiltere hükûmeti, ihtiyatî askeri tedbirler almıya devam etmektedir. Bir çok ihtiyat hava kuvvetleri yeniden vazife başına davet olunmuş, fevkalâde hâdiseler için tedbirler alınmış, tatil yapan zabıta memurları iş başına çağırılmış ve bütün mezuniyetler iptal edilmiş, Londra müzeleri ile artistik galerileri kapatılmış ve sanat eserleri sandıklara yerleştirilmiştir. İngiltere bankası ıskonto fiyatını yüzde ikiden yüzde 4 e yükseltmiştir.

Bu ayın 19 unda Akdenizde bir cevelân yapmak üzere Southamptondan harket etmiş olan Strahmore vapuruna yolunu değiştirmesi ve Akdenize gitmemesi emri verilmişir.

Berlindeki konsolosluk memurlarına Londradan Almanyada mukim İngiliz ebaasını yola çıkarmaları emri verilmiştir.

Halifax'ın Nutku

Lord Halifaks, bu gece radyoda söylediği bir nutukta son buhranın bütün safhalarını izah etmiş ve Almanyanın Danzigte her şikâyeti müzakere yoluyla bertaraf etmeği düşünmiyerek tehdit ile hareket ettiğini ve geçen sene Çeklere yaptığını Lehlilere karşı tekrar etmek istediğini, İngilterenin ancak hür müzakere ile her meselenin halline taraftar olduğu için Lehistana teminat verdiğini söylemiş ve İngilterenin emniyeti tesis etmek için kuvvete kuvvetle mukabeleye karar verdiğini, sulhü korumak için, kuvvetle tehdidi terk etmek lâzım olduğunu ve bu yüzden Fransa ile müttehiden hareket ettiğini ve Ruslarla müzakereye giriştiğini, fakat Rusyanın Almanya ile ademi tecavüz paktı imzalamasının vaziyet üzerine hiçbir tesir yapamıyacağını ve Polonyaya teminat verildiği zaman, esasen Rusyanın hiç hesaba katılmadığını ve bütün dünyayı şerefli bir hürriyet içinde yaşatmak için İngilterenin hiçbir fedakârlıktan çekinmiyeceğini söylemiştir.

Fransada Hazırlıklar

Paris, 24 (Hususî) — Fransada askerî hazırlıklar itidal ve sükûnet içinde devam etmektedir. Millî Müdafaa ile meşgul olan bütün amele için tatiller ilga edilmiştir. Bazı aileler Paristen ayrılıyorlarsa da ortalıkta sükûnet hüküm sürmektedir.

İki, üç ve dört numaralı askerî vesikaları hamil ihtiyat sınıflarının silâh altına çağırılması, hususî nakil vasıtalarına vazıyed edilmesi için verilmiş olan emir Parisin sükûnetini hiçbir vechile ihlâl etmemiştir. Silâh altına alınanlar, dün gece Belediyeler önüne asılan ilânlarla çağırılmışlardır. Parislilerin çehrelerinde sükûn ve azim nişaneleri okunmakta ve buna caddelerde dolaşan birçok müşahitler ve gazeteciler şahit olmaktadırlar. "Sinir harbi,, denilen şeyin iflâs etmiş olduğu bugün anlaşılıyor. Fransızlar, sükûnetini muhafaza etmekte olan hükûmetin arkasında aynile onun gibi sükûnet içindedirler.

Üçüncü ve dördüncü cınıf efradı silâh altına davet edilmeleri ile ayni zamanda bu sabah seferberlik cüzdanları iki numaralı olan hudut mıntakaları ihtiyat efradı da silâh altına çağırılmıştır.

Nazırlar Meclisi, saat 10.20 de Reisicümhurun riyaseti altında toplanevvel Daladier, Reisicümhur Lebrun ile üç çeyrek saat görüşmüştür.

Nazırlar Meclisi içtimaının sonunda nazırların bugünlerde yeniden bir takım toplantılar daha yapacakları söylenmekte idi. Bu münasebetle bazı siyasî mahafilde beynelmilel vaziyetin vahamet kesbetmesi takdirinde bizzat Başvekilin bütün Fransızları ittihada davet edeceği ve bu ittihadın ilk ifadesi olmak üzere bir millî birlik teşekkülü olacağı intıbaı mevcut idi.

Berlin, 24 (A.A.) — Berlindeki Fransız sefiri, dün akşam günün meseleleri hakkında kendisine bazı malûmat verilmek üzere Hariciye Müsteşarı Woermann tarafından kabul edilmiştir.

Fransız Gazeteleri

Fransız gazeteleri son hâdiseler dolayısile hararetli neşriyata başlamışlardır.

Petit Parisien diyor ki:

"Birçok sınıfın silâh altına çağrılması suretile yapılmış olan kısmî seferberlik, icabında her ihtimale karşı koyabilmesine medar olacak kuvvetleri Başkumandanın emrine vermiş olacaktır. Bütün Fransızların zihinlerine nakşetmeleri icap eden formül şudur: Sebat, itimad, sükûnet ve azim..

Epoque gazetesi, silâhlanmış olan ve döğüşmeğe amade bulunan Fransa ve İngilterenin mebzul vesaitine, muazzam kuvvetlerine telmih ederek şöyle diyor:

"Cesur olmak, bütün tehlikeleri göze almak ve her türlü fedakârlığa katlanmak şartile gene Almanyaya kafa tutabiliriz.,,

Le Peuple, nisbeten normal bir devrede akdedilmiş olması halinde pek o kadar ehemmiyeti haiz olmıyacağını, fakat Avrupadaki vaziyetin vahametine bakarak nazarı dikkate alınması muktezi bulunduğunu söylediği misakı şiddetle tenkit etmektedir.

Blum, Populaire gazetesinde parlamentonun içtimaa daveti temennisinde bulunduktan sonra şöyle diyor:

"Yakında,, Almanya ile Sovyetler arasında bir misak aktı haberi yüzünden tahaddüs eden vaziyet karşısınd hükûmetin ittihaz etmiş olduğu hattı hareketi tasvib ediyorum.

Saracoğlu Beş Sefirle Görüştü

Millî Şef, Geç Vakit Hariciye Vekilimizi Kabul Ettiler

Hariciye Vekilimiz Şükrü Saracoğlu, dün öğleden sonra Perapalas otelinde, sırasile Yunanistan, Almanya, Polonya, Fransız ve İngiliz sefirlerini kabu etmiş ve bu mülâkatlar saat 15 den 19.30 a kadar devam etmiştir.

Hariciye Vekilimiz, saat 15 te ilk olarak Yunan sefiri M. Raphael'in ziyaretini kabul etmiş, bunu müteakıp saat 15,45 te Alman sefiri Von Papen Perapalasa gelerek Hariciye Vekilimiz tarafından kabul olunmuştur. Şükrü Saracoğlu ile Von Papen arasındaki mülâkat bir buçuk saat devam etmiştir.

Alman büyük elçisinden sonra Fransız sefiri M. Massigli, İngiliz sefiri Sir Hug Hugenson, ve Polonya sefiri Perapalasa gelmişler ve Hariciye Vekilimiz tarafından kabul olunmuşlardır. İngiltere büyük elçisi biribirini müteakıp olmak üzere Hariciye Vekili tarafından iki defa kabul edilmiş ve ikinci mülâkat saat 19.30 a kadar devam etmiştir.

Şükrü Saracoğlu, saat 19.30 da Perapalastan ayrılarak doğruca Floryaya gitmiş ve Floryada Reisicümhurumuz Millî Şef İsmet İnönü tarafından kabul edilmiştir.

Cümhurreisimiz, dün akşama kadar Floryadaki deniz köşkünde meşgul olmuşlar ve akşam saat 17.15 te Flaryaya gelen Başvekil Doktor Refik Saydamı, biraz sonra da dün İzmirden şehrimize gelen Ticaret Vekili Cezmi Erçin ile Meclis müstakil grupu reis vekili Ali Râna Tarhanı kabul buyurmuşlardır.

Başvekil Refik Saydam, dün Perapalas otelinde meşgul olmuş ve öğleden sonra saat 16 da Ticaret Vekili Cezmi Erçini kabul ederek kendisile görüşmüştür. Saat 16.30 da da beraberinde Cezmi Erçin olduğu halde Floryaya giderek Cümhurreisimize mülâkî olmuştur.

Son Vaziyet Piyasamıza da Tesir Etti

Siyasî hâdiselerin son şekli piyasamız üzerine de tesir etmiştir. Bu arada birçok müesseseler veresiye ve taksitli işlerini kestikleri gibi toptan muameleler de peşin para ile yapılmaktadır. Bilhassa Almanya ile iş yapanlar büyük bir tereddüt içindedirler. Halıcılar bir aydanberi Almanyadan sipariş almamaktadırlar. Küçük sermayeleri hep mala bağlı olan esnaf bugünkü buhrandan daha fazla müteessir olmaktadırlar.

Bundan başka İngiliz, Fransız ve Amerikan sigorta şirketleri Alman ve İtalyan vapurlarına yüklenecek malları sigorta etmiyeceklerini tüccarlara bildirmişlerdir. Londradan piyasamıza gelen haberler üzerine yüzde 25 - 50 santim alınan navlun sigorta ücretleri dünden itibaren yüzde üç nisbetine kadar çıkarılmıştır.

Akdenize yüklenecek mallar için yüzde 1,25, İngiltereye yüzde 2 ve Baltık limanlarına yüzde üç ücret istenilmektedir.

TAHLİL VE TENKİT

Son Haftalar İçinde Neşredilen Eserler

Yazan:
M. Turhan TAN

Aşktan Sonra

Yazan: Efzayiş Suad
Basan: Halk Basımevi.

Münevver kadınlarımızın içtimaî düşüncelerinden bir kısmını tebellür ettirmek, genç kızlarımıza iyi yol göstermek ve hayırlı öğütler vermek maksadiyle yazıldığı anlaşılan bu eser, terbiyevî eserlerden sayılabilir. Gerçi içinde aşk var, husran var, aldanıp aldatmak ve felâketlere uğramak var. Lâkin muharrir, okuyucularını o çeşit çeşit sahneler içinde heyecandan heyecana düşürürken tezine sadakatini muhafaza ediyor, terbiyevî hedefinden uzaklaşmıyor ve bütün hâdiseleri o hedefe bağlamakta meharet gösteriyor.

Mevzu şudur: Türk kadınını yuvasına, vazifesine ve millî necabetine bağlı yaşatmak, havailikten ve sukuttan korumak ülküsüyle çalışan sekiz bayan var. Bunların en hareketlisi Ef... tir ve arkadaşlarını müşterek ülkü için daimî hareket halinde bulundurmaktadır. Bir gün bu sekiz bayandan bi, ri, Nesrin adlısı —kendi dileğile ve isteğile— ölüyor. Çünkü nişanlısından ihanet görmüştür. Ef... Bu hâdiseden son derece müteessirdir. Ayni zamanda arkadaşlarından Serabın halini beğenmemekte ve onu dahi Nesrin gibi kaybetmekten korkmaktadır. İşte bu endişe ile Serabı söyletiyor, hatıra defterini alıyor ve bu kızın da temiz, lâkin derin bir aşk geçirdiğini anlıyor.

Mevzuun sonunu eserden okumalarını, Serabın iliğine kadar işlemiş bir aşktan nasıl kurtulup mesut bir yuva kurduğunu bu suretle öğrenmelerini okuyucularıma tavsiye ederim. Benim bu güzel eserde —roman tekniği bakımından— bulduğum biricik kusur, Serabın defteri bize okutuluncıya kadar bir çok sayfalar okumıya mecbur bırakılışımızdır. Muharrir, bu intizar devresini hissî tahlillerile ve güzel tasvirlerile bize hazmettiriyor amma o teknik aksaklığı gözden kaçmıyor. Bununla beraber muharririn bu eserde gerçekten muvaffak olduğunu kabul ve kendisini tebrik etmek lâzım gelir.

Eski Eserler Ansiklopedisi

Yazan: Nurettin Rüştü Büngül.
Basan: Çituri kardeşler Basımevi.

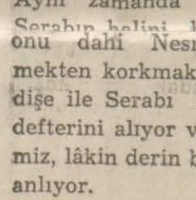

İşte emekle yazılmış ve hayli bir masrafla bastırılmış ciddî bir eser. Dört yüzden ziyade sanat eseri bu kitapta tarif ve izah edilmiş, yüz yetmiş kadar da resim konularak tariflere can verilmiştir. Böyle bir eserin tek bir kalemden çıkması gerçekten güçtür. Muharrir de bu güçlüğü kabul ve itiraf ediyor. Fakat: "Gücüne güven!,, vecizesiyle her Türkü Türke has olan kabiliyetleri işletmiye teşvik eden Atatürkün emrinden ilham ve cesaret alıp eserini yalnız başına vücude getirdiğini anlatıyor. Nefse itimadın bu güzel mahsulünü takdir ile karşılarız.

Eserin başında ihtiva ettiği maddelerin alfabetik bir cetveli var. Yalnız onu gözden geçirmek muharririn ne geniş bir mevzu üzerinde ve ne derin bir vukuf ile calıştığını kavramıya kâfi gelir. Orada, o cetvelde öyle isimler var ki sanat tarihiyle şöyle böyle meşgul olanlar bile belki bir kısmını duymamış ve duymuşlarsa dahi medlûlüne rastlamamışlardır.

Fakat müellifin bazan iltizamî, bazan gayri ihtiyarî zühullere düştüğü de görülmüyor değil. Meselâ Balyemez topundan bahsederken bu ismin o topu icat eden adamın adından mı geldiğini sorar gibi dav - ranması iltizamî bir zühul nümunesidir. Çünkü Bay Nurettin Rüştü Balyemez topunu Balyemezi adlı bir İtalyanın icat ettiğini ve bu ismin, ağdalı yazı meraklısı çafiller kaleminde asel nemihured diye acip bir şekil aldığını mutlaka bilir. Fakat tuğranın icadına ait olarak yazdıkları şeyler tam bir zühuldür. Çünkü tuğranın kâğıda basılmış elden alınma olduğu rivayeti masaldır. Hammer bunu —Nurettin Rüştünün dediği gibi ikinci değil, Birinci Murada atfederek— yazar ve Ragoze elçisine verilen vesikanın Ragoze evrak mahzeninde bulunduğunu söyler.

Halbuki tuğra, Birinci Muradın, siyasî vesikaya elini basmasından sonra peyda olmuş değildir. Kemal Bey (Osmanlı tarihi — S: 287) Cengiz Hanın da resmî evraka pençesini bastığını yazar. İslâm Ansiklopedisi ise Oğuz Türkleri arasında tuğranın ötedenberi mevcut olup Selçukiler tarafından kullanılmış ve Osmanlılar devrinde de muteber tutulmuş olduğunu yazmaktadır. Bu Ansiklopedi Hammer tarihinden çok sonra ve henüz yazıldığını, Hammerin rivayetini tekzip ettiği için Ragoze evrak mahzeninde Birinci Muradın pençesini havi bir vesika bulunduğu rivayeti de yalanlanmış demektir. Bizde ve Avrupada Osmanlılara ait olmak üzere bulunan tuğraların en eskisi Emir Süleymanınkidir. Ondan evvelki hükümdarların ve bu meyanda Birinci Muradın adını taşıyan tuğra bulunmamıştır. Ben çeşmibülbül maddesini de dikkate değer buldum. Bu tâbirin delâlet ettiği sanat eserlerini Bay Nurettin Rüştü —bütün öbür eserler gibi— vâkıfane anlatıyor. Fakat çeşmibülbül sözünün (çeşmei bülbül) den bozma olduğuna ve ilk Beykoz zücaciye fabrikasının bülbül çeşmesi denilen yerde kurulmasından dolayı bu tâbirin ortaya çıktığına dair ötedenberi dillerde gezen rivayete hiç temas etmiyor.

Bütün bunların değeri, eserin büyük kıymeti yanında hiçtir. Bay Nurettin Rüştü gerçekten faydalı bir eser vücude getirmiştir. Kendisini takdir ve tebrik ederim

Başımıza Gelenler

Yazan: Galip Kemali Söylemezoğlu.

Basan: Kanaat Kitabevi.

1877 — 78 harbinde Anadolu ordusu Başkumandanı Gazi Ahmet Muhtar Paşanın yanında —Başkâtip sıfatiyle— bulunmuş olan Arif Bey, harp sonunda "Başımıza gelenler,, adıyle bir eser yazmış, içtimaî ve ahlâkî bakımdan tenkide lâyık gördüğü bir çok hâdiseleri o esere sokmuş ve bir hayli esrarı açığa vurmuştu. Abdülhamit, her faydalı eser gibi Arif Beyin de kıtabını yasak ettiğinden o devrin genç mekteplileri olan bizler, kesemizin tahammülü fevkinde fedakârlıklara katlanarak "Başımıza gelenler,, i el altından bulur, alır ve okurduk.

Eski Moskova sefiri Galip Kemali Söylemezoğlunun ayni isimle bir kitap neşrettiğini duyunca ilkin Arif Beyin eserini hatırladım, onu okurken hissettiğim heyecanları düşündüm ve sonra yeni çıkan eseri tedarik ederek okudum. Gerçekten faydalı bir kitaptır. Mondrostan Mudanyaya kadar geçen dört yıllık mühim devrin bugüne kadar yazılmıyan bir cephesini, Mütareke günlerinin muhtelif safhalarını hikâye etmektedir. O devrin gizli kalmış hâdiselerini öğrenmek istiyenler bu güzel eseri mutlaka okumalıdırlar.

Yaşamak Sanatı

Yazan: Andrè Maurois.

Türkçeye çevirip basan: Kanaat Kitabevi.

Abdülhak Hâmit bir münasebet düşürerek: "Medeniyet ne, diyorsun, bilsem? — medeniyet yaşamaktır, sersem!,, diye hayat ile medeniyet arasındaki alâkayı ger çekten veciz bir surette ifade ediyor. Fakat beşeriyetin medeniyete ulaşabilmesi için ne uzun merhaleler aştığını ve yirminci medenî asırda henüz yarı, yahut tam vahşi yaşıyan insanlar bulunduğunu unutmamak lâzımdır. Bu hakikatten şu neticeyi çıkarmak mümkündür: Medeniyet, iyi ve insanca yaşamak demektir. Böyle yaşıyabilmek birçok şartların tahakkuk etmesine bağlıdır ve bu şartlar yüzünden de yaşamak bir "sanat,, halini almaktadır.

İşte André Maurois'dan Kanaat Kitabevinin tercüme ettirerek bastırdığı bu güzel kitap o mühim sanatın anahtarını okuyucularına veriyor, bir çok kıymetli ve ehemmiyetli mevzuları tahlil sırasında "kendini sevdirmek,, yolunu da öğretiyor. Kitapta "İyi ihtiyarlamanın yolları,, da gösterildiği için bu eseri gençlerin ve yaşlıların ayni zevk ile okumaları imkân dahiline girmiştir. Biz de her iki zümreye bu nefis kitabı tavsiye ederiz.

Malatyada Dikilecek Heykelin Yeri

Millî Şefimiz İnönünün Malatyada dikilecek heykeline ait yerin bazı zevat tarafından satın alınarak belediyeye teberru edildiğini birkaç gün evvel yazmıştık. Malatya belediyesinden aldığımız bir mektupta şehir plânında heykel için gösterilen yerin kimse tarafından satın alınarak teberru edilmediği ve belediyece istimlâk ve tesviye ettirildiği ve heykele mütenazır arasının inşaat şeklinin heykelin şerefile mütenasip olmasına çalışıldığı bildirilmektedir.

—o—

Kemah Yolunu Sel Bastı

Erzincan (TAN) — Çardak'ı deresi taşmış, Kemah yolu üzerindeki köprüleri seller alıp götürmüştür. Kemah yolunun bir kısmı da bozulmuştur. Bir hayli tarla ve harman su altında kalmıştır.

Dünya Sergisinden Röportaj

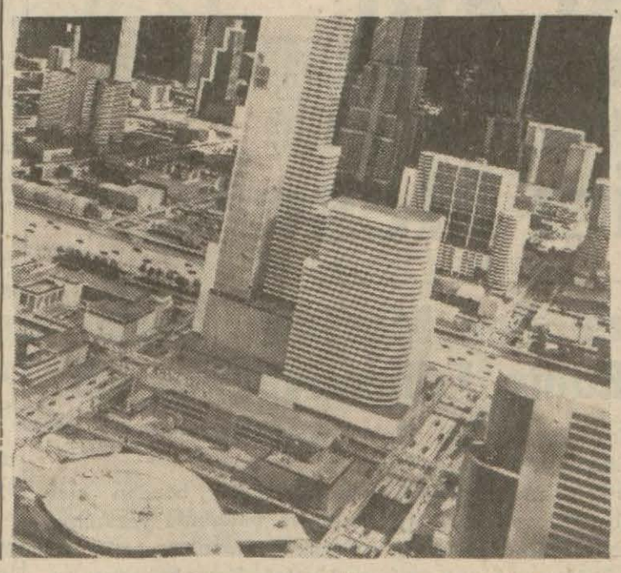

1960 dünyasında göreceğimiz şehir: Binalar camdan yapılmıştır.

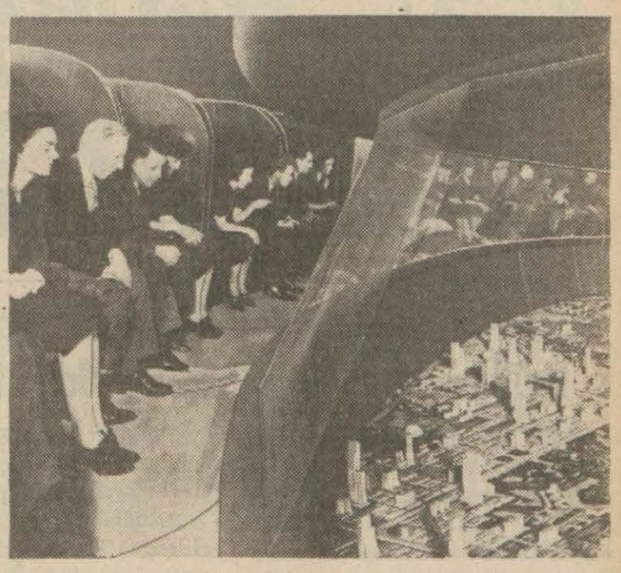

Müteharrik koltuklardan seyirciler 1960 senesinin şehrini seyrediyorlar

Yarının Dünyası

Yazan:
Sevim Zekeriya
SERTEL

Amerika dünya sergisinin dahilindeki General Motors Kumpanyasının binasında, içine sokulduğum karanlık dehlizde beni 1960 senesine götürecek olan hususî trenvarî koltuklara doğru dönemeçli ve yokuş aşağı bir koridordan ilerliyorum. Önümde halk, arkamda halk, yavaş yavaş yürüyoruz. Her taraf karanlık. İnsanın bu loşluk ve sessizlik içinde dışarı dünya ile her türlü alâkası kesiliyor. Bilinmez bir maceraya doğru sürükleniyoruz. Gidiyoruz, yarının dünyasını görmiye gidiyoruz. Nihayet müteharrik koltuklara yanaştık. Sıra ile yerlerimize yerleşiyoruz. İçimde bir heyecan... Her meçhule gidenin heyecanı. Nereye gidiyoruz; ne göreceğiz?

Bir tünelin içine girmemizle karşımızda arızalı bir arazinin minyatür panoramasının belirmesi bir oldu. Aramızda bir cam duvar var. Camın öbür tarafında yarının dünyası. Muntazam şoseler.. Tarlaları biribirine rapteden su yolları, nehirler, göller, dağlar, tarlalar. Âdeta bir tren seyahatindeyiz. Yalnız pencereden gözlerimize çarpan şeyleri ne Ankara — İstanbul, ne Viyana — Paris seyahatinde görebiliriz. Kulağımın dibinde bir ses duyuyorum.

— Bu gördüğünüz köprü beş katlıdır. Birinci kattan şimalden cenuba, ikinci kattan, cenuptan şimale giden otomobiller geçer. Üçüncü kat trenlere, dördüncü tramvaylara, beşinci otobüslere mahsustur. Tepedeki radyo kulesinden tekmil vesaiti nakliyeye dur! İlerle! Dön! vesair işaretler verilir.

Bu ses koltuğuma merbut olan radyodan geliyor. Her koltuğun yanında ayni tertibat var. Yanımdaki koltuk benim henüz geçtiğim köprü önüne gelince ona da ayni malûmatın tekrar edildiğini duyuyorum.

Seyahate çıkalı beş dakika kadar oldu. Artık karanlık oluyor, gece basıyor. Önümüzde bir şehir beliriyor. Karşıda muazzam bir fabrika. Bacasından dumanlar çıkıyor. Radyo izahat veriyor:

— Şimdi geldiğimiz bu yer, büyük bir çelik şehridir.

Muntazam bir plân yardımı ile kurulan bu şehrin kenarından tren yolu geçiyor. Bunun öbür tarafında tayyare meydanı. Otomobiller, motörler faaliyette. Muazzam şoseler şehrin her bir bucağını biribirine bağlıyor.

Biraz şehir haricine çıkınca bir nümune çiftliği. Tarlayı suyun dolaşabilmesi için set set yapmışlar. Fidanları hesaplıyarak ekmişler. Şimdi muazzam barajlar, ormanlar, geçiyor, dağlara tırmanıyoruz. Otomobil şosesi de ayni yerlere uğruyor. Akla sığacak gibi değil, değil mi? Unutmayın ha. 1960 senesindeyiz.

Bu peri masallarındakini andıran seyahate devam ediyoruz. Her geçtiğimiz kasaba, şehir veya köyde bir şey bilhassa nazarı dikkatimi celbediyor. Tayyare meydanları. Hepsinde mu-

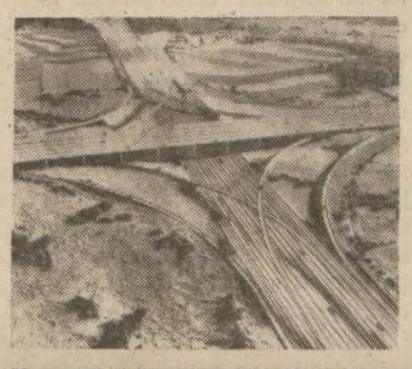

Yarınki dünyanın demiryolları, trenleri: Trenler birbirleri ile buluşmaksızın yollarına devam ediyorlar.

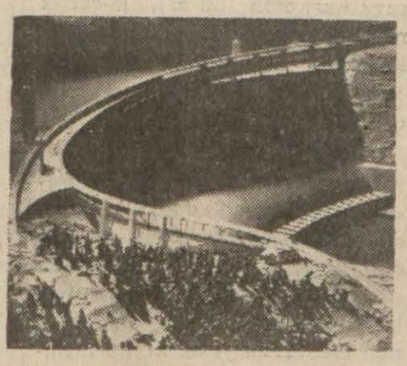

Yarının barajlarından: Etraftan kat kat otomobil yolları geçiyor.

Nevyork sergisinde "Yarının dünyası,, hazırlanırken

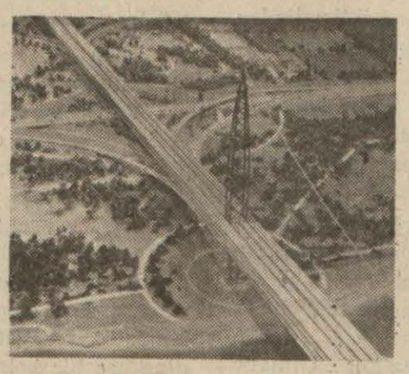

Beş katlı köprü: Üstteki radyo kulesinden nakil vasıtalarını idare ediyorlar.

hakkak bir tane var. Bundan 20 sene sonra da uçağın oynıyacağı rolü insan bu karanlık tünelin içinde, karşısında resmi geçit eden yarının dünyasını seyrederken ne büyük bir kuvvetle hissediyor.

Manzara mütemadiyen değişiyor. Şimdi karşımızdaki yüksek tepenin yamacında bir manastır var. Hani cin uğramaz, kervan geçmez derler ya. Burası da o cinsten. Fakat otomobil yolu tâ buraya tırmanıyor, sonra iki yamacın arasına kurulan bir asma köprü vasıtasiyle karşı tepeye varıyor. Hani dünya yüzünü örümcek ağı yollarla öyle biribirine eklemişler ki, dağı, gölü, nehiri, ormanı, en yüksekle en alçağı, en darla en genişi, hepsini amansız bir insan sâyile biribirine bağlamışlar.

Şimdi gündüz gözüyle yarının şehrini görüyoruz. Binaların hepsi yüksek ve yarı yarıya cam ve betondan. Radyo konuşuyor:

— Dikkat edin. 1960 ın şehrinde binalar arasında boşluk bırakılmıştır. Her yanı ziyadar ve havadardır. Evinizin kapısından çıkınca sokaklarda korkmaksızın yürüyün, çiğnenmek korkusu yoktur. Zira vesaiti nakliye aşağı katta onlara mahsus olan şoseden geçer.

Her bir yan yeşillik içinde ve tertemiz; pırıl pırıl parlıyor. Şehir biribirinden tamamiyle ayrı üç kısma ayrılmış. Oturulan semt, sanayi ve ticarî kısımlar....

Birdenbire tünelden dışarı çıkıyor ve kendimizi bir saniye evvel gözümüzün önünde olan şehrin bir sokağında buluyoruz. İki tarafında pencereleri geniş 1960 senesinin binalarından 4 tane yükseliyor. Aşağı kattan otomobiller geçiyor. Üst katta halk dolaşıyor. Bu dört binada kumpanyanın eşyaları teşhir ediliyor. Dolaşanlar da 1939 senesinin 1960 senesini görmek için gelen halkı...

Kafamın içinde; gözümün önünde hâlâ yarının dünyası olarak, koltuğumdan kalkıyorum.

Dışarda beni bekliyen heyeti idareden bir zat şu tafsilâtı veriyor:

Bu yarının dünyası, bugünün dünyasında 12000 metre murabbaı genişliğinde ve 600 metre uzunluğunda bir arazi kaplıyor. İçinde tam 500,000 tane bina, bir milyondan fazla ağaç ve 50,000 ni aşkın modelli vasıta bulunan bu yeni dünyanın modelini tam iki buçuk senede vücude getirmişler.

— Bunun hakikisini kurmak için şu halde seneler lâzım; diyorum.

— Böyle muazzam bir iş, diyor, bir hamlede şüphesiz başarılamaz. Fakat safha, safha ilerletilir. Biz bu plânın muhtelif mıntakalarda tatbikatına başladık bile. Ve sonra bir çok köprü ve şose isimleri saymıya başlıyor. Umuyoruz ki diyor, bu plân 1960 senesinde hakikat olacaktır.

Sözün kısası, yarının dünyasında insan zekâsiyle makine kuvveti el ele ve baş başa hâkim. Birinci si yaratıyor, kuruyor, kincisi işliyor, işletiyor.

İşte, böylece serginin en rağbet gören köşelerinden biri olan "yarının dünyası,, nı görmüş bulunuyoruz.

Size fennin, sanatın bu harikasını yazı ile ifade imkânsız. Fotoğrafları benim yerime vekil etmekten başka bir çare bulamıyorum.

TEFRİKA No. 16

Günün Mühim Meselesi

Ordu Müfettişliğinden Azledilen Mustafa Kemal Paşanın Sıvasta Tevkif Edilip Edilemiyeceği İdi

Halit, Bey, vali sillesinin ne demek olduğunu sınamış kimselerdendi. Garip bir yüz ekşiliğile susuyordu. Fakat Ali Galip, yüzüne düşen tükürüğü rahmet sayanlardan imiş ki gücenecek ve defolup gidecek yerde benimle münakaşaya girişmek istedi, vatani vazifelerin ifasında müsamaha gösterenlerin uyanıklığa sevkedilmesi lâzım geleceğini söylemekten tuttırarak bir takım hezeyanlara başladı.

Sözünü kabaca kestim:

— Birbirimize dedim, rehberlik etmek hakkına malik değiliz. Onun için susalım.

Elime bir de kâğıt aldım ve kendilerini istiskal ettiğimi anlattm. Ali Galip Bey ancak bu muamelemden sonra odamı terke rıza gösterebildi. Halit Bey de kendisini takip ediyordu. Galiba Allaha ısmarladık demediler. Yahut ben duymadım. Yalnız Zihni Efendinin elile tuzlama işareti yaparak onları arkalarından tezyif ettiğini gördüm. Bu zat, yine işaret usulile benim tutumumu, alkışlıyor ve elimin öpülmeğe lâyık olduğunu anlatmaya savaşıyordu.

Ona da yüz vermedim. Kaşlarımı çatarak maskaralıktan hoşlanmadığımı hissettirdim. Fakat kabıma sığamıyacak bir haldeydim, zulmetler içinde yüzüyormuşum gibi muztariptim, bir zerre nur arıyordum ve candan bir dostla hasbihal etmek, dertleşmek ihtiyacile için için kıvranıyordum.

Bu vaziyette ne kadar kaldığımı bilmiyorum. Her halde bir iki saat dalgın dalgın oturmuşum ve tesadüf bu ya, kimse tarafından da uyanıklığa icbar edilmemişim. Ancak ikindiden sonra benliğimi saran elem haleti zail oldu, gözüm ve gönlüm açıldı, haricî eşya ile hissiyetim arasında alâka başladı. İşte bu sırada eşraftan Emir Paşa ile isimlerini şimdi hatırlıyamadığım dört kişi ziyaretime geldi.

Emir Paşa, Sıvasın eski hanedanından Mehmet Ali Efendiye - refikasından dolayı - karabeti olan bir Çerkestir. Enişte dediği Mehmet Ali Efendinin çocuğu olmadığından hayli bir yekûn tutan malı, mülk haremine ondan da Emir paşa ya kalmış. Fakat Emîr Paşa bu umulmaz mirasın içinde yaşamayı az bularak tagallüp yoluna sapmak istediğinden yirmi beş yıl evvel valilerden Halil Beyin tokadını yemiş, Diyarıbekire sürüle yazmış. Eslâfımdan Reşit Akif Paşa ise kendisini hazineye borcundan dolayı hapsettirdiği gibi etliye, sütlüye karışmıya töbe edecek derecede de tazyik altında bulundurmuş.

Bu zatın paşalığı da Abdülhamit devrinde Babıseraskerî Masarifat Nazırı Sadettin Paşaya yolladığı bir halayığın saraya kabul edilmesinden ve bir şehzade doğurup gözdeler arasına girmesinden dolayı imiş!

Meşrutiyetten sonra Emîr Paşanın yine şu işe, bu işe parmak sokmıya başladığını bana söylemişlerdi. Hattâ Hürriyet ve İtilâfın ilk kuruluşunda Sıvas şubesini açan politikacının da o olduğunu duymuştum. Hâdiselerini kaydettiğim günlerde bu fırkaya alâkadar görünmek şöyle dursun, Halit Beyin şiddetle aleyhinde bulunmak yoluyla belki fırkanın aleyhinde bir vaziyet almıya meylediyordu. Lâkin Halit Beyle geceleri birleşip kadehdaşlık ve entrika zeminleri hazırlamakta yoldaşlık ettikleri de rivayet olunuyordu.

İşte Abdülhamitten mîrül'ümeralık denilen ve sahibine paşalık unvanı getirmekle beraber göğsü sırmalı bir üniforma temin edemiyen rütbeyi almış ve 1908 inkılâbından sonra Sıvasta hayli kasavurmuş olan bu zat, küçücük maiyetile odaya girer girmez telâşla sordu:

— Mustafa Kemal Paşa azil mi edildi?

— Bilmiyorum!

Bu cevabı düşünmeden vermişdim. Lâkin cevap dudaklarımdan düştükten sonra nedamet duymadım, beni sıfatsız ve salâhiyetsiz isticvaba kalkışan mirül'ümera'ya bu suretle karşılık verdiğime memnun oldum, ne yazık ki, bu memnuniyet çok sürmedi ve Emir paşanın şu sözlerile zihnim alt üst oldu.

— Siz bilmiyorsunuz ama halk biliyor. Hattâ sizin gibi henüz bu işi duymıyanlar varsa duysunlar, diye duvarlara yaftalar yapıştırılıyor!

Meğer Halit Bey, benden hınç çıkarmak ve İstanbula yaranmak için olacak, yanımdan ayrılır ayrılmaz Mustafa Kemal Paşanın azlolunduğuna, yakalanıp İstanbula gönderilmesinin bir gün meselesi bulunduğuna dair bir iki yafta yazıp şehrin kalabalık yerlerine astırmış imiş.

Emîr Paşadan bu haberi alınca polise emir verdim, yaftaları arattırdım. Garip bir şey olmak üzere buldurtamadım. Onların bir iki yere yapıştırıldığı sahih idi, lâkin duvarlara asılmalarile beraber kendi eserlerinin yine kendi ellerile yok edilmeleri bir olmuş.

Acaba neden? Bu işe memur ettiğim kimseler muammanın anahtarını bulamıyorlardı. Ben de hakikati keşfedemiyordum. Çünkü yaftaları yapıştıranların biraz sonra bu münasebetsiz hareketten pişman olarak kendi eserlerini yine kendi ellerile yok etmeleri mümkün olduğu gibi İbrahim Tali veya Rasim Beyle temasta bulunup ta Mustafa Kemal Paşaya yardımı kabul edenlerin de o küstahlık vesikasını ortadan kaldırmış olmaları muhtemeldi.

Emîr Paşa, bereket versin, duyduğunu söyledikten ve memleketin asayişine her zamandan ziyade dikkat olunmasını lûtfen ihtar ettikten sonra gitmişti. Beni mülâhazalarımla başbaşa bırakmıştı. Vakit te zaten geçti. Hükümetten çıktım, Kabak yazısına doğru bir gezinti yaptım ve zihnimi kargaşalıktan kurtarmaksızın evime döndüm.

Bütün düşüncem yafta işinden dolayı Halit Beye kanunî bir darbe indirmek esasına istinat ediyordu. Lâkin onu sıkıştırmak, polisçe isticvap ettirmek, mahkemeye vermek, İstanbuldaki Hürriyet ve İtilâf kodamanlarını aleyhime ayaklandırmak demek olacaktı. Çünkü onlar, o uğursuz politikacılar şahsî suçları da fırka hesabına kaydedecek kadar siyasî terbiyeden mahrum kimselerdi. Onun için Halide ilişmedim.

(Devamı var)

Şaşkına Dönen Dört Avrupa

(Başı 5 incide)

men— otomatik olarak bozmıyacak mı?

14 — Moskova, ideolojisine sadık kalarak, nasıl olsa patlıyacak olan harbi hiç olmazsa bir müddet daha geriletmeyi mi ümit etmiştir?

15 — Yoksa Moskova bu paktı imzalamakla Roma faşizmasının beş on gün içinde ortadan kaldırılmasını mı temin etmek istemiştir?

16 — Berlinin Moskova ile hudutlaşması ihtimali paktın yapılış hikmetine aykırı değil midir?

17 — Gerçi Moskovadaki komintern ile Moskovadaki Sovyet devleti ayrı ayrı şeylerdir.

Komintern, içinde bulunduğu çerçevenin hükümlerince çalışır. Sovyet işlerine karışamaz, istese bile müessir olamaz.

Bununla beraber Moskova komintern dahildir ve ideoloji birdir. Bu pakt ile Sovyetler kominternden çıkacak mı veya çıkmış mı bulunuyor?

18 — Bu takdirde komintern Sovyet hudutlarından hicret mi edecek?

19 — İki aykırı ve can düşmanı ideolojinin bu anlaşması ne derece devamlıdır veya devamsız?

20 — Berlinin Litvanya, Letonya, Estonyaya doğru yükselişi veya Köstenceye doğru inişi ihtimalleriyle Moskova paktı ne derecede ilgilidir?

21 — Sol ve sağ dünya, ideolojilerini trampa mı ediyorlar?

22 — Paris borsası ile London Sitinin âlî ve ulvî düşünceleri ne merkezdedir?

23 — Tokyo mihver sempatisinden vazgeçip yepyeni bir yol mu tutacak?

24 — İnsanî ve medenî Amerika, insanlık ve medeniyet karşısında (Uzaktan müşahit) lik hatasına düşecek mi, düşmiyecek mi?

25 — Harbin önüne niçin geçilemiyecek?

İşte bir çırpıda akla gelen iki düzine soru ki her mütalâayı, muhakemeyi, makaleyi ikinci plânda bırakıyor.

Sungurlu Yolunda Bir Otobüs Kazası Oldu

Sungurlu, (TAN) — Çerikli istasyonundan Çoruma gitmek üzere buraya gelmekte olan içi yolcu dolu kaptı kaçtı, Hacı Bekir köyü altındaki bağlardan geçerken, virajda devrilmiş, iki taklak atmıştır. Dört erkek ve üç kadın yolcu hafif surette yaralanmıştır. Alaca askerlik şubesi reis vekili Eminin küçük kızının bir kolu kırılmış ve tamamen kopmuştur.

Buraya gelmekte olan boş bir kamyon, gece saat 21 de yaralıları getirmiştir. Dispanserde ilk tedavileri yapılan yaralılar, Çorum hastahanesine gönderilmiştir.

NERVİN

SİNİR AĞRILARI — BAYGINLIK
ÇARPINTI — BAŞ DÖNMESİ
ASABİ ÖKSÜRÜKLER — UYKUSUZLUK
VE SİNİRDEN İLERİ GELEN

Bütün Rahatsızlıkları

NERVİN

Dindirir.

Sıhhat Vekâletinin 3-6-935 tarihli ve5/13 numaralı ruhsatını haizdir.

Devlet Demiryolları ve Limanları işletme U. idaresi ilânları

Muhammen bedeli 130.000 lira olan Karaçam köprüsü 3-10-1939 çarşamba günü saat 15,30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin (7750) liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tekliflerini ayni gün saat 14,30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 650 kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır (6355)

★ ★

Muhammen bedeli 3546 lira 50 kuruş olan kaynak İşleri için 2100 adet muhtelif eb'atta lâmbalı forma kömürü, 2250, adet düz forma kömürü, 100 adet üstüvanî kömür ile 250 adet dairevî kömür 4/9/939 pazartesi günü saat (15) On beşte Haydarpaşada gar binası dahilindeki komisyon tarafından kapalı zarf usulü ile satın alınacaktır.

Bu işe girmek istiyenlerin 265 lira 99 kuruşluk muvakkat teminat, kanunun tayin ettiği vesikalarla tekliflerini muhtevi zarflarını ayni gün saat (14) On dörde kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Bu işe ait şartnameler komisyondan parasız olarak dağıtılmaktadır. (6221)

Adapazarı Belediye Reisliğinden:

φ 60	= 231	adet
φ 80	= 600	"
φ 90	= 305	"
φ100	= 242	"
φ125	= 93	"
φ150	= 35	"
φ175	= 19	"
φ225	= 27	"
φ250	= 24	"
φ275	= 18	"
φ300	= 32	"
	1636	

Kolye kuturları ve mikdarı yukarıda ve evsaf sairesi şartnamesinde yazılı olduğu üzere Adapazarı Belediyesi su tesisatı için 1636 takım Buşakla, Tij vesair teferruatile birlikte komple olarak kolye, priz ve ayrıca iki adet maa teferruat Boru delme âleti kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. İhale tarihi 18 eylûl 939 Pazartesi günü saat on beştedir.

Muhammen bedeli 9986 lira ve teminatı muvakkate akçesi 748 liradır. Fazla tafsilât almak isteyenler Belediyeden şartnamesini talep edebilirler.

Talip olanların arttırma ve eksiltme kanunu hükümleri dairesinde muayyen vaktinden bir saat evvel teklif mektuplarını Adapazarı Belediye Encümenine göndermeleri ilân olunur. "6069„

TEFRİKA No. 61

Polis kendisini yolundan alıkoyan bu ukalâya içerlemişti. Fakat adamın takındığı âmirane edaya bir türlü mâna veremiyordu. Kendi kendine:

"— Ya, dedi, bizim ser komiserin ahbabıysa? O zaman, durup dururken, başıma dert açmış olurum: Çünkü, öyle bir güvendiği olmasa, bu herif böyle kabaramaz!

O zamana kadar, bodrumdan taşan koku da ortalığa iyice yayılmıştı. Ukalâ yolcu, polise:

"— Bir de, dedi, başka bir koku daha var. Lûtfen onunla da meşgul olun: Yakınlarda bir lâğım patladı galiba!

Polis, tahminin doğru çıkması ihtimalinden ürktüğü için, adama itiraz etmedi. Rıza Efendiye sokuldu:

— Bana bak hemşerim... Dedi, kalk bakalım!

Rıza Efendi, polisin gözlerine baktı:

"— Oraya diye kekeledi, bodruma gidin... Ölü var içerde!...

Daha izahat vermek istiyordu: fakat başı döndüğü, gözleri karardığı için mecal bulamadı. Maamafih söylediği kelimeler, polisi de, ukalâ yolcuyu da, kadını da şaşırtmıştı. Mehmet Rıza Efendi, biraz daha gayret göstererek ilâve etti:

"— Sana söylüyorum... Bodruma koş... Ölü var içerde... Çıkarın onu oradan... Benim malımdır orası..

Ölüm kelimesi, ukalâ yolcunun asabiyetini geçirmişti. Ölüm korkusile süngüsü birden bire düştü.

Genç kadın da, kendine kazara çarpan adamın büyük varta atlattığını anlamış, onu tamamen mazur görmüştü.

Polis ise:

"— Biraz bekleyin de bura merkezine haber vereyim.. Vak'aya doğrudan doğruya ben müdahale edemem... Bizim mıntaka değil burası!„ diyerek karakolun yolunu tuttu.

Çok geçmeden, sokak, polisle ve halkla doldu. Müddeiumumî ve Adliye doktoru da yetiştiler.

"Vaktinde yardım!„ Cemiyetinin büyük beyaz otomobilleri de geldi..

Ve bu suretle, Bodrum Palas methalinin etrafında, cemiyetin olanca yardım, inzibat, adalet asayiş ve idare vesaiti bir araya geldi.

Şimdi ukalâ yolcu, üzerine alâka toplamak için başka bir rol takınmıştı. Etrafındakilere:

"— Vak'a, diyordu, benim sayemde meydana çıktı. Buradan geçerken, bir koku nazarı dikkatimi celbetti. Derhal polisi çağırdım: Iki dakikada işin içinde bir cinayet olduğu anlaşıldı... Cinayetin kendine has bir kokusu vardır. Bu hassa, bende hayli kuvvetlidir. Eğer ben de farkına varmasaydım, bu iş kim bilir ne kadar zaman, gizli kalacaktı.

Mehmet Rıza Efendi, şaşkın şaşkın etrafına bakınıyor, içinden:

"— Bu, diyordu, çok fena oldu. Iş böyle dal budak salmamalıydı. Şimdi, benim bodrumun adı uğursuza çıkacak. Körolasılar, bana nihayet bu fenalığı da ettiler. Ben zaten, hep derin merhametimin, yüksek insanlık hislerimin cezasını çekerim. Bundan sonra onlara merhamet ha? Alimallah günahımı bile vermem!

Polisler de amma ağır davranıyorlar ha? Şu işi birdenbire temizleyip örtbas ediverseler olmaz mı? Bu kalabalık biraz daha büyürse, rezaleti bütün İstanbul duyacak. Yerimin adı lekelenecek!„

Lüks otomobilinden inmiş şişman bir zat da, komisere çıkışıyor:

"— Rica ederim beyim.. diyordu. Şu halkı dağıt sanıza? Vazifenizi yapsanıza? Herkesin işi gücü var..

Halka yolu tıkatmışsınız, geçemiyoruz, vapurum gitti. Randevumu kaçırttınız bana...

Otomobilden inmeğe alışmadığı için, tıpkı kundaktan yeni çıkmış, bir çocuk gibi yürüyordu. Otomobilinin kapısını hiddetle çarpıp kapatırken, yanında bulunan arkadaşına:

"— Görüyor musun monşer?.. dedi... Gel de, böyle iptidai memlekette korrekt ol... Bu şerait dahilinde insan saatle hareket edebilir, vapuruna, işine randevusuna yetişebilir, sözünü tutabilir mi?„

O arkadaşına, böyle cinayetlerin Pariste, Londrada, nasıl modern bir usulle ve intizamla işlenilip takip olunduğunu anlatırken, ve seyirciler bu cinayete dair çeşit çeşit tahminler yürütürlerken, müddeiumumî, adliye doktoru, ve polisler bodruma girmişlerdi. Bodruma bugün ilk defa giren kanunun ve adaletin ışığı, karanlığa alışmış olan lâğım farelerini şaşkına çevirmişti: Hepsi de, fener ışıklarından korka korka kaçtılar....

Bodrum, bodrum olalıdan beri içine bu kadar ışık girmemişti.

Adliye doktoru, cesetlerin morga naklolunmalarına lüzum gördü. Ihtiyar doktorun boğularak öldürüldüğü aşikârdı. Ihtiyar kadının, yuvarlandığı sırada merdivenin taş basamaklarına çarpmış olan başında büyük bir yara vardı.

Fakat öteki çocuklar, ve o koskoca adam nasıl ölmüşlerdi?

Doktor, bu sualin cevabını bulamıyordu. Halbuki, adaletin yerini bulması için, her hakikatın anlaşılması lâzımdı. Cemiyet, onların haklarını, ölümlerinden sonra da olsa, arıyordu ya?

Eğer doktor, onların ne kadar rahat öldüklerini bilseydi, müsterih olur, hakikati anlamak için ayrıca zahmete girişmeye lüzum görmezdi. Ayşe Hanım ihtiyar doktorla kanlı namus hesabını temizlerken kocası bermutad sızmış bulunyordu.

Biçare yavrular da hiç kavuşamıyacakları mesud bir sabahın rüyasını görerek uyuyorlardı.

Ayşe Hanımın ihtiyar anası, ihtiyar doktorla karşılaşmanın şaşkınlığile, elindeki mangalı yere bırakmıştı: Oteki biçarelerin uykularını ebedileştiren de, kapağı kapatılan bodrumda unutulan bu yanmamış mangaldı. Doktor, onların kömürden zehirlendiklerini anladığı gün, raporunu bir kâşif gururu duyarak verecekti. Fakat hakikatte, onları kömür değil, hayat zehirlemişti: Zira o gece kömürden ölmeselerdi, günün birinde kömürsüzlükten ölmiyecekler miydi?...

Zavallı yavruların cesetleri bodrumun rutubetli toprakları üzerinde, karanlık parçaları gibi yatıyordu: Zaten karanlığın yavrularıydılar...

Etleri çürümüş, yer yer morarmıştı. Küçük avuçları, bir şey istiyorlar, bir şey soruyorlarmış gibi açık kalmıştı.

Onların cesetlerini taşıyanlar, içleri pislik dolu, ve yer yer delinmiş birer çuval kaldırıyorlarmış gibi tiksinti duyuyorlardı. Bodrumun kokusu, içeriye girenleri o kadar sarsmıştı ki, polisler, fena havada, batmak üzere bulunan bir gemide yürüyorlarmış gibi sendeliyorlardı.

(Devamı var)

Sovyet - Alman Paktı

Paktın Yedi Maddelik Metni

(Başı 1 incide)

şılıklı haber taatisi zımnında, istikbalde istişare için mütekabil temas halinde kalacaklardır.

Madde 4 — İki âkıt taraftan hiç biri, doğrudan doğruya veya bilvasıta öteki âkıt tarafa müteveccih her hangi bir devletler grupuna iştirak etmiyecektir.

Madde: 5 — Mahiyetleri ve menşeleri her ne olursa olsun, iki âkit taraf arasında çıkabilecek niza veya ihtilâflar takdirinde, iki âkıt taraf, bu niza ve ihtilâfları münhasıran sulh vasıtaları ile, dostane fikir teatisi ile veyahut lüzumu takdirinde, ihtilâfın halline memur komisyonlar kurulması suretile halledeceklerdir.

Madde: 6 — İşbu pakt, on sene müddetle aktedilmiştir ve bu müddetin inkızasından bir sene evvel, iki âkıt taraftan biri feshini bildirmediği takdirde, pakt, beş senelik bir müddet için otomatik surette uzatılmış telâkki edilecektir.

Madde: 7 — İşbu pakt, en kısa bir mühlet içinde tasdik edilecektir. Paktın musaddak nüshalarının teatisi, Berlinde yapılacaktır.

Bu pakt, imzayı müteakip derhal meriyet mevkiine girer.

Moskovada, Alman ve Rus lisanlarında iki nüsha olarak tanzim edilmiştir.

Sovyet Hükûmeti namına Molotov — Alman Hükûmeti namına Ribbentrop

Ribbentropun beyanatı

Von Ribbentrop Moskovadan hareketinden evvel gazetelere beyanatta bulunmuş ve demiştir ki:

"— Tarihe baktığımız zaman Almanya ile Rusya arasında düşmanlık bulundukça, iki tarafın da zarar gördüğünü, fakat dost yaşadıkça büyük istifadeler temin ettiklerini görürüz. Bu yeni pakt, iki memleket hakkında da hayırlı olacaktır. Hitler ile Stalin iki memleket arasında dostluk ve iş birliği kararını vermekle iki memleket arasındaki husumetleri izale etmişler ve iki milletin hayatında yeni bir devir açmışlardır. Hasımlar, Rusya ile Almanyayı ihata etmek istemişler, fakat bütün teşebbüsleri boşa gitmiştir.,,

Paktın Japonya üzerindeki tesiri hakkında sorulan suale cevaben Von Ribbentrop, bunun Rusya ile Japonya arasındaki münasebetleri ıslaha yardım edeceğini ve Almanya ile Japonya arasındaki dostluğun devam edeceğini söylemiştir.

Pravda gazetesi, iki memleket arasındaki rejim farkının, en büyük hedef olan cihan sulhünü korumıya mâni olmadığını yazmaktadır.

Dün Stalin ile Ribbentrop arasında teati edilmiş olan sözler hakkında mütemmim malûmat ve tafsiiât alınamamıştır. Ancak bir Alman menbaı bu görüşmelerin pek ziyade dostane olduğunu temin etmektedir.

Moskova, 24 (A.A.) — Tas ajansı bildiriyor:

Halk komiserleri meclisi reisi ve haricye halk komseri Molotovla Almanya hariciye nazırı Von Ribbentrop arasında, bir ademi tecavüz paktının akdi bahsinde ilk görüşme vukua gelmiştir. Bu görüşme, Stalin ile Almanyanın Moskova büyük elçisi Von der Echulenberg'in yanında yapılmış ve üç saat kadar sürmüştür. Ufak bir istirahatten sonra görüşmeye 22 de yeniden başlanmış ve bu görüşme, ademi tecavüz paktının imzası ile neticelenmiştir.

Gazetelerin Mütaleası

"İsvestia,, gazetesi ve "Pravda,, gazetesi, başmakalelerini Almanya ile Sovyetler Birliği arasındaki ademi tecavüz paktına tahsis etmektedir.

Gazeteler, komünist partisinin 18 inci kongresinde Stalinin "Bütün komşu memleketlerle sulhperver ve sıkı komşuluk münasebetlerine tarafdarız, Sovyetler Birliğinin hudutlarının ihlâl edilmez mahiyeti muhafaza olundukça bu prensipe devam edeceğiz." dediğini hatırlattıktan sonra Almanya ile yapılan anlaşmanın bu tezin bir tezahürü olduğunu beyan etmektedir.

İzvestia, Almanya ile ticarî ve siyasî sahada yapılan anlaşmaların yalnız iki memlekete değil, bütün dünya enternasyonal siyasî vaziyetinde de en büyük ehemmiyeti haiz olduğunu, bugünkü anlaşmanın, bu paktın metni ile de teeyyüt ettiği vechile sulhün takviyesine yardımdan hâli kalmıyacağını yazdıktan sonra pakt maddelerini birer birer tefsir eylemekte ve bu maddelerin kuvvetini ve gerek iki devlet arasındaki münasebatın ilelebet dostane devamına, gerek sulhen korunmasına ne dereceye kadar yardımı olacağını tebarüz ettirerek şunları ilâve ediyor:

Bu pakt, Almanya ile Sovyetler birliği arasındaki münasebetlerde, iki devletin düşmanlarının daima ida - meye ve fazlalaştırmıya cehtettikleri gerginliğe bir nihayet vermektedir.

İdeolojik farklar ve iki memleketin siyasî sistemlerindeki farklar, Sovyetler birliği ile Almanya arasında iyi komşuluk münasebetlerinin tesis ve idamesine doğru giden yolda engel olamaz.,,

Muhakkak Harbe Doğru Gidiyoruz

(Başı 1 incide)

yette değiliz. Bir emrivâki karşısında bulunuyoruz. Sulh cephesi en kuvvetli unsurunu kaybetmiştir. Ve sulh cephesinin bu kayıbı Almanyayı kuvvetlendirmiştir. Şimdi Hitler daha cesurane konuşacak, davalarında daha harpçi olacak, ve demokrasilerin tehdidine daha az ehemmiyet verecektir. Bu psikolojik şartlar da, zaten çok gergin bir halde bulunan Avrupa vaziyetini daha ziyade vahimleştirecek ve harbi yaklaştıracaktır.

★

Almanya ile Sovyet Rusya arasındaki anlaşma bir ittifak değil, bir ademi tecavüz misakıdır. Bu misak ile Sovyet Rusya Avrupa işlerinden elini ayağını çekmiye karar vermiş demektir. Avrupayı kendi haline terkederek selâmeti kabuğuna çekilmekte bulmuştur. Yalnız Almanyaya ne dereceye kadar inanılabilir? Bu misak ile hakikaten hudutlarını garanti altına almış mıdır? Bu suale zaman cevap verecektir.

Çünkü hâdisat göstermiştir ki Hitler kendi imzasına sadık değildir. Polonya ile akdettiği 10 senelik ademi tecavüz misakını bir taraflı olarak bozmuş, İngiltere ile imzaladığı deniz paktını yine İngilterenin muvafakatini almıya lüzum görmeden yırtıp atmıştır. Hitler için muahede, işine geldiği müddetçe, muteberdir. Kendi menfaatine muvafık görmediği misakları bozmakta ve bu paktların altına koyduğu imzasını yırtmakta tereddüdü yoktur.

Bugün Rusya tehlikesini bertaraf ettikten sonra Orta Avrupaya tamamen hâkim olacak olan Almanya, yarın Polonyayı işgal ettikten sonra Sovyet hudutlarına varacaktır. Hitlerin hedeflerinden biri de Ukraynayı almaktır. Bugün terkeder göründüğü bu davasını yarın kuvvetlenirse tekrar ortaya atmaktan onu kimse menedemiyecektir ve o vakit Rusya, Almanyayı karşısında tek başına bulacaktır.

Almanyanın Karadenize inmesi de Sovyet Rusyanın işine gelmez. Halbuki Almanya Romayayı işgal ederek Karadenize inebilir.Sovyet Rusya bugünkü pakta riayet ederek, Almanların Karadenizde mevzi almasına müsaade edecek midir?

Bunlara benzer birtakım meseleler vardır ki, Sovyet Rusyanın menfaatleri ile barıştırmak mümkün görünmüyor. O halde Sovyet - Alman ademi tecavüz misakı ne vakte kadar ve ne dereceye kadar muteber olacaktır? Ve Sovyet Rusya böyle bir pakta nasıl razı olmuştur?

İşte bugün için henüz muamma halinde kafalarda istifhamlar uyandıran bu vaziyetler dolayısile, Sovyetlerin Almanlarla böyle bir anlaşma imzalamasına hayret etmemek mümkün değildir.

★

Sovyet - Alman ademi tecavüz misakının en büyük ehemmiyeti Avrupayı derhal harbe sürükliyecek olan tehlikeyi arttırmış olmasındadır.

Bu tehlike karşısında demokrasi ve sulh cephesi sarsılmamıştır. Çünkü zaten İngiliz Başvekili hiçbir zaman Sovyet yardımına güvenmemiş, ve bu yardıma ehemmiyet vermemiştir. Tecavüzü durdurmak için sulh cephesini kurmıya teşebbüs ettiği zaman en ziyade güvendiği kuvvet kendi kuvveti olmuştur. Nitekim demokrasiler bu paktın imzalanmasına, derhal kısmî seferberlikle mukabele etmişler ve derhal harbe hazırlanmışlardır. Londra, Paris ve Varşova her ihtimale karşı hazır vaziyettedir. Demokrasiler Münihtenberi geçen bir sene zarfında bütün noksanlarını tamamlamışlar ve totâliterleri ezecek kadar kuvvetlenmişlerdir.

Onun için eğer yeryüzünü yeni bir âfetin kaplaması mukadderse, sulh cephesi bunu sekinetle ve emniyetle karşılıyacak, mütecavize cezasını verecek ve dünyayı mütearrızların ebedi tehdidinden kurtaracak vaziyettedir.

Casusluğa Ait Hikâye Serisi

BEYAZ ZENCİ

Yazan: Arthur Mills - Çeviren: Cevat Şakir

— 10 —

Favelin iştihası yoktu. Yoktu değil, gönlü, bu Paris seyahatı ve oradaki idam cezası ihtimali dolayısile zindan kesilmişti. İştihası gelmiyordu. Klotz'a:

"— Yemekleri siz intihap ediverin.,, dedi.

Klotz, listeyi tetkike koyuldu. Garsonu çağırdı. Kız onun bu meşguliyetinden istifade ederek, kendisine bir hareket planı çizmiye uğraşıyordu. Birdenbire Fransız filmini seyretmek istemediğini söyliyemezdi. Paris seyahatinden de o gece bahsetmek istemiyordu. Idam haberi aklını altüst etmişti. Paris seyahatini göze almazdan evvel bu mesele hakkında Percy Shore ile uzun uzadıya görüşmek istiyordu. Sabah olunca Misis Percy'ye telefon etmiye ve Percy ile bir mülâkat istemiye karar verdi.

Klotz, garsona emirlerini vermiş bulundu. Ona dönerek:

"— Ölüm hükmü ama her zaman tatbik edilmez,, dedi ve garson gelmezden evvel aralarında konuşmakta olduğu mevzuu, bıraktığı yerden, yine ele aldı.

Favel öğrenmek isteğile öne eğilerek: "Öyle mi?,, diye sordu.

"— Evet her zaman tatbik edilmez. Ölüm hükmü asıl ihanet eden kendi vatandaşları haklarında tatbik edilir. Kendi memleketine ihanet edenler idama müstahaktırlar.

"— Demek ki meselâ siz Fransada espiyonaj yapmakta iken yakalanırsanız idam edilmez misiniz?

Klotz güldü:

"— Elbette ki, idam edilmem. Beni idam etmiye cesaret edemezler. Ben bir zabitim. Ordumuzun faal personeline mensubum. Kurşuna dizmiye gelen bir piyade takımının önüne çekildiğim gün, memleketim Fransaya ilânı harp eder. Meselâ sulh zamanında espiyonaj yaparlarken yakaladığımız bir İngilizi biz kurşuna dizmeyiz. Hattâ düşünmeyiz bile. Maamafih eğer espiyonaj yapaydım, Fransada işlemeği istemezdim. Onlar çok kurnazdır. Fransız gazetelerinin yakalanmış olan espiyonların muhakemelerile dolu olduklarına dikkat etmediniz mi? Doğrusu çoğunu yakalıyorlar.,,

Yemek yerken ara sıra ikisi de söze kısa fasılalar veriyorlardı. Favel hızlı hızlı düşünmek için bu sükût parçalarından istifade ediyordu. Klotz kendi vaziyetinde olan bir adamın kurşuna dizilemiyeceğini katiyetle söylemişti. Demek ki, Favel Paris meselesini ileri sürebilirdi. Sinemadaki Fransız filmi, Fransadan ve Fransaya seyahatten bahsetmek için pek güzel bir fırsattı.

Yemek bitince dışarı çıktılar. Restoranı sinemadan ayıran kısa mesafeyi yayan yürüdüler. Gişeye varınca biletleri Klotz aldı. İçeri girerken Favel:

"— Filmin güzel olduğunu ümit ediyorum. Bu film hakkında bir şey duymadım.,, dedi.

"— Fransız filmleri hoşunuza gider mi?,,

"— Bazıları. Bu filme adı dolayısile merak ettim. Adı: (Tout Paris) dir. Ben Parisi Avrupanın her hangi bir büyük şehrinden fazla severim.,,

"— Neden?,,

"— Çünkü şen yer. Londrada insanlar dışarı çıkmak lâzımdır diye gezintiye çıkarlar, Pariste neşelerinden dolayı, dışarı fırlarlar.,,

Sinemaya girmişlerdi. Bir el fenerile gelen bir kılavuz kız, onları karanlık içinden yerlerine götürdü. Manzara filminin biraz bitmek üzereydi. Tam yerlerine otururken Fransız filmi başladı. Film bir tiyatro piyesinden adapte edilmişti. İlk sahnede bir motör fabrikasının içi gösterildi. Sonra bir daire, dairede de genç bir daktilo göründü. Filmin tâ başlangıcından, bu kızın fabrika sahibi ile sevişir evleneceği besbelli idi. Klotz:

"— Hakiki hayatta bir fabrika sahibi bu adam gibi hareket etmezdi Çünkü böyle hareket edeydi, mutlaka fabrikayı layıkile kontrol edemez, fabrika da topu atardı.,, dedi

Favel itiraz etti:

"— Bunun gibi yaşlı bir adam onu çeken genç ve güzel kızın tesirinden kendini koruyamaz. Hayatta böyle bir adam böyle bir kızla karşılaşınca olacak şey, bu filmde gösterilen şeydir. Bu filmi de realite ve hakiki hayat sayabiliriz,, dedi

"— Hiç te öyle değil.,,

Favel, sanki filme dalmış gibi bakıyor. Fakat filmle meşgul olmaktan ziyade Parise seyahat meselesini Klotza nasıl açacağını tasarlıyordu. İki üç dakika devam eden bir sükûttan sonra Klotza dönerek:

"— Biliyor musunuz? Bu film bana Parise gitmek isteğini veriyor,, dedi.

(Devamı var)

Askerî Hazırlık

Nazi Lideri Danzig Devlet Reisi Oldu

(Başı 1 incide)

Berlin, 24 (Hususi) — Bugün neşrolunan bir resmî tebliğde Danzigdeki Nazilerin lideri Förster, Danzig hür şehri devlet reisi tayin olunmuştur. Bu tebliğ şudur:

"Milletin ve devletin müdafaasına dair 24 Haziran tarihli kanun ile bunu temdit eden Mayıs 1937 kanununa tevfikan aşağıdaki kararname meriyet mevkiine girmiştir:

Maded 1 — Danzig gauleiteri, Danzig serbest şehrinin devlet reisidir.

Madde 2 — Bu kararname 23 Ağustostan itibaren mer'idir.

Bu kanun bütün Danzig teşkilâtı esasiye sistemini altüst etmekte ve Almanyada olduğu gibi nasyonal - sosyalist partisi riyasetile devlet başkanlığını ayni şahsiyette birleştirmektedir. Danzig haberlerinde âyan reisi Grayzer'in vaziyeti hakkın da hiç bir malûmat yoktur.

Förster'in bu kanun ile devlet reisi tayin edilmesi Berlin ile Danzig a rasında şahsa müstenit birliği tesis etmektedir. Diğer taraftan Berlin mehafili Försterin bundan böyle diğer devlet reisleriyle müzakerelere girişebileceğini söylemektedirler.

★

Gerginlik Hâd Safhada

Danzig'de vaziyet gittikçe hâd bir mahiyet almaktadır. Alman menabii Danzig ile Lehistan arasındaki demiryolu muvasalasının kesildiğini, şehrin bu yüzden kıtlık tehlikesi geçirdiğini, Polonyalıların Danzige mütemadiyen silâh kaçırdıklarını, silâh dolu bir vapurun müsadere edildiğini ve bunun içinde 200 miğfer ve 300 gaz maskesi, infilâk mermileri, makineli tüfek aksamı ve daha birçok harp malzemesi bulunduğunu, bu işle alâkadar olan birçoklarının da tevkif edildiğini haber veriyor. Alman gazeteleri, iki Alman tayyaresinin Polonya bataryaları tarafından topa tutulmasını eşi görülmemiş bir tahrik saymakta ve Lehistan ordusunun bir harp çıkarmak için uğraştığını söylemektedir. Bütün Alman gazeteleri, bu hâdiseyi bir harp hareketi saymakta ittifak ediyorlar.

Silâh kaçakçılığı yüzünden tevkif olunan Polonyalıların yüze vardığı anlaşılmaktadır. Almanyanın Schleswig adındaki kruvazörü yarın Danzigi ziyaret edecektir.

★

İngilizler Ayrıldılar

Danzigten bildirildiğine göre, İngiliz kolonisi ve İngiliz vapurları bu sabah Danzigi terketmişlerdir.

Danzigte bulunan Polonya heyeti Varşovaya hareket etmiş ve bu suretle Polonya gümrükçüleri meselesi etrafında yapılmakta olan Polonya-Danzig görüşmelerini tek taraflı olarak inkıtaa uğratmıştır.

★

Polonya Hariciye Nazırı Beck, bu sabah Fransız ve İngiliz büyük elçilerini kabul etmiştir.

Öğleden sonra İngiltere büyük elçisini ziyaret etmiş ve sonra da Sovyet büyük elçisini kabul eylemiştir.

Diğer taraftan Hariciye Nazır muavini Szembeck Letonya, Slovakya, ve Arjantin elçileri ile görüşmüştür.

★

3 Sınıf Silâh Altında

Polonya hükûmeti erkânı dün gece memleketin müdafaasını temin için yeni tedbirler almış, 26, 27, 28 yaşlarındaki askerî sınıfları silâh altına çağırmış ve diğer taraftan icabında 60 yaşına kadar bütün askerî sınıfların da silâh altına alınması için lâzım gelen hazırlıklar yapılmıştır.

Silâh altına çağırılan ihtiyatlar tam bir disiplin, sükûnet ve azim içinde vazifeleri başına gitmektedirler.

Varşovadaki Alman sefarethanesi erkânı buradan ayrılmak üzere eşyalarını hazırlamaktadırlar. Sefarethaneye ait evrak ve bagajlar dün akşam sefarethaneden çıkarılmıştır. Sefarethanede yalnız bir kaç memur kalmıştır.

Alman menabii, dün gece Silezyada Lehlilerle Almanlar arasında bir çarpışma vuku bulduğunu ve iki taraftan birer kişinin öldüğünü bildiriyorlar. Polonya hükûmeti eylûlde açılması mukarrer olan mektepleri bilâ müddet tatile karar vermiştir.

★

Almanların bütün Leh hududu üzerindeki askerî faaliyetlerinin gittikçe arttığı göze çarpıyor. Diğer taraftan garpta Ren üzerindeki istihkâmlar da askerlerle doldurulmuş ve yeni tahkimatın inşasına başlanmıştır. Luxenburg ve Belçika hudutlarında da ayni faaliyet devam etmektedir.

—o—

İngilizler Hongkongu Terkediyorlar

Hongkong, 24 (A.A.) — Reuter ajansı muhabirinin istihbarına göre, Japonların Hongkongdaki İngiliz kolonisini tehdit etmeleri üzerine İngiliz asker ve bahriyelilerinin ailelerine icabında şehri tahliye edebilmek üzere bagajlarını hazır bulundurmaları emri verilmiştir. Ecnebi kadınlarla çocuklar koloniyi terkederek Hongkong yakınında kâin Stanley adalarına iltica etmiye davet olunmuşlardır.

Bergama Belediye Reisi İstifa Etti

Bergama (TAN) — İstanbulda tedavi edilmekte olan belediye reisi Hasan Çelebioğlu, istifa ettiğini telgrafla bildirmiştir. İstifasının kabul edilmiyeceği söylenilmektedir.

Belediye meclisi, bütçeye ait bazı hususatı konuşmak üzere, bugünlerde fevkalâde bir içtima aktedecekti.

Düğen Altında Öldü

İzmit (TAN) — Gerede divanının Paşukçu köyünde Zeynep, bir yaşındaki kızı Lûtfiyeyi harmanın yanında bırakıp, tohum ayıklarken, atlar kaçmış, düvenle beraber Lûtfiyeyi ezip öldürmüştür.

Erzurumda Dolunun Yaptığı Zararlar

Erzurum, 24 (A.A.) — Yağan şiddetli dolu neticesinde husule gelen sel Hasankalenin Velibaba ile Dellâl hanı arasındaki ahşap köprüyü götürmüştür.

Trabzon - İran transit yolu üzerinde yeniden yapılmakta olan beton köprü de sellerin tesiri ile hasara uğradığından, köprü üzerinde geçiş muvakkaten inkıtaa uğramış ise de beş altı saat içinde alınan tertibat ile vesaiti nakliyenin geçişi temin edilmiştir.

Yine son günlerde yağan şiddetli yağmurlar Tortum - Oltu ve Tortum - Yusufeli arasındaki yolları ve köprüleri tahrip etmiştir.

—o—

Bir Aileyi Mahveden Katil Tutuldu

İzmi, (TAN) — Turgudlunun Davutlar mıntakasındaki bağda Demirci Nuriyi ağır yaralayıp kör ettikten, karısı Lâtifeyi de öldürdükten sonra kızları 16 yaşında Muazzezi kirleten Ratip oğlu Hüseyin, Salihlide bağlar arasında yakalanmıştır. Henüz 22 yaşında bulunan katil, suçlarını itiraf etmiştir.

Öreyler Köyünün Eski Muhtarını Öldürdüler

Simav (TAN) — Öreyler köyünde bir cinayet olmuştur. Köyün eski muhtarı İsmail oğlu Tahir Kuzu, harman yerinde uyurken bastırılmış, kafasına sopalar vurularak öldürülmüş, sonra da başı bıçak veya nacak ile delik deşik edilmiştir.

Yapılan tahkikat sonunda, ayni köylü Benderli oğlu Mehmet ve oğulları Osman ile İbrahim, torunu Ahmet, katil olmak zannile tevkif edilmişlerdir. Bunlardan 16 yaşında olan Ahmet, maktulle aralarında bir tarla meselesi bulunduğunu, bu yüzden kendisile maktul arasında evvelce bir yaralama davası cereyan ettiğini, o günden beri Tahiri gizlice takip ettiğini ve fırsat bulunca onu öldürdüğünü, cinayette başkasının alâkası bulunmadığını söylemiştir.

Küçük Ahmedi yakından tanıyanlar, böyle bir cinayeti işliyecek kabiliyette olmadığını ve verdiği ifadenin evvelce hazırlanmış olabileceğini söylemektedir.

ŞEKER HASTALIKLARINA ve DİYABETLERE yegâne GIDA olan, Türkiye ve Avrupada birinciliği ihraz eden, bütün Avrupa mamulâtına rakib olan HASAN GLÜTEN MAMULÂTINI

Israr ile isteyiniz ve HASAN marka ve ismine dikkat ediniz.

İstanbul Levazım Âmirliğinden Verilen: Haricî Askerî Kıtaatı İlânları

Kütahyada iki pavyon ve iki cephaneliğe muayyen günde talip zuhur etmediğinden yeniden kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Keşif bedeli 60,035 lira 38 kuruş olup ilk teminatı 4252 liradır. Kapalı zarfla eksiltmesi 2 - 8 - 939 pazartesi günü saat 11 de Ankarada M. M. V. satınalma komisyonunda yapılacaktır. Şartname proje ve plânları 320 kuruş mukabilinde her gün Ankarada komisyondan alınabilir. İsteklilerin kanunun 2, 3 cü maddelerinde yazılı vesaikle birlikte ilk teminat ve teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evveline kadar makbuz mukabilinde Ankarada Komisyona vermeleri. (245) (6057)

★ ★

Teslim yeri	Miktarı ton	Tutarı lira	İlk teminat lira	İhale saati
Babaeski	1040	9360	710	15
Pınarhisar	770	5775	433	16

Vizedeki tümen birliklerinin yukarda yazılı odununa talip çıkmadığından tekrar 4 - 9 - 939 tarihinde kapalı zarfla eksiltmesi yapılacaktır. Evsaf ve şartnamesi Vizede tümen satınalma komisyonunda görülür. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel Vizede komisyona vermeleri "266,, "2676,,

★ ★

523,000 kilo kuru ot kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Eksiltmesi 30 - 8 - 939 çarşamba günü saat 10 da Diyarbakır levazım âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Muhammen bedeli 18,319 lira ilk teminatı 1373 lira 92 kuruştur. Şartnamesi her gün komisyonda görülebilir. Taliplerin belli gün ve saatten nihayet bir saat evveline kadar teminat ve teklif mektuplarını kanunun 32 nci maddesine uygun olarak Diyarbakırda komisvona teslim etmeleri. "6277,,

★ ★

Cinsi	Miktarı kilo	Muhammen fiatı Ku. Sa.	İlk teminat Lira Ku.	İhale şekli	İhale tarihi ve saati
Un	540,000	13 50	5467 50	Kapalı zarf	4-9-939 15
Bulgur	72,000	8 50	459	"	" 15,30
Kuru fasulye	36,000	15	405	"	" 16
Pirinç	9,600	24 50	176 40	Açık eksiltme	" 16,30

Dörtyol garnizonundaki birliklerin ihtiyacı olan erzakın ihale tarih ve saatleri yukarda gösterilmiştir. Şartnameler garnizon levazım müdürlüğünde her gün görülebilir. Kapalı zarf münakasasına girecekler mühürlü teklif mektuplarını 2490 sayılı kanundaki vesaikle beraber ihale saatinden bir saat evvel Dörtyolda askerî satınalma komisyonuna vermeleri "262,, "6280,,

★ ★

Beş adet torna tezgâhı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Muhammen bedeli 22,000 lira olup ilk teminat miktarı 1650 liradır. Kapalı zarfla eksiltmesi 20—9—939 ÇaÇrşamba günü saat 15 te Vekâlet Satınalma Ko. da yapılacaktır. Şartnamesi her gün Ko. da görülebilir. İsteklilerin kanunun 2, 3 üncü maddelerinde yazılı vesaikle birlikte ilk teminat ve teklif mektuplarını ihale saatinden en geç bir saat evveline kadar Ankarada M. M. V. Satın alma Ko. na vermeleri (211) (5842)

★ ★

Sıvas garnizonunun 140,000 kilo sığır eti kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur. tahmin bedeli 28,000 lira ilk teminatı 2100 liradır. İhale Sıvasta Tümen Satınalma komisyonunda 13-9-939 çarşanba günü saat 15 de yapılacaktır. Şartnamesi hergün komisyonda görülebilir. İstekliler kanunun 2, 3 cü maddelerinde yazılı vesikalarla teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel Sivasta komisyona vermeleri. (320) (6645)

★ ★

Edremit unu 510,000 kilo muhammen bedeli 57,375 lira muvakkat teminatı 4304 liradır. Bergama Unu 400,000 kilo muhammen bedeli 48,000 muvakkat teminatı 3600 liradır. Eksiltme Edremitte Tümen satın alma komisyonunda kapalı zarfla 13-9-939 Çarşamba günü saa 16 da teklif mektuplarını komisyona teslim edeceklerdir. Şartnameyi görmek istiyenler her gün komisyonda görebilirler. (318) (6610)

★ ★

İzmir Tayyare alayı kıtaatının 198,000 kilo ekmek ihtiyacı kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. İhalesi 11-9-939 pazartesi günü saat 16 da İzmirde Levazım âmirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır. Tahmin edilen tutarı, 20,790 lira, ilk teminatı 1559 lira 25 kuruştur Şartnamesi her gün komisyonda görülebilir. İsteklilerin Ticaret Odasına kayıtlı olduklarına dair vesika göstermek mecburiyetindedirler. Eksiltmeye iştirak edecekler 2490 sayılı kanunun 2, 3 - cü maddelerinde ve şartnamesinde yazılı vesikalarile teminat ve teklif mektuplarını ihale saatinden en az bir saat evveline kadar İzmirde Komisyona vermiş bulunacaklardır. "321,, "6644,,

★ ★

Cinsi	Miktarı kilo	Muhammen fiatı Ku. San.	İlk teminatı Lira Ku.	İhale tarih ve saati
Yulaf	1,110,000	5 25	4184 00	15/9/939 Cuma 17
Kuru ot	800,000	3 25	1940 00	" " 17
Saman	600,000	1 00	450 00	" " 17
Nohut	80,000	12 00	720 00	11/9/939 pazartesi 17

Yukarda cins, miktar, muhammen fiyat, teminat ve ihale tarih ve saatleri yazılı erzaklar ayrı ayrı kapalı zarfla ihaleleri Kırklareli satın alma Ko. ca yapılacaktır. Istekliler şartnamelerini her gün Ko. da görebilirler. Taliplerin kanunun 2 ve 3 - cü maddelerindeki vesaik ile teminat ve teklif mektuplarını havi zarflarını belli gün ve saatten en az bir saat evveline kadar Kırklareli askerî satın alma Ko. na vermeleri. "322,, "6648,,

Levazım Âmirliği Satınalma Komisyonundan:

Duzine		
200	13 X 18	Röntgen filimi
400	18 X 24	" "
500	24 X 30	" "
400	30 X 40	" "

Yukarda eb'adları yazılı 1500 düzine röntgen filimi alınacaktır. Kapalı zarfla eksiltmesi 31 - 8 - 939 perşembe günü saat 15 de Tophanede İst. Lv. âmirliği satınalma komjsyonunda yapılacaktır.

Hepsinin tahmin bedeli 8235 lira ilk teminatı 617 lira 62 kuruştur. Şartnamesi Komisyonda görülür. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel komisyona vermeleri. "141,, "6274,,

★ ★

2500 adet tüylü deri alınacaktır. Kapalı zarfla eksiltmesi 31-8-939 perşembe günü saat 15.30 da Tophanede âmirlik satın alma Ko.da yapılacaktır. Tahmin bedeli 5500 lira ilk teminatı 422 buçuk liradır. Şartname ve nümunesi Ko.da görülür. İsteklilerin kanunî vesikalarile beraber teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel Ko.na vermeleri. "142" "6275"

★ ★

Su borusundan altlı ve üstlü iki bin iki yüz otuz karyola alınacaktır. Kapalı zarfla eksiltmesi 5.9.939 salı günü saat 14.30 da Tophanede âmirlik satınalma Ko. da yapılacaktır. Beherinin tahmin bedeli yirmi iki buçuk liradır. Hepsinin ilk teminatı üç bin yedi yüz elli sekiz lira yetmiş beş kuruştur. Işbu karyolalar beş partiye ayrılarak her parti 450 ilâ 500 karyola olarak ayrı ayrı da ihale eoilir.

Bir partinin ilk teminatı 1293 lira 75 kuruştur. Şartname ve nümunesi Ko. da görülür. Isteklilerin kanunî vesikalarile beraber teklif mektuplarını ihale saatinden bir saat evvel Ko. na vermeleri.(147)(6455)

★ ★

Kuleli askeri lisesi için 21 kalem elektrik malzemesine 28-8-939 pazartesi günü saat 14 de Tophanede Ist. Levazım Amirliği Satınalma komisyonunda pazarlıkla alınacaktır. Keşif bedeli 296 lira 95 kuruş katî teminatı 45 liradır. İsteklilerin belli saatte komisyona gelmeleri (161) (6647)

★ ★

Davutpaşa fırınının dahilî ve haricî elektrik tesisatının pazarlıkla eksiltmesi 28-8-939 pazartesi günü saat 14,15 de Tophanede Istanbul Levazım âmirliği satınalma komisyonunda yapılacaktır. Her ikisinin keşif bedeli 1983 lira katî teminatı 298 lira 20 kuruştur. Dahilî tesisat ayrı ve haricî tesisat da ayrı ihale edilebilir. Taliplerin Nafıa Vekâletince musaddak elektrik mühendis veya ikinci sınıf ehliyetnameyi haiz olması şarttır. (162) (6646)

İstanbul Belediyesi İlânları

İlk teminat	Muhammen bedeli	
60,15	801,87	Belediye devair ve müessesatı Elektrik tamiratı için lüzumu olan elektrik malzemesinin mübayaası.
101,25	1350,00	Mezarlıklar müdürlüğü için alınacak 1 adet karosersiz maa motör Şasi.
24,78	330,35	İtfaiye için alınacak Soba ve muhtelif soba malzemesi.
73,00	973,25	İstanbul 1 inci yatı okulu 939 malî yılı ihtiyacı için alınacak muhtelif cins yaş sebze.
27,57	367,50	İstanbul 1 inci yatı okulu 939 yılı ihtiyacı için alınacak 600 kilo beyaz ve 150 kilo kaşar peyniri.
33,19	442,50	İstanbul 1 inci yatı okulu 939 malî yılı ihtiyacı için alınacak kuru üzüm, kayısı ve saire.
151,88	2025,00	İstanbul 1 inci yatı okulu 939 malî yılı ihtiyacı için alınacak zeytinyağı, sabun, tereyağı vesaire.
195,00	2600,00	İstanbul 1 inci yatı okulu 939 malî yılı ihtiyacı için alınacak koyun ve kuzu eti.
18,15	242,00	İstanbul 1 inci yatı okulu 939 malî yılı ihtiyacı için alınacak Makarna ve Un.
82,50	1100,00	İstanbul 1 inci yatı okulu 939 malî yılı ihtiyacı için alınacak muhtelif cins kuru erzak.
55,40	738,62	Üsküdarda Çakaldağı mezarlığı duvarları üzerine yaptırılacak tel kafes ve parmaklık.
75,00	1000,00	İtfaiye hortumlarının tamiri.

Tahmin bedelleri ile ilk teminat mikdarları yukarda yazılı işler ayrı ayrı açık eksiltmeye konulmuştur. İhale 28 - 8 - 939 Pazartesi günü saat 14 de Daimî Encümende yapılacaktır. Şartnameler Zabıt ve Muamelât Müdürlüğü kaleminde görülebilir. Taliplerin ilk teminat makbuz veya mektupları ile ihale günü muayyen saatte Daimî Encümende bulunmaları. "6203,,

Orman Umum Müdürlüğünden:

Orman Umum müdürlüğü teşkilâtına dağıtılmak üzere 50 adet dürbünlü plânçete satın alınacaktır.

Bu aleti vermek istiyenlerin son tadilâtı gösteren katoloğlar ile cins nevi fiat ve teslim edebilecekleri tarihi gösterir teklif mektuplarını 20-9-939 Çarşamba gününe kadar Orman umum müdürlüğünde teşekkül eden komisyona getirmeleri veya taahhütlü olarak göndermeleri,

27-9-939 günü saat onda teklif eyledikleri âlâtdan bir nümune ile âlet hakkında her türlü izahat verebilecek bir nümune bulundurmaları lâzımdır. (3948) (6509)

T. C. ZİRAAT BANKASI

Kuruluş Tarihi: 1888

Sermayesi: 100,000,000 Türk Lirası

Şube ve ajans adedi: 262

Ziraî ve ticarî her nevi banka muameleleri

Para Biriktirenlere 28,800 Lira İkramiye Verecek

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesaplarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır.

4	Adet	1.000	Liralık	4,000 Lira
4	"	500	"	2,000 "
4	"	250	"	1,000 "
40	"	100	"	4,000 "
100	"	50	"	5,000 "
120	"	40	"	4,800 "
160	"	20	"	3,200 "

DIKKAT: Hesaplarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasiyle verilecektir **Kuralar senede 4 defa, 1 Eylûl, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.**

İnhisarlar Umum Müdürlüğü İlânları

I — Keşif, şartname ve plânı mucibince idaremizin Düzcede yaptıracağı "Tütün bakım ve işleme evi,, kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

II — Keşif bedeli 258,147,58 lira, mukavvat teminatı 14157.37 liradır.

III — Eksiltme 5 - 9 - 939 salı günü saat 15 de Kabataşta levazım ve mübayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler her gün Levazım şubesi veznesinden ve Ankara, İzmir başmüdürlüklerinden ve Düzce memurluğundan 1291 kurus mukabilinde alınabilir.

V — Münakasaya girecekler muhürlü teklif mektuplarını kanunî vesaikle % 7,5 güvenme parası veya banka teminat mektubu ve şartnamenin "F,, fıkrasında bildirilen vesikayı ihtiva edecek olan kapalı zarflarını ihale saatinden bir saat evvel mezkûr komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri ilân olunur. "6338..

★ ★

İşin Nevi	Muhammen B. Lira Kr.	% 7,5 teminatı Lira Kr.	Eksiltmenin şekli	Saati
Diyarbakır başmüdürlük binası inşaatı	34235 79	2567 68	Kapalı z.	15
Malatya başmüdürlük binası inşaatı.	32764 16	2457 31	" "	16

1 — Şartname, Keşifname ve plânları mucibince idaremizin Diyarbakır ve Malatyada yaptıracağı Başmüdürlük binaları inşaatı kapalı zarf usulile eksiltmeye konmuştur.

II — Her iki işin keşif bedelleri, muvakkat teminatları, eksiltme saatleri hizalarında yazılıdır.

III — Eksiltme 7 - 9 - 939 Perşembe günü Kabataşta Levazım ve Mubayaat şubesindeki alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Diyarbakır Başmüdürlük binası inşaatına ait şartname 171 kuruşa ve Malatya Başmüdürlük binası inşaatına ait şartname 164 kuruş mukabilinde her gün levazım şubesi veznesinden ve İzmir, Ankara, Diyarbakır, Malatya Başmüdürlüklerinden alınabilir.

V — Münakasaya girecekler mühürlü teklif mektuplarını kanuî vesaikle % 7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu ve şartnamesinin (F) fıkrasında yazılı vesaiki ihtiva edecek kapalı zarflarını ihale saatlerinden birer saat evveline kadar mezkûr komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. Posta vuku bulacak gecikmeler kabul edilmez. (670)

Çocuklar, İhtiyarlar ve Hastalıktan Yeni Kalkanlar İçin Gıda:

KANZUK BESLEYİCİ UNLARI

PİYASAYA ÇIKTI.

Vitamin ve kalöri cihetile çok zengindir. KANZUK UNLARI, besler ve kuvvetlendirir, çok kolay hazmolur.

Çocuklarda ishal gibi barsak rahatsızlıklarını mucip olmaz.

KANZUK PİRİNÇ UNU - KANZUK PATATES UNU - KANZUK YULAF UNU - KANZUK MERCİMEK UNU - KANZUK BEZELYA UNU - KANZUK İRMİK UNU - KANZUK NİŞASTA UNU - KANZUK ÇAVDAR UNU.

Çeşitleri tanınmış Eczane ve Ecza depolariyle büyük Bakkaliyelerde vardır.

KANZUK BESLEYİCİ UNLARI

Eşsizdir. mükemmeldir, sıhhî olarak hazırlanır, kat'iyen bozulmaz ve kurtlanmaz.

Umumî Depo: İNGİLİZ - KANZUK Eczanesi, Beyoğlu - İstanbul

İzmir Acentası: TÜRK ECZA DEPOSU

TAN Gazetesi

İlân Fiyatları

1 inci sayfa santimi		400
2	, , ,	250
3	, , ,	200
4	, , ,	100
İç sayfalarda	,	60
Son sayfa	,	40

Dikkat:

1 — 1 santim; gazetenin ince yazısile 2 satırdır.
2 — İlânların fiyatı gazetenin tek sütunu üzerine hesaplanmıştır.
3 — Kalın yazılar da gazetede kapladığı yere göre santimle ölcülür

Türkiye İş Bankasından:

Müessesemizin on beşinci yıldönümüne tesadüf eden 26 ağustos cumartesi günü bankamızın İstanbul, Galata, Beyoğlu şubeleri ile Kadıköy, Üsküdar ve Beyazıt ajanslarının kapalı olacağını muhterem müşterilerimize arzederiz.

Müdüriyet

TÜRK TİCARET BANKASI A. Ş.

TESİS TARİHİ 1919

Merkezi: ANKARA

HER NEVİ BANKA MUAMELELERİ

Dahilde ve Hariçte Muhabirleri Vardır.

Telgraf Adresi:

Umum Müdürlük: TÜRKBANK - Şubeler: TİCARET

Bankamızın İstanbul Şubesinde tesis edilen

"GECE KASASI,,

Çok müsaid şartlarla sayın müşterilerimizin emrine âmâde bulundurulmaktadır.

İzahat alınmak üzere gişelerimize müracaat olunması

İstiklâl Lisesi Direktörlüğünden:

1 — İlk, Orta ve Lise kısımlarına yatılı veya yatısız kız ve erkek talebe kaydına başlanmıştır.
2 — Bu yıl yeniden az talebe alınacağından mektebe girmek isteyenler bir an evvel müracaat etmelidirler.
3 — Eski talebe eylûlün onuncu gününe kadar gerek mektubla, gerek mektebe başvurarak kaydını yenilemelidir. Eski talebenin eylûlün onundan sonra yapacakları müracaat kabul edilmiyecektir.
4 — Bütünleme ve engel sınavları eylûlün birinde başlıyacaktır.
5 — İsteyenlere mektebin kayıd şartlarını bildiren tarifname parasız gönderilir.

Adres: Şehzadebaşı Polis karakolu arkası. Telefon: 22534

İstanbul Telefon Müdürlüğünden:

Aşağıda cins, miktar, muhammen bedeli yazılı 4 parti malzeme açık eksiltme suretile mubayaa edilecektir. Şartname ve nümuneleri hergün Levazım âmirliğimizde görülebilir. İsteklilerin aşağıda yazılı tarih ve saatte kanunî vesika ve teminatlarile Müdüriyette mütesekkil satın alma komisyonuna müracaatları

(6164)

Miktarı	Cinsi	Muhammen bedeli Lira Kuruş	İlk teminat Lira Krş.	İhalenin nasıl yapılacağı	İhale tarihi	İhale saati
150 adet	Enjekte direk 7 metrelik	3800.00	285.00	Açık eksiltme	27.9.939	11
25 adet	Enjekte direk 8 metrelik					
10 adet	Enjekte direk 10 metrelik					
140 adet	Kablo tevzi kutusu 10 devrelik					
15 adet	Kablo tevzi kutusu 15 devrelik	1385.00	104.00	Açık eksiltme	27.9.939	14
10 adet	Kablo tevzi kutusu 25 devrelik					
1000000 adet	Kâğıt zıvana (0,63 m/m tel için)					
1000000 adet	Kâğıt zıvana (0,9 m/m tel için	1730.00	130.00	Açık eksiltme	27.9.939	14.30
15000 adet	Kâğıt zıvana (1.3 m/m tel için)					
1 adet	Madenî rödresör	4000.00	300.00	Açık eksiltme	27.9.939	15,30

Nişantaşında: Eski Feyziye

yatılı yatısız **IŞIK LİSESİ** Kız Erkek

Memleketimizin en eski hususî lisesidir. Ana, ilk, orta ve Lise kısımları vardır. Kayıt için hergün mektebe müracaat edilebilir. İstiyenlere mektep tarifnamesi gönderilir.

Telefon: 44039

İstanbul Defterdarlığından:

	Adet	Beherinin muhammen kıymeti Lira	Muhammen tutarı Lira
Küçük yazı masası	83	22	1826
Daktilo "	11	22	245
İçtima "	1	75	75
Telefon "	3	10	30
			2173

Defterdarlık Şubatı için mübayaasına lüzum görülen yukarıda müfredatı yazılı 98 adet masa hizalarındaki muhammen bedelleri üzerinden açık eksiltmeye konulmuştur. İhale 7-9-939 tarihine müsadif perşembe günü saat 14 dedir. Taliplerin % 7,5 pey akçelerini vakti muayyeninden evvel yatırıp mezkûr gün ve saatte Defterdarlık Milli Emlâk Müdürlüğündeki komisyona müracaatları. "6488,,

Devlet Limanları İşletme Umum Müdürlüğünden:

Kuruçeşmede Tramvay caddesinde kâin işletmemize ait amele yurdu binası dahilindeki büfe ve kahve ocağı 1 - Eylûl - 939 tarihinden Mayıs 940 sonuna kadar olmak üzere dokuz aylık kirası açık arttırma usulile müzayedeye çıkarılmıştır. Dokuz aylık muhammen kira bedeli "135" lira ve ilk teminatı "10" lira 13" kuruştur. İhalesi 28 - 8 - 939 tarihine rastlayan pazartesi günü saat "15" de Rıhtımda liman işletme binasında mübayaa komisyonunda yapılacaktır.

Şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. (6142)

(Açık Eksiltme İlânı)

Çatalca Kazası Malmüdürlüğünden:

1 — 5 eylûl 939 tarihine müsadif salı günü saat 14 de Çatalca Malmüdürlüğü odasında müteşekkil komisyonda (1364) lira (68) kuruş keşif bedelli Büyükçekmece hükûmet konağı tamiratı açık eksiltmeye konulmuştur.

2 — Mukavele eksiltme bayındırlık işleri genel hususî ve fenni şartnameleri proje keşif hulasasiyle buna müteferri diğer evrak malmüdürlüğü dairesinde parasız verilecektir.

3 — Muvakkat teminat (113) yüz on üç liradır.

4 — İsteklilerin en az bin liralık bu işe benzer iş yaptığına dair idarelerinden almış oldukları vesikalara istinaden İstanbul Nafıa müdürlüğünden yazılmış ehliyet ve ticaret odası vesikasile gelmeleri ilân olunur.

P. T. T. Umum Müdürlüğünden:

1 — İdare ihtiyacı için 500.000 beş yüz bin metre çift nakilli lâstikli bronz tel kapalı zarfla eksiltmeye çıkarılmıştır.

2 — Muhammen bedel (50.000) muvakkat teminatı (3750) lira olup eksiltmesi 2/Teşrinievvel/939 pazartesi günü saat (16) da Ankarada P. T. T. Umum müdürlük binasındaki satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — İstekliler muvakkat teminat makbuz veya banka mektubile kanunî vesaiki muhtevi kapalı zarflarını o gün saat (15) e kadar mezkûr komisyona vereceklerdir.

4 — Şartnameler Ankarada P. T. T. Levazım İstanbulda P. T. T. Levazım ayniyat şubesi müdürlüklerinden 250 kuruş mukabilinde verilecektir. (3673) (6124)

Hükûmet Konağı İnşaatı

G. Antep Vilâyeti Pazarcık Kazası Malmüdürlüğünden:

Pazarcık kazasında yapılacak 23743 lira 42 kuruş keşif bedelli hükûmet konağı inşaatı kapalı zarf usulile ve on bin lirası bu yıl bakiyesi 940 mali yılında ödenmek şartile eksiltmeye çıkarılmıştır.

1 — Dosyasındaki evrak şunlardır:
A — Hususî şartname
B — Mukavele projesi
C — 1 inci kısım keşifnamesi
D — 2 inci kısım keşifnamesi.

2 — Dosya G. Antep Nafia Müdürlüğünden ve Pazarcık malmüdürlüğünden görülebilir.

3 — Muvakkat teminat 1780 liradır.

4 — İsteklilerin ihale gününden asgarî sekiz gün evvel G. Antep Vilâyetine yaptığı işler. bonservislerile müracaat ederek vesika veren komisyondan alacağı ehliyet vesikasile 939 yılı Ticaret Odası vesikası ibraz etmesi.

5 — Eksiltme 8 — 9 — 939 gününe müsadif cuma günü saat 16 da Pazarcık malmüdürlüğünde müteşekkil eksiltme komisyonunda yapılacaktır.

6 — İsteklilerin 2490 sayılı kanuna uygun olarak hazırlıyacakları mektuplarını saat 15 e kadar komisyon riyasetine vermiş olmaları Postada vuku bulacak gecikmeler kabul edilemez.

Dr. HORHORUNİ

Hastalarını akşama kadar Sirkeci Viyana Oteli yanındaki muayenehanesinde tedavi eder. Telefon: 24131

Dr. SUPHİ SENSES

İdrar yolları hastalıkları mütehassısı Beyoğlu Yıldız sineması karsısı Lekler apartıman. Fakirlere parasız

Tel: 4392

FOSFARSOL

KAN, KUVVET, İŞTİHA ŞURUBU

FOSFARSOL, kanın en hayatî kısmı olan kırmızı yuvarlacıkları taze liyerek çoğaltır. Tatlı bir iştah temin eder. Vücuda devamlı gençlik, dinçlik verir. Sinirleri canlandırarak asabî buhranları uykusuzluğu ve fena düşünceleri giderir. Muannid inkıbazlarda, barsak tembelliğinde, tifo, grip, zatürreye, sıtma nekahetlerinde, bel gevşekliği ve ademi iktidarda ve kilo almakta şayanı hayret faideler temin eder.

FOSFARSOLU; Diğer bütün kuvvet şuruplarından ayıran başlıca hassa; devamlı bir surette kan, kuvvet, iştah temin etmesi ve ilk kullananlarda bile tesirini derhal göstermesidir.

Sıhhat Vekâletinin resmî müsaadesini haizdir. Her eczanede bulunur.

İLÂN

Asıl ismim Süleyman olduğu halde Fatih Hoca Hayrettin mahallesi 10 sayılı hane sicil kütüğüne yanlışlıkla Salman olarak yazılan adımı, beşinci hukuk mahkemesinde tashih ettirdiğimi ilân ederim. Eyüp Üçşehitler Bülbüldere caddesi No. 31 Süleyman.

İstanbul İcra Hâkimliğinden:

İstanbul İkinci İflâs memurluğunun 939/4 sayılı dosyasile ecza tüccarı Hasan Hassan hakkında verilen konkordato kararına binaen Avukat Şekip tarafından 5.5.939 tarihli istida ile müvekkili ecza tüccarı Hasan Hassan hakkında verilen konkordato mühletine lüzum ve ihtiyaç olmadığından refini talep etmiş ve memuriyetimizce konkordato hakkında mühletten Hasan Hassan vazgeçmiş bulunmasına binaen mühletin refine karar verilmiştir. Keyfiyet usulen ilân olunur. (20025)

Tesviyeci Aranıyor

Her gün Sütlücede Madenî eşya fabrikasına müracaatları.

KANZUK

SAÇ EKSİRİ

KOMOJEN

Saçları besler, köklerini kuvvetlendirir, dökülmesini önler, kepeklerini giderir.

İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ
Beyoğlu - İstanbul

KIZILAY HASTABAKICI HEMŞİRELER

Okulu Direktörlüğünden:

Yeni ders yılına hazırlanılmaktadır. Okul geceli ve parasızdır. Okul, genç bayanların Hastabakıcı ve Ziyaretçi hemşire yetiştirmek, hastanelerde ve umumî sıhhatle alâkadar olan müesseselerde çalışmalarına mahsustur. Tahsil müddeti üç yıldır. Teorik ve Pratiktir. Dersler hususî Doktor Profesörler ve Muallimler tarafından verilir. İsteklilerin iyi ahlâklı ve sıhhatli ve en az orta tahsili bitirmiş olmaları şarttır. Diğer şartlarımızla fazla izahât için yazı ile veya bizzat İstanbulda Aksarayda Haseki caddesinde Okul Direktörlüğüne müracaat edilmesi.

Yalnız bir tüp kullandıktan sonra aynaya bakınız

Radyolin

in

Mükemmeliyeti hakkında en son ve doğru sözü size o söyliyecektir: Bembeyaz pırıl pırıl parlıyan dişler, tatlı bir nefes, pembe, sıhhatli diş etleri, temiz bir dil, mikropsuz bir ağız...

İşte

Radyolin

in eseri!

Bugünden itibaren sabah öğle ve akşam her yemekten sonra günde 3 defa

RADYOLİN

KULLANMIYA BAŞLAYINIZ!

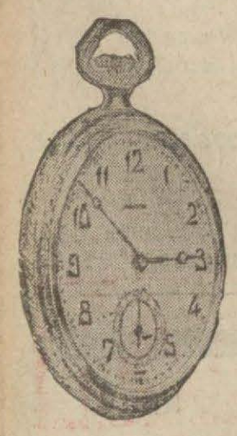

Ucuz saatler hakikî tasarrufu temin etmez. Saatin kalitesi yüksek, mübayaa şeraiti faydalı olmalıdır. Türkiyede evsafının yüksekliğile şöhret bulan **SİNGER** saatleri bütün faydaları camidir. Çünkü diğer marka saatlerden ucuzdur, tasarrufu temin eder. Çünkü hayatınızda sizi başka saate muhtaç etmez. Çünkü on beş sene zarfında tamir parası vermezsiniz. Tamir meccanendir. Saat alacağınız zaman **SİNGER** saatini arayınız.

Ceb saati Kromdan		Lira 18
" " "	İnce arkası fantazi	" 22
" " Çelikten	" " "	" 22
" " Gümüşten	" " "	" 30
" " Altın kaplamalı	" " "	" 32
İki kapaklı Gümüş	" "	" 30
" " Altın kaplamalı	" " "	" 35

SİNGER SAAT MAĞAZALARI İstanbul Eminönü Cad. 8. Tel: 21964.

Bayi olmıyan yerlerde SİNGER saatlerini satmak için bayi aranıyor.

Köstence Tarikile Avrupaya Gidecek

YOLCULARA SEYAHAT KOLAYLIKLARI

Yolculara mümkün olan azamî kolaylıkları göstermek ve bugüne kadar Köstence limanında yapılmakta olan PASAPORT KONTROLUNDAN ve GÜMRÜK MUAYENESİNDEN kaybedilen zamanı telâfi maksadile SERVİS MARİTİM ROMEN UMUMÎ ACENTALIĞI; PASAPORT KONTROLUNUN İstanbuldan Köstenceye olan seyahat esnasında

TRANSİLVANİA VE BESARABİA

vapurlarında yapılması hakkında tedbirler ittihaz eylemiştir. Vapurların Köstence limanına muvasalât ettiği saat 9,5 ta hemen tren aktarması edilir ve gümrük muayenesi tren dahilinde yapılır. Yolcular bu suretle Bükreşten bütün Avrupa için hareket eden ekspres trenlerile hemen irtibatı temin ederler. Bu seri aktarma sayesinde İstanbul - Berlin seyahati BİR GECE VAPUR ve BİR GECE TREN olmak üzere 47 saate indirilmiş oluyor.

SATILIK MOTÖRLER

Bir aded gayet iyi 35 beygirlik Gazojen, bir aded 20 beygirlik yeni mazot motörlerile iki çift taş bankolarile değirmen teşkilâtı tebdili dolayısile ucuz fiatlarla satılıktır. Taliplerin: İstanbul, Yemiş Değirmen sokak 39 numarada Yahya, Şükrü Alemdarlar ve seriki firmasına müracaatleri.

1940 HORNYPHON

Alman RADYOLARI gelmiştir.

12 AY VERESİYE

Toptan satış yeri:

RIKARDO LEVİ Halefi FİLİPPO LEVİ

İstanbul Havuzlu han No. 1

İstanbul Acentası : OSMAN ŞAKAR Müessesesi

Galata Bankalar caddesi No. 47 Voyvoda Han zemin kat Tel: 42769
Beyazıd: Üniversite caddesi No. 28 Elektrik idaresi karşısı
Kadıköy : İskele caddesi No. 33/2

Bartın Defterdarlığından:

Çıkacak hurdanın muhammen Miktarı ton	Demir, Pirinç, Bakır ve sair aksamı madeniyesi dahil beher tonu lira	Muhammen satış bedeli lira
300	3	900

Amasrada Taş iskele önünde Mefruğ Rize vapurunun enkazı yukarda muhammen miktar ve bedeli üzerinden Gümrük tarife kanununa tevfikan resimler, gazete ve ilân masrafı ve damga dellâliye ve masarifatı sairesi alıcıya aid olmak üzere Bartın malmüdürlüğü dairesinde açık arttırma suretile satılacaktır. İhale 31 - 8 - 939 tarihine müsadif perşembe günü saat 15 dedir. Satış şartnamesi bedelsiz olarak taliplerce Bartın Malmüdürlüğünde görülebilir. İsteklilerin Türkiyede oturduklarına dair hüviyet ve ikamet kâğıtlarını satış komisyonuna ibraz etmek üzere şimdiden ihzar edip ihale gününden evvel muhammen bedeline göre % 7,5 pey akçelerini mahallî malsandığına yatırıp ihale gün ve saatinde Bartın Malmüdürlüğünde müteşekkil satış komisyonuna müracaatları. "6555..

Devlet Denizyolları İşletme Umum Müdürlüğü İlânları

1 — İdaremiz ihtiyacı için satın alınacak 55000 kilo karbit kapalı zarf usulile eksiltmeye konulmuştur.

2 — Eksiltme II eylûl pazartesi günü saat 15 de Tophanede Devlet Denizyolları Umum Müdürlüğü alım satım komisyonunda yapılacaktır.

3 — Muhammen bedel 6187,50 lira olup bütün teminat 464,06 liradır.

4 — Eksiltme şartnamesi adı geçen komisyondan alınacaktır.

5 — İsteklilerin bu işe teklif mektuplarını tayin olunan günün saat 14 de kadar komisyon reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. (6630)

İstanbul Belediyesi İstanbul Elektrik, Tramvay ve Tünel İşletmeleri U. Müdürlüğünden:

1 — Muhammen bedeli "1737.86,, lira tutan 30 kalem çivi, saç, tel, kurşun ve demir boru ve saire hırdavat malzemesi açık eksiltme usulile satın alınacaktır.

2 — Muvakkat teminat "130.34,, liradır.

3 — Eksiltme 8-9-939 Cum agünü saat 15 de metro han binasının beşinci katında toplanacak olan arttırma ve eksiltme komisyonunda yapılacaktır.

4 — Bu işe ait şartnameler idarenin levazım müdürlüğünden parasız tedarik edilebilir.

5 — İsteklilerin kanunî vesikaları ve muvakkat teminatları ile ilân edilen gün ve saatte komisyonda hazır bulunmaları (6592)

Boğaziçi Lisesi Müdürlüğünden:

Lise ve Orta Okul bütünleme imtihanlarına 1 Eylul Cuma günü ve Olgunluk İmtihanlarına 9 Eylûl Cumartesi günü başlanacağı ilgili talebeye bildirilir.

MÜSTESNA BİR FIRSAT

Yarınki Cumartesi günü saat 15 ten 19 a kadar

KÜÇÜKÇİFTLİK PARKININ

Serin çam ağaçları altında itina ile hazırlanmış

Şişli Çocuk Esirgeme Kurumu

Menfaatine harikulâde

Saz Müsameresi ve Fevkalâde Numaralar

Bestekâr SALÂHADDİN PINAR, HAMİYET YÜCESES, HİKMET RIZA

İZZET bahçesi, Panorama ve Belvünün bütün sazı ve okuyucuları tarafından aileler için içkisiz ve FEVKALÂDE NEZİH MÜSAMERE

İştirâk edecek güzide san'atkârlar:

NECATİ TOKYAY: Keman - NUBAR: Keman - FEVZİ: Piyano - CEMAL: - Banço - SOTİRİ: Kemençe - HRANT: Cümbüş - Abdi: Cümbüş - ŞÜKRÜ: Klârnet - NİHAD: Ney - Hasan Tahsin: Darbuka.

Okuyanlar: YASAR - HAMİD - MUSTAFA - AĞYAZAR - FARUK

Bayanlar: MAHMURE - FAİDE - MELÂHAT - SUZAN - AFİTAB - CAHİDE.

Mustafakemalpaşa Belediyesinden:

1 — Belediyemiz elektrik santralında sarfedilmek üzere "200" ton maden kömürü alınacaktır.

2 — Kömür Susurluk istasyonunda teslim alınacaktır.

3 — Eksiltmeye iştirâk edecekler % de 7,5 buçuk ve ihaleyi müteakip % de 15 se depozito yatıracaktır.

4 — İhale 28-8-939 tarihine müsadif pazartesi günü saat 15 de Belediye encümeninde yapılacaktır.

5 — Kömür her kimin üzerinde tekarrür ederse tediye şeraiti yine encümen huzurunda tesbit edileceği ilân olunur. (6346)

Sahibi ve Neşriyat Müdürü Halil Lûtfü DÖRDÜNCÜ. Gazetecilik ve Neşriyat T. L. Ş. Basıldığı yer TAN Matbaası